

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA EVROPSKÉ INTEGRACE

Podpora rozvoje cestovního ruchu na území Olomouckého kraje v kontextu politiky
soudržnosti EU

Tourism Development Support in the Olomouc Region in the Context of EU Cohesion Policy

Student:	Bc. Eva Ryšková
Vedoucí diplomové práce:	Ing. Lukáš Melecký

Ostrava 2012

VŠB - Technická univerzita Ostrava
Ekonomická fakulta
Katedra evropské integrace

Zadání diplomové práce

Student:

Bc. Eva Ryšková

Studijní program:

N6202 Hospodářská politika a správa

Studijní obor:

6210T004 Eurospráva

Specializace:

00 Eurospráva

Téma:

Podpora rozvoje cestovního ruchu na území Olomouckého kraje v
kontextu politiky soudržnosti EU
Tourism Development Support in the Olomouc Region in the Context of
EU Cohesion Policy

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
 2. Teoretická východiska cestovního ruchu v kontextu politiky soudržnosti EU
 3. Analýza územního potenciálu Olomouckého kraje v oblasti cestovního ruchu
 4. Hodnocení a realizace vybraných programů EU na podporu cestovního ruchu v Olomouckém kraji
 5. Závěr
- Seznam použité literatury
Seznam zkratk
Prohlášení o využití výsledků diplomové práce
Seznam příloh
Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

HOUŠKA, Petr a Zdenka PETRŮ. *Cestovní ruch v působnosti orgánů EU*. Praha: Oeconomica, 2010. ISBN 978-80-245-1645-5.
PALATKOVÁ, Monika a Jitka ZICHOVÁ. *Ekonomika turismu: Turismus České republiky*. Praha: Grada. 2011. ISBN 978-80-247-3748-5.
MOLLE, Willem. *European Cohesion Policy*. London: Routledge, 2007. 368 s. ISBN 978-0-415-43812-4.

Formální náležitosti a rozsah diplomové práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

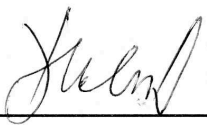
Vedoucí diplomové práce: **Ing. Lukáš Melecký**

Datum zadání: 25.11.2011

Datum odevzdání: 27.04.2012

prof. Ing. Karel Skokan, Ph.D.
vedoucí katedry

prof. Dr. Ing. Dana Dluhošová
děkanka fakulty

Prohlášení

Místopřísežně prohlašuji, že jsem diplomovou práci vypracovala samostatně pod vedením Ing. Lukáše Meleckého. V seznamu použité literatury uvádím veškeré knihy a elektronické zdroje, které byly při tvorbě diplomové práce použity.

Děkuji panu Ing. Lukáši Meleckému za odbornou pomoc, cenné rady, připomínky a veškerý věnovaný čas při vedení mé diplomové práce.

V Ostravě dne 27. dubna 2012

.....

Bc. Eva Ryšková

Obsah

1	Úvod	6
2	Teoretická východiska cestovního ruchu v kontextu politiky soudržnosti EU	8
2.1	<i>Základní terminologie cestovního ruchu</i>	8
2.1.1	System cestovního ruchu.....	9
2.1.2	Formy a druhy cestovního ruchu	10
2.2	<i>Turismus v evropském prostoru.....</i>	12
2.2.1	Vliv evropského integračního procesu na pojetí cestovního ruchu	12
2.2.2	Institucionální základna a strategické dokumenty v oblasti cestovního ruchu na úrovni EU	14
2.3	<i>Cestovní ruch jako součást regionálního rozvoje</i>	18
2.3.1	Teorie regionu a regionální rozvoj.....	18
2.3.2	Politika cestovního ruchu jako hnací motor rozvoje regionů.....	21
2.4	<i>Pojetí cestovního ruchu v ČR</i>	22
2.4.1	Institucionální zajištění turismu v ČR.....	22
2.4.2	Koncepce státní politiky cestovního ruchu v ČR na období 2007-2013.....	25
2.5	<i>Politika hospodářské a sociální soudržnosti EU.....</i>	26
2.5.1	Teoretická východiska politiky hospodářské a sociální soudržnosti EU.....	26
2.5.2	Politika HSS EU v programovém období 2007 – 2013	27
2.5.3	Politika HSS EU na území ČR v programovém období 2007-2013.....	32
2.6	<i>Programy podpory cestovního ruchu v ČR</i>	34
2.6.1	Podpora cestovního ruchu v programech spolufinancovaných EU	34
2.6.2	Podpora cestovního ruchu v národních programech.....	35
3	Analýza územního potenciálu Olomouckého kraje v oblasti cestovního ruchu.....	36
3.1	<i>Socioekonomická analýza Olomouckého kraje</i>	36
3.1.1	Postavení Olomouckého kraje v rámci ČR.....	36
3.1.2	Územní diferenciaci Olomouckého kraje podle okresů	41
3.2	<i>Turistické regiony na území Olomouckého kraje</i>	45
3.2.1	Turistický region Jeseníky	45
3.2.2	Turistický region Haná.....	46
3.2.3	Euroregion Praděd.....	48
3.3	<i>Základní východiska pro statistický monitoring cestovního ruchu</i>	49
3.3.1	Členění statistického monitoringu ČR	49

3.3.2	Možnosti hodnocení vlivu CR na národní ekonomiku	50
3.4	<i>Prezentace vybraných statistických ukazatelů CR v Olomouckém kraji</i>	51
3.4.1	Kapacita hromadných ubytovacích zařízení v Olomouckém kraji	51
3.4.2	Návštěvnost hromadných ubytovacích zařízení v Olomouckém kraji.....	53
3.4.3	Návštěvnost turistických atraktivit v Olomouckém kraji.....	60
3.4.4	Potenciál Olomouckého kraje v oblasti cestovního ruchu	61
4	Hodnocení a realizace vybraných programů EU na podporu cestovního ruchu v Olomouckém kraji	63
4.1	<i>Regionální operační program Střední morava.....</i>	63
4.1.1	Charakteristika ROP SM.....	63
4.1.2	Strategie ROP SM	64
4.1.3	Prioritní osy ROP SM	65
4.1.4	Podpora cestovního ruchu v rámci ROP SM	67
4.2	<i>Hodnocení a realizace ROP SM.....</i>	70
4.2.1	Hodnocení čerpání finančních prostředků a realizace ROP SM jako celku	70
4.2.2	Hodnocení finančního pokroku a realizace ROP SM v oblastech podpory zaměřených na cestovní ruch.....	76
4.3	<i>Hodnocení a realizace ROP SM v rámci podpory CR na území Olomouckého kraje .</i>	78
4.3.1	Finanční pokrok ROP SM v oblasti cestovního ruchu v Olomouckém kraji.....	78
4.3.2	Věcný pokrok realizace ROP SM v oblasti cestovního ruchu v Olomouckém kraji.	80
4.4	<i>Integrovaný operační program.....</i>	84
4.5	<i>Operační program přeshraniční spolupráce Česká republika – Polská republika</i>	85
4.5.1	Charakteristika OPPI ČR - PR	85
4.5.2	Strategie OPPI ČR – PR.....	86
4.5.3	Prioritní osy OPPI ČR - PR.....	87
4.5.4	Podpora cestovního ruchu v rámci OPPI ČR - PR.....	89
4.6	<i>Hodnocení a realizace OPPI ČR - PR v rámci podpory CR na území Olomouckého kraje</i>	90
4.6.1	Hodnocení čerpání finančních prostředků a realizace OPPI ČR-PR jako celku.....	90
4.6.2	Hodnocení čerpání finančních prostředků a realizace OPPI ČR-PR v Olomouckém kraji	92
4.7	<i>Srovnání podpory turismu v Olomouckém kraji z ROP SM a OPPI ČR-PR.....</i>	94
5	Závěr	95

Seznam použité literatury	98
Seznam zkratek	108
Seznam tabulek	
Seznam grafů	
Seznam obrázků	
Prohlášení o využití výsledků práce	
Seznam příloh	

1 Úvod

Cestovní ruch představuje dynamicky se rozvíjející segment světové ekonomiky. Masivní rozmach turismu lze sledovat od druhé poloviny 20. století. Ruku v ruce s rozvojem moderních technologií, zejména v dopravě, telekomunikaci a oblasti informací, dochází ke zkvalitnění životní úrovně a lepšímu využití volného času obyvatel. Evropa jako celek je jeden z nejvýznamnějších regionů cestovního ruchu, především díky bohaté historii, kulturní, ekonomické a národnostní rozmanitosti. V současné době roste význam turismu v regionální politice, vysoká dynamika růstu cestovního ruchu se může stát efektivním pomocníkem rozvinutým i strukturálně postiženým regionům či odlehlým regionům. Turismus představuje oblast ekonomiky, ve které lze předpokládat poměrně stabilní ekonomický vývoj bez významnějších cyklických výkyvů. Vstup do Evropské unie sebou přináší řadu výhod mimo jiné i v oblasti turismu, zavedení čtyř svobod v rámci vnitřního trhu EU velmi podstatně zjednodušuje možnosti cestování na národní, regionální a místní úrovni v rámci členských států. Pozitivním efektem členství v EU je samozřejmě i strukturální pomoc v kontextu politiky hospodářské a sociální soudržnosti EU.

Tématem diplomové práce je „Podpora cestovního ruchu na území Olomouckého kraje v kontextu politiky soudržnosti EU“, kde je hlavní pozornost věnována programovým dokumentům, které zahrnují dotační příležitosti v oblasti podpory cestovního ruchu v Olomouckém kraji, jedná se konkrétně o Regionální operační program Střední Morava, Operační program přeshraniční spolupráce Česká republika – Polská republika a Integrovaný operační program.

Hlavním cílem diplomové práce je zhodnocení finančního a věcného pokroku při využívání subvencí ze strukturálních fondů EU v kontextu podpory rozvoje cestovního ruchu na území Olomouckého kraje. **Dílčím cílem** je pak prezentace vybraných ukazatelů statistického monitoringu cestovního ruchu a zhodnocení územního potenciálu Olomouckého kraje pro rozvoj cestovního ruchu.

Diplomová práce vychází z **hypotézy**, že Regionální operační program Střední Morava představuje rozhodující programovou podporu cestovního ruchu na území Olomouckého kraje.

Při vypracovávání diplomové práce byly použity **metody** abstrakce, srovnávání, indukce, dedukce, analýzy a syntézy dat. Metody byly vybrány tak, aby odpovídaly zaměření diplomové práce a současně pomohly efektivně naplnit její cíle.

Z hlediska struktury se diplomová práce člení na tři hlavní obsahové kapitoly, které jsou dále rozčleněny na podkapitoly dvojí úrovně. Po úvodní kapitole následuje **kapitola druhá**, jejíž náplní je vymezení teoretických východisek cestovního ruchu v kontextu politiky soudržnosti EU. První část kapitoly je zaměřena na základní terminologii, institucionální základnu a strategické dokumenty na úrovni EU a ČR v oblasti cestovního ruchu. V druhé části je pozornost obrácena na teoretická východiska politiky hospodářské a sociální soudržnosti EU, provádění a strukturu politiky soudržnosti v současném programovém období a konkrétní programové dokumenty zaměřující se na podporu cestovního ruchu.

Třetí kapitola diplomové práce se zaměřuje na analýzu územního potenciálu Olomouckého kraje v oblasti cestovního ruchu. Nejprve se v rámci této kapitoly nachází socioekonomická analýza oblasti, kdy je nastíněno postavení kraje v rámci ČR a následně je zde zmíněna i diferenciací Olomouckého kraje v rámci jednotlivých okresů. Následuje rozčlenění kraje na jednotlivé turistické regiony a výčet nejzajímavějších oblastí a turistických cílů v této oblasti. Druhá část kapitoly se podrobně zaměřuje na zkoumání statistických ukazatelů cestovního ruchu v Olomouckém kraji, konkrétně se jedná o kapacitu hromadných ubytovacích zařízení, návštěvnost hromadných ubytovacích zařízení a návštěvnost turistických atraktivit v Olomouckém kraji.

Ve stěžejní analytické části v rámci **čtvrté kapitoly** diplomové práce se nachází konkrétní hodnocení a realizace vybraných programů EU na podporu cestovního ruchu v Olomouckém kraji. Jedná se o operační programy v kontextu politiky soudržnosti EU, tedy o Regionální operační program Střední Morava, Operační program přeshraniční spolupráce Česká republika – Polská republika a Integrovaný operační program. U každého programového dokumentu je nejprve uvedena jeho základní charakteristika a strategie, následně konkrétní prioritní osy či oblasti podpory, které mohou být považovány za dotační příležitost v oblasti cestovního ruchu. Následuje hodnocení finančního a věcného pokroku v rámci realizace programového dokumentu ke konkrétnímu datu od začátku programového období v kontextu podpory turismu na území Olomouckého kraje.

Diplomová práce vychází z dostatku dostupných zdrojů tematicky zaměřené odborné literatury, z elektronických zdrojů se jedná převážně o monitorovací zprávy vydané Ministerstvem pro místní rozvoj ČR, statistiky Českého statistického úřadu, programové a prováděcí dokumenty k jednotlivým operačním programům, volně dostupné informace o projektech v kompetenci Regionální rady regionu soudržnosti Střední Morava a další.

2 Teoretická východiska cestovního ruchu v kontextu politiky soudržnosti EU

2.1 Základní terminologie cestovního ruchu

Cestovní ruch (CR) představuje v České republice i ve světě velmi dynamicky se rozvíjející segment ekonomiky. Rozvoj cestovního ruchu velmi úzce souvisí s rozvojem a zvyšováním životní úrovně dané společnosti. Největší rozmach cestovního ruchu je možné sledovat ve 40. letech 20. století. Celkový objem tržeb z cestovního ruchu se ve světovém srovnání řadí na třetí místo za petrochemický a automobilový průmysl. Je zásadní rovněž rozsahem zaměstnanosti a tvorbou pracovních míst.¹

Cestovní ruch lze obecně **definovat** jako krátkodobý přesun osob na odlišná místa, než jsou místa jejich obvyklého pobytu, za účelem pro ně příjemných činností, kdy není hlavním účelem cesty výdělečná činnost. Hlavním cílem osob zapojujících se aktivně do procesu cestovního ruchu je vybočení z jejich každodenní rutiny, fyzická a duševní revitalizace.

Cestovní ruch je charakterizován následujícími pohyby obyvatel:²

1. Opuštění místa trvalého bydliště
2. Dočasný charakter pobytu mimo místo obvyklého bydliště
3. Výkon určitých aktivních (např. pracovních, sportovních) činností nebo jen pasivní odpočinek

Mezinárodní turismus³ představuje účast na cestovním ruchu v případě, že dojde k překročení hranice národního státu. Doba pobytu mimo běžné životní prostředí je u domácího turismu do šesti měsíců a u mezinárodního cestovního ruchu do jednoho roku.

Světový turismus je veškerý turismus ve světě, při kterém dochází k překročení hranic států, tedy veškerý příjezdový a výjezdový cestovní ruch. **Turismus světa** zahrnuje veškerý cestovní ruch, který je ve světě realizován, tedy souhrn domácího i zahraničního turismu všech států světa.⁴

¹ ŠILHÁNKOVÁ, Vladimíra. *Vybraná témata z regionálního rozvoje*. 1. vyd. Hradec Králové: Civitas per Populi o.s., 2010. 118 s. ISBN 978-80-904671-0-1.

² Tamtéž.

³ Turismus = Cestovní ruch.

⁴ PALATKOVÁ, Monika. *Mezinárodní cestovní ruch*. Praha: Grada, 2011. 221 s. ISBN 978-80-247-3750-8.

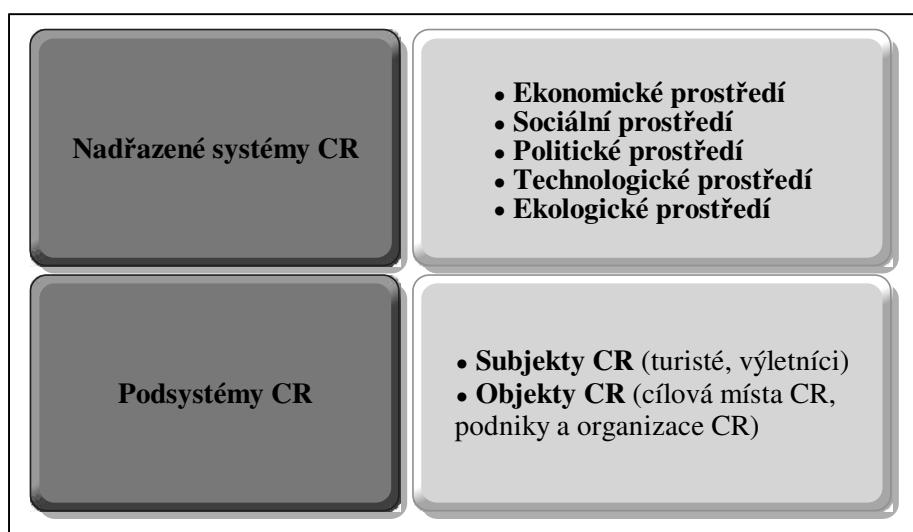
2.1.1 Systém cestovního ruchu

Turismus není možné posuzovat odděleně či izolovaně od prostředí, v němž se odehrává. Je třeba pojmout pojem cestovní ruch pomocí vícerozměrného přístupu, jedná se o zahrnutí zejména ekonomického a geografického prostředí do problematiky cestovního ruchu.

Složky cestovního ruchu jsou objekty, tedy prostor a materiálně technická základna a dále subjekty, což jsou orgány, organizace angažující se v této oblasti, pracovníci a samotní účastníci cestovního ruchu. Účastníci cestovního ruchu:⁵

1. **Turisté**, jsou osoby, které lze také označit jako dočasné návštěvníky, v dané lokalitě se zdrží déle než 24 hodin a motivem jejich cestování je dovolená, odpočinek, sport, vyřizování určitých záležitostí, apod.
2. **Výletníci** jsou pouze dočasní návštěvníci, v dané lokalitě se zdrží dobu kratší než 24 hodin, aniž by zde přenocovali.

Obr. 2.1: Víceúrovňový pohled na cestovní ruch

Zdroj: VYSTOUPIL, Jiří a Martin ŠAUBER a kol., 2006; vlastní zpracování

Systém cestovního ruchu je v důsledku jeho vztahů k okolnímu prostředí systémem otevřeným. Pokud je systém CR silně ovlivňován vnějším prostředím, které ho obklopuje, ale sám i on sám dané prostředí ovlivňuje, jedná se o vstupy (inputy) resp. vlivu nadřazených systémů. U výstupů (outputů) lze hovořit o vlivu na nadřazené systémy. Intenzita inputů a

⁵ ŠILHÁNKOVÁ, Vladimíra, ref. 1.

outputů poskytuje informace o míře vlivu CR jako systému na jiné systémy.⁶ Schéma systému cestovního ruchu se nachází v příloze č. 1 diplomové práce.

CR je předmětem zkoumání hned několika vědních disciplín, každá jej zkoumá dle svého pohledu a s vlastním metodologickým aparátem. **Ekonomie CR** je analýza ekonomických aspektů CR spojených s produkcí a také realizací služeb a zboží tzv. **produktu turismu**. **Geografie CR** zkoumá různé teritoriální aspekty interakcí mezi cestovním ruchem a krajinou. **Sociologie CR** se zabývá zkoumáním společnosti s důrazem na sociální chování jedinců a skupin jako návštěvníků v rámci CR. **Psychologie CR** se orientuje na studium psychiky návštěvníků s důrazem na motivaci účasti v CR, spokojenosti s dovolenou popř. poradenství v oblasti turismu. Cestovní ruch má tedy tzv. **interdisciplinární charakter**, výsledky jedné vědní disciplíny využívají nadále i jiné vědní disciplíny, čímž obohacují své poznání.⁷

2.1.2 Formy a druhy cestovního ruchu

Kromě toho, že je cestovní ruch ukazatelem životní úrovně obyvatelstva, má také mnoho **společenských funkcí**. Podílí se na rozvoji lidského kapitálu, umožňuje obnovu a posílení fyzických a duševních sil člověka, motivuje k získávání jazykových dovedností, pomáhá utvářet jiný životní styl především pomocí přenosu zvyklostí a tradic z jiných oblastí. Odborná literatura rozlišuje formy a druhy cestovního ruchu.

Formy cestovního ruchu vycházejí z činností směřujících k uspokojování potřeb účastníka, tedy základních pohnutek vedoucích k účasti na cestovním ruchu. Mezi nejčastější formy cestovního ruchu se řadí:⁸

- **Rekreační forma cestovního ruchu** je nejčastějším motivem k cestování, dochází při ní k obnově fyzické a duševní síly člověka. Rekreace mohou být individuální, organizované, pro zaměstnance nebo např. pro děti.
- **Kulturně poznávací forma cestovního ruchu** je zaměřena především na poznávání historie, kulturního dědictví, místních tradic a zvyklostí. Bývá často propojena s formou rekreační.

⁶ VYSTOUPIL, Jiří a Martin ŠAUBER a kol. *Základy cestovního ruchu*. Brno: Masarykova univerzita, 2006. 119 s. ISBN 80-210-4167-6.

⁷ HESKOVÁ, Marie. *Cestovní ruch pro vyšší odborné školy a vysoké školy*. Praha: Fortuna. 2006. 223s. ISBN 80-7168-948-3.

⁸ ŠILHÁNKOVÁ, Vladimíra, ref. 1.

- **Lázeňsko-léčebná forma cestovního ruchu**, jedná se většinou o propojení regeneračních, zdravotních a rekreačních procesů. Základním předpokladem této formy cestovního ruchu je existence vhodných přírodních podmínek např. léčivých pramenů, termálních vod apod.
- **Sportovně-turistická forma cestovního ruchu** se vyznačuje častou změnou prostředí. Základním předpokladem je zde existence vhodných a zajímavých přírodních podmínek, dostatečných fyzických schopností a zájmu účastníka cestovního ruchu.

Další možné formy cestovního ruchu: ⁹

- Cestovní ruch se vzdělávacími pohnutkami.
- Náboženský cestovní ruch.
- Cestovní ruch se společenskými pohnutkami.
- Adrenalinový cestovní ruch.
- Cestovní ruch s profesními pohnutkami.
- Kongresový cestovní ruch.
- Lovecký cestovní ruch.
- Agroturistika.
- Nákupní cestovní ruch apod.

Druhy cestovního ruchu, jinak řečeno typy cestovního ruchu vycházejí z několika kritérií, mezi základní se řadí: ¹⁰

1. **Místo realizace**, kde se rozlišuje domácí cestovní ruch (regionální, meziregionální) a zahraniční.
2. **Způsob úhrady nákladů vzniklých na účasti v procesu cestovního ruchu**. Vlastní zdroje či příspěvek ze společenských fondů, který je vázán splněním určitých podmínek např. lázeňské pobyty.
3. **Způsob organizace zabezpečení průběhu daného cestovního ruchu** (organizované či neorganizované pobyty a zájezdy).
4. **Délka trvání**. Krátkodobé pobyty do tří dnů a dlouhodobé pobyty, které jsou však kratší než šest měsíců.

⁹ JETMAR, Marek. *Cestovní ruch v příhraničních oblastech*. Praha: Vysoká škola hotelová, 2007. 122 s. ISBN 978-80-86578-65-1.

¹⁰ ŠILHÁNKOVÁ, Vladimíra, ref. 1.

5. Cestovní ruch dle vlivu na platební bilanci, toto vymezení CR je z ekonomického hlediska velmi důležité. V této souvislosti se jedná o mezinárodní CR a jeho přínosech, tj. příjmech a výdajích, které vstupují do PB. Na kladné saldo PB působí **aktivní cestovní ruch**, který je generován příjezdy zahraničních turistů do země, opakem je pak **pasivní CR**.¹¹

6. Další druhy cestovního ruchu např. dle původu, počtu či věku účastníků, CR dle převahy místa pobytu, dle ročního období, dle způsobu ubytování apod.

Mezi **předpoklady vzniku a rozvoje CR** jsou nezbytné základní předpoklady a podmínky, mezi něž lze zařadit např. přírodní nebo kulturní předpoklady, dále existence významných či zajímavých míst, materiálně technická základna oblasti, příznivé ekonomické, sociální, hospodářské a politické podmínky či neexistence válek a občanských nepokojů.¹²

2.2 Turismus v evropském prostoru

Evropa je nejvýznamnějším regionem světového cestovního ruchu, má však klesající podíl ve většině ukazatelů např. příjezdy, výjezdy a příjmy z mezinárodního CR, zejména ve prospěch Asie a oblasti Pacifiku. Nachází se zde velmi nadprůměrný podíl vnitroregionálních příjezdů a výjezdů přibližně 90%. To má na svědomí především intenzita turismu mezi sousedícími státy, kratší vzdálenosti mezi jednotlivými zeměmi. Evropa, je regionem rozmanitým, který zahrnuje ekonomicky i kulturně značně odlišné země. Vysoký podíl účasti obyvatelstva evropského kontinentu na mezinárodním CR značí vysoký stupeň ekonomické rozvinutosti regionu, především západní části.

2.2.1 Vliv evropského integračního procesu na pojetí cestovního ruchu

Od počátku evropského integračního procesu v roce 1951 zaznamenalo řešení problematiky turismu různorodé změny, především od 90. let 20. století. V průběhu dnes již více než padesátiletého období probíhá zřetelná tendence začlenit agendu turismu do systému evropských politik a institucí. Díky heterogennímu charakteru politiky cestovního ruchu se řešení této oblasti vyznačuje roztržičností do různých navazujících oblastí a politik např. podpora malého a středního podnikání (MSP), regionální rozvoj, politika ochrany spotřebitele apod. Od 70. let 20. století dochází ke sjednocení stanovisek postupně přistupujících zemí,

¹¹ VYSTOUPIL, Jiří a Martin ŠAUBER a kol., ref. 6.

¹² LEDNICKÝ, Václav a Jacek PYKA. *Management turistické destinace*. Karviná: Slezská univerzita v Opavě. 2011. 103 s. ISBN 978-80-7248-637-3.

dochází ke snaze přidělit agendě turismu odpovídající status při zachování principu subsidiarity. Další snahy probíhaly v 80. letech, avšak k výraznějšímu pokroku dochází až na konci 90. let v souvislosti se zahájením procesu „*Turismus a zaměstnanost*“ (1997). Zásadní změna přichází s přijetím *Lisabonské smlouvy* v roce 2009, která zařazuje turismus mezi tzv. sektory s koordinující pravomocí EU.¹³

Agenda turismu a její pojetí, zastoupení i váha procházely změnami v závislosti na třech zásadních faktorech:¹⁴

1. Klíčové integrační smlouvy a jejich úpravy, rozhodovací procesy v rámci evropských institucí, legislativa apod.
2. Vývoj v jednotlivých politikách s dopadem na turismus např. dopravní, regionální politika, politika životního prostředí, ochrany spotřebitele apod. Samozřejmě také vývoj Evropské měnové unie (European Monetary Union, EMU), zavedení eura.
3. Rozšiřování EU o nové členské státy, pro některé je turismus velmi významný zejména z ekonomického pohledu, názorové rozdíly na začleňování agendy CR mezi ČS Unie.

Lisabonská smlouva (LS) z pohledu CR reformním dokumentem EU. Je to poprvé, kdy v základním dokumentu EU je uveden pojem „cestovní ruch“, a to z hlediska vymezení druhů a oblastí pravomocí Unie v této problematice. Dle LS má Unie pravomoc provádět činnosti, jimiž podporuje, koordinuje nebo doplňuje činnosti členských států (ČS), mimo jiné se zde řadí i cestovní ruch. Tímto ustanovením se zvyšuje koordinační úloha EU ve vztahu k ČS EU i v oblasti CR.¹⁵

LS umožňuje v oblasti turismu zaměření EU na dvě základní oblasti činností, mezi něž patří podpora vytváření optimálního prostředí pro rozvoj firem v CR a dále podpora spolupráce mezi ČS pomocí výměny zkušeností a osvědčených postupů.

V návaznosti na zařazení turismu v LS do koordinovaných, podporovaných a doplňovaných aktivit a také v reakci na okolní výzvy pro evropský turismus vydala Komise „*Sdělení Komise COM/2010/352 Evropa, světová destinace číslo 1 – nový politický rámec pro turismus v Evropě*“. Sdělení představuje nový směr zaměření politiky, tj. základní obrat v přístupu k agendě turismu s cílem růstu konkurenceschopnosti v tomto sektoru, podpora rozvoje

¹³ PALATKOVÁ, Monika, ref. 4.

¹⁴ Tamtéž.

¹⁵ HOUŠKA, Petr a Zdenka PETRŮ. *Cestovní ruch v působnosti orgánů EU*. 1. vyd. Praha: Oeconomica, 2010. 275 s. ISBN 978-80-245-1645-5.

udržitelného, zodpovědného a kvalitního CR, konsolidace image a profilu Evropy jako souboru atraktivních a udržitelných destinací s maximálním využitím stávajících politik a nástrojů pro rozvoj turismu. V závěru tohoto Sdělení Komise zdůrazňuje průřezový charakter turismu a také nutnost spolupráce v rámci dalších politik, konkrétně politiky ochrany spotřebitele, regionální, dopravní, zemědělské atd. V budoucnu se plánuje rozpracování materiálu do akčního programu.¹⁶

2.2.2 Institucionální základna a strategické dokumenty v oblasti cestovního ruchu na úrovni EU

Hlavní oblasti, kde EU v oblasti cestovního ruchu soustřeďuje svou pozornost patří **volný pohyb služeb, ochrana spotřebitele a zdraví, podpora malého a středního podnikání (MSP) v CR, statistika CR.**

Mezi orgány, které mají co dočinění s problematikou turismu, se řadí všech sedm hlavních orgánů EU:

- 1. Evropská rada** (European Council, ER), představuje pravidelné summity nejvyšších představitelů ČS, na nichž se stanovují zásadní směry a také priority politiky EU. V souvislosti se vstupem LS v platnost¹⁷ se stala jedním z orgánů EU. ER je složena z nejvyšších představitelů ČS. ER Zasedá společně se svým předsedou, předsedou Komise a za přítomnosti vysokého představitele EU pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku obvykle dvakrát za půl roku, je-li třeba koná se mimořádné zasedání ER. Sídlo ER se nachází v Bruselu.
- 2. Rada Evropské unie** zastupuje ČS, jednotliví ministři vlád ČS se usnášejí na konkrétních politických krocích a postupech v oblastech svých resortů. Mimo pravidelné schůzky ministrů je Rada dále tvořena *Výborem stálých zástupců*, kteří zajišťují každodenní chod instituce. Mezi hlavní úkoly Rady patří koordinace hospodářské politiky ČS, rozhodovací pravomoci a také pravomoc svěřit Komisi provádění Radou přijatých a vydaných právních aktů. Má tedy obecnou legislativní a rozhodovací pravomoc. Bylo ustaveno celkem devět věcně odborných úseků Rady EU, které se více či méně dotýkají problematiky cestovního ruchu.¹⁸

¹⁶ PALATKOVÁ, Monika a Jitka ZICHOVÁ. *Ekonomika turismu: Turismus České republiky*. 1.vyd. Praha: Grada. 2011. 205 s. ISBN 978-80-247-3748-5.

¹⁷ 1.12.2009

¹⁸ HOUŠKA, Petr a Zdenka PETRŮ, ref. 15.

- **Rada pro všeobecné záležitosti a vnější vztahy**, která se věnuje otázkám Společné bezpečnostní a zahraniční politiky, Evropské bezpečnostní a obranné politiky, zahraničního obchodu a rozvojové spolupráce.
- **Rada pro hospodářské a finanční záležitosti**, schvaluje a projednává rozpočet EU.
- **Rada pro spravedlnost a vnětro** v souvislosti s CR má na starosti např. vízové záležitosti.
- **Rada pro zaměstnanost, sociální politiku, zdravotnictví a spotřebitelské záležitosti**, tato rada mimo jiné projednává právní předpisy¹⁹, které souvisejí s ochranou spotřebitele v cestovním ruchu.
- **Rada pro konkurenceschopnost**, ve vztahu k turismu se jedná o rozhodovací pravomoc v rámci koordinační role EU resp. **Rady cestovního ruchu**, legislativa CR spadá totiž do působnosti ČS mimo oblastí v kompetenci EU²⁰. Zásadní úlohou Rady v oblasti CR je především posuzování a hodnocení dokumentů Komise v oblasti strategických dokumentů a priorit rozvoje evropského CR.
- **Rada pro dopravu telekomunikace a energetiku**, z hlediska fungování a realizace CR je chápána doprava jako jedna ze základních služeb CR. Fungování této rady je v této oblasti velmi významné a to zejména z důvodu zajištění práv a bezpečnosti přepravovaných pasažérů.
- **Rada pro zemědělství a rybolov**, problematika rozvoje venkova velmi úzce souvisí také s turismem, např. využití Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (European Agriculture Fund for Rural Development, EAFRD).
- **Rada pro životní prostředí**, na dokumenty této rady navazují konkrétní opatření v oblasti CR, např. ekologické značení ubytovacích služeb.
- **Rada pro školství, mládež a kulturu**, klade důraz na zachování společného kulturního dědictví.

¹⁹ Nařízení, směrnice, rozhodnutí apod.

²⁰ Ochrana spotřebitele, vnitřní trh, vzájemné uznávání kvalifikací, oblast dopravy apod.

3. Evropská komise (European Commission, EK), je výkonným orgánem EU a současně klíčovou institucí v centru rozhodovacího procesu EU tzv. **hnací motor integrace**. Je symbolem nadnárodního rozměru Unie a sídlí v Bruselu. Mezi čtyři hlavní úkoly v kompetenci EK patří předkládání návrhů právních předpisů Parlamentu a Radě, řízení a provádění politiky EU a současně plnění rozpočtu, vymáhání zákonů EU ve spolupráci se Soudním dvorem a také zastupování EU na mezinárodní scéně. EK má tedy výkonnou, zákonodárnou a kontrolní pravomoc. Komise je stálým orgánem, který se obvykle schází jedenkrát za týden. Skládá se z 27 komisařů, kteří jsou nezávislí na zájmech jednotlivých ČS, ale jsou povinni prosazovat zájmy Unie jako celku. Každý komisař zodpovídá za určitý resort tzv. **DG**, neboli **generální ředitelství** (GR), na která je Komise vnitřně rozčleněna. Problematika CR spadá do kompetence „*DG Enterprise and Industry*“²¹, v rámci kterého je zřízeno **oddělení cestovního ruchu**, které má dále na starost organizační zajištění *Poradního výboru pro cestovní ruch*. Komise zpracovala řadu strategických dokumentů pro oblast CR, mezi nejdůležitější patří:²²

- Sdělení Komise „*Společná práce pro budoucnost cestovního ruchu v Evropě*“ z roku 2001. Tento klíčový dokument je výsledkem dlouhodobé snahy zohlednit specifický význam a přínos CR a také jeho rovnocenné začlenění do agendy evropských institucí. Dokument tedy znamená potvrzení nového přístupu EU k turismu.²³
- Sdělení Komise „*Základní orientace na udržitelnost evropského cestovního ruchu*“ z roku 2003.
- Sdělení Komise „*Obnovená politika EU v oblasti cestovního ruchu: Vstříc silnějšímu partnerství pro evropský cestovní ruch*“ z roku 2006.
- Sdělení Komise „*Agenda pro udržitelný a konkurenceschopný evropský cestovní ruch*“ z roku 2007.
- Sdělení Komise „*Evropa, destinace turismu číslo 1 – nový politický rámec turismu v Evropě*“ z roku 2010. Reaguje na výzvy okolního prostředí pro evropský turismus a na zařazení turismu do koordinovaných, podporovaných a doplňovaných aktivit na základě LS. Sdělení otevírá zcela novou kapitolu CR

²¹ Generální ředitelství „Podnikání a průmysl“.

²² HOUŠKA, Petr a Zdenka PETRŮ, ref. 15.

²³ PALATKOVÁ, Monika, ref. 4.

v EU, upozorňuje na napojení turismu na širší ekonomickou strategii Evropy známou jako „*Evropa 2020*“, dle níž by k růstu a konkurenceschopnosti měl přispívat i ČR.²⁴

4. Evropský parlament (European Parliament, EP), je jediným přímo voleným orgánem EU. V současnosti se v parlamentu nachází 754 poslanců, kteří jsou seskupeni ve frakcích a pracují v rámci speciálních výborů. EP má rostoucí politickou roli. Jako zástupce občanů EU po vstupu LS v platnost nově rozhoduje o právních předpisech v některých oblastech společně na totožné úrovni s Radou ministrů. Rozhodnutí a postoje EP jsou zveřejňovány v *Úředním věstníku ES*. EP vykonává funkci zákonodárnou, rozpočtovou a kontrolní. Má celkem 20 výborů, z nichž se problematikou turismu zabývají následující čtyři:²⁵

- **TRAN – Výbor pro dopravu a turismus.** Věnuje se rozvoji politiky v dopravě tj. železniční, námořní, silniční, vodní, letecké a to především v oblasti bezpečnosti, transevropských sítí, společná pravidla apod. Dále se TRAN zaměřuje na poštovní služby a samotnou oblast turismu.
- **REGI – Výbor pro regionální rozvoj.**
- **IMCO – Výbor pro vnitřní trh a ochranu spotřebitelů.**
- **ENVI – Výbor pro životní prostředí, veřejné zdraví a bezpečnost potravin.**

5. Soudní dvůr EU se zabývá evropským právem a jeho aplikací v ČS EU. V oblasti cestovního ruchu jsou důležité judikáty Soudního dvora, které spadají pod sekundární evropskou legislativu. Judikáty závazným způsobem vykládají význam některých ustanovení legislativy EU více či méně související s problematikou ČR.²⁶ Sídlí v Lucemburku.

6. Evropská centrální banka (European Central Bank, ECB) má sídlo ve Frankfurtu nad Mohanem. Hlavním úkolem ECB je udržování cenové stability a spravování jednotné měny EURO. ECB dále odpovídá za utváření a také realizaci hospodářské a měnové politiky EU.

²⁴ PALATKOVÁ, Monika, ref. 4.

²⁵ Tamtéž.

²⁶ HOUŠKA, Petr a Zdenka PETRŮ, ref.15.

7. Evropský účetní dvůr vykonává kontrolu účetnictví Unie, prostřednictvím toho zvyšuje kvalitu finančního řízení EU a také podává pravidelné zprávy o nakládání s veřejnými prostředky. Sídlí v Lucemburku.

Další specifické instituce, které však nepatří do systému organizací EU, ale jejich chod je významně spojena s činností Komise jsou:²⁷

- 1. Evropská komise turismu** (European Travel Commission, ETC), je to evropská kontinentální turistická organizace, jejímž hlavním úkolem je pronikání Evropy jako destinace cestovního ruchu na mimoevropské trhy v této oblasti. ETC má 36 členů, mezi něž patří národní turistické organizace, za českou republiku je členem *CzechTourism*²⁸. ETC se specializuje na marketing, zejména v oblasti průzkumu trhu CR a propagace, provozuje internetový portál pro návštěvníky Evropy²⁹.
- 2. Evropská akční skupina pro turismus** (European Travel and Tourism Action Group, ETAG), byla založena z iniciativy ETC jako reprezentant subjektů působících v turismu. Členové ETAG jsou evropské profesní asociace zastupující široké zájmy členů různých oblastí turismu. Cílem činnosti této skupiny je podpora vztahů a spolupráce mezi národními turistickými organizacemi, vládami a subjekty soukromého a veřejného sektoru, dále rozvoj evropského turismu a v neposlední řadě likvidace bariér obchodu se službami v turismu. ETAG je vlastně fórum pro řešení a prezentaci klíčových zájmů subjektů CR, a to směrem k vládám jednotlivým členským zemím a evropským institucím. ETAG úzce spolupracuje s ETC, která jeho členem, dále také s EK, EP a je přidruženým členem *Světové organizace cestovního ruchu* (UNWTO).

2.3 Cestovní ruch jako součást regionálního rozvoje

2.3.1 Teorie regionu a regionální rozvoj

Region lze definovat jako území s předem definovanými prvky, v němž existuje specifická, funkční a dopravní infrastruktura, prosazuje se zde společný zájem na rozvoji regionu a zvýšení blahobytu obyvatel. Region může být subnárodním celkem, tedy část jednoho státu

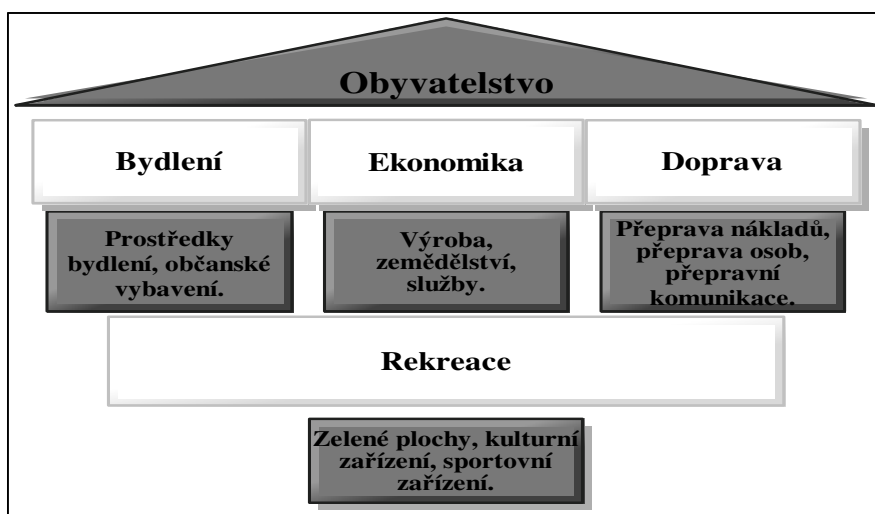
²⁷ PALATKOVÁ, Monika, ref. 4.

²⁸ Česká centrála cestovního ruchu.

²⁹ Portál ETC pro návštěvníky Evropy – Odkaz: <http://www.visiteurope.com>.

nebo jednoho národního hospodářství oddělená od ostatních oblastí formálními hranicemi.³⁰ Hranice regionů mohou být přírodní, historické nebo administrativní.

Obr. 2.2: Obecný model regionu

Zdroj: SKOKAN, Karel, 2004; vlastní zpracování

Schéma obecného modelu znázorňuje propojení hlavních subsystémů v regionálním rozvoji, mezi základní funkční regionální subsystémy řadíme bydlení, ekonomické aktivity, dopravu a rekreaci. Subsystémy jsou dále členěny na prvky.

Regionální rozvoj je představován komplexem procesů probíhajících v složitém systému regionu. Pro ovlivňování a řízení těchto procesů je nezbytný systémový přístup.³¹

Předmětem regionálního rozvoje je systematická podpora pozitivních změn v sociálně ekonomické oblasti regionu, snižování regionálních disparit, podpora ekonomického růstu s cílem zvýšení životní úrovně a kvality života obyvatel daného regionu. Podporou regionálního rozvoje se zabývá regionální politika.

³⁰ STEJSKAL, Jan a Jaroslav KOVÁRNÍK. *Regionální politika a její nástroje*. Praha: Portál, 2009. 212 s. ISBN 978-80-7367-588-2.

³¹ SKOKAN, Karel. *Konkurenceschopnost, inovace a klastry v regionálním rozvoji*. Ostrava: Repronis, 2004. 159 s. ISBN 80-7329-059-6.

Regionální politika představuje koncepční a výkonnou činnost státních nebo regionálních institucí zaměřenou na stanovení hlavních směrů a strategických cílů v regionálním rozvoji, dále vytváření metod, postupů a zdrojů pro jejich realizaci. Hlavní cíle regionální politiky jsou podpora regionálního rozvoje orientovaného na vyrovnávání regionálních disparit a dosahování růstu blahobytu regionů.³²

Je nutné, aby byla území charakterizující dané regiony jasně, kvantitativně a kvalitativně vymezena. V druhé polovině 80. letch byla Eurostatem zavedena tzv. „*Nomenklatura územních statistických jednotek*“ tzv. **NUTS**³³, která umožňuje a výrazně usnadňuje sběr, přípravu a harmonizaci statistik na úrovni regionů v ČR. Jedná se o srovnatelné územní celky v rámci EU.

Tab. 2.1: **Klasifikační kritéria NUTS dle nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 1059/2003**

Úroveň NUTS	Počet obyvatel	
	minimum	maximum
NUTS 1	3 000 000	7 000 000
NUTS 2	800 000	3 000 000
NUTS 3	150 000	800 000

Zdroj: EUROPEAN COMMISSION, 2011; vlastní zpracování

Tyto tři úrovně NUTS jsou na regionální úrovni, v 90. letech byla tato tříúrovňová klasifikace rozšířena o další dvě lokální administrativní úrovně tzv. LAU³⁴ (na úrovni okresů a obcí).

Zvláštním typem regionu jsou **euroregiony**, které představují příklad integrační spolupráce, kdy vznikají integrované příhraniční struktury. Předpokladem pro jejich vznik je tvrzení, že samotné propojení dvou periferních a izolovaných příhraničních regionů v rámci jednoho nadnárodního celku může vyřešit mnohé problémy a nerovnosti na území těchto oblastí. Např. nízká úroveň vzdělanosti, vysoká míra nezaměstnanosti, kulturní strnulost apod.³⁵

Hlavním důvodem pro zakládání euroregionů je eliminace disparit na obou stranách dané hranice, prohlubování příhraničních vztahů zúčastněných zemí, rozvoj a zlepšení infrastruktury, předávání kontaktů a znalostí aj. V EU slouží euroregiony především k čerpání

³² NOVOTNÁ, Martina. Regionální politika EU. 1. vyd. Ostrava: VŠB-TU Ostrava EKF, 2007. 205 s. ISBN 978-80-248-1413-1.

³³ Pochází z francouzského „Nomenclature des unités territoriales statistiques“.

³⁴ Local administrative unit.

³⁵ NOVOTNÁ, Martina, ref. 32.

pomoci ze strukturálních fondů na podporu příhraniční spolupráce. Na území ČR se vyskytuje 13 euroregionů, které se nacházejí na hranicích České republiky s Polskem, Slovenskem, Německem a Rakouskem. Rozmístění euroregionů na území ČR je znázorněno v příloze 2 diplomové práce.

2.3.2 Politika cestovního ruchu jako hnací motor rozvoje regionů

Cestování a cestovní ruch jsou aktivity, jejichž souhrn představuje jedno z největších světových odvětví, které se stává stále významnějším faktorem regionálního rozvoje. Politika CR je oblast ekonomiky, která je významně fixována na místo resp. region svého vzniku tzv. destinaci cestovního ruchu, to velmi významně podporuje stabilitu regionálních a místních ekonomik. CR je dále jedním z největších tvůrců pracovních míst, patří mezi největší exportní odvětví a je to významný stimulátor investičních aktivit.³⁶

CR má tzv. **průřezový charakter**, zasahuje do velkého množství různých odvětví národního hospodářství, z tohoto důvodu je velice obtížné jasně kvantifikovat celkový ekonomický přínos pro danou zemi. Politika CR je součástí hospodářské politiky, její cíle však spadají i do oblasti společenské a ekologické.

Politika cestovního ruchu představuje záměrnou a systematickou činnost směřující k obecně definovanému cíli zvyšování blahobytu země a životní úrovně občanů, naplňováním dílčích opatření, spočívajících v komplexním plánování, regulaci a tvorbě CR pomocí rozmanitých nástrojů a státních či soukromých nositelů.³⁷

V současnosti neustále roste význam turismu v regionální politice. Vysoká dynamika růstu CR se může stát efektivním pomocníkem regionům, které jsou postiženy strukturálními problémy, řeší problém značné odlehlosti apod. Turismus představuje oblast ekonomiky, kde lze předpokládat poměrně stabilní ekonomický vývoj bez významnějších cyklických výkyvů.

Pro regiony ekonomicky slabé je obzvláště významný multiplikační efekt cestovního ruchu, neboť znázorňuje kvantitativní růst daného regionu. Pomocí relativně nízkých investičních nákladů lze v rámci CR generovat nové pracovní pozice, dotační programy na podporu CR jsou významným nástrojem regionální politiky také v oblastech, které se potýkají s vysokou nezaměstnaností. Problematika CR je vždy významnou součástí Strategie regionálního

³⁶ WOKOUN, René a Jan MALINOVSKÝ a kol. *Regionální rozvoj – východiska regionálního rozvoje, regionální politika, teorie, strategie a programování*. Praha: Linde, 2008. 475 s. ISBN 978-80-7201-699-0.

³⁷ Tamtéž.

rozvoje (SRR), dále Národního rozvojového plánu, regionálních rozvojových strategií, programů rozvoje krajů a strategií měst i obcí.³⁸

2.4 Pojetí cestovního ruchu v ČR

Vstup ČR do EU sebou přinesl celou řadu výhod i v oblasti cestovního ruchu. Volný pohyb osob, zboží, služeb a kapitálu velmi podstatně zjednodušil možnost cestování mezi původními a novými ČS EU.

2.4.1 Institucionální zajištění turismu v ČR

Systém řízení a organizace CR v ČR je tzv. **třístupňový**. Rozlišuje se národní, regionální a místní úroveň. V oblasti financování turismu v ČR jsou majoritně využívány evropské fondy, národní zdroje na úrovni národní, regionální a místní hrají roli spíše doplňkovou.

Orgány státní moci ve vztahu k cestovnímu ruchu na **národní úrovni**.³⁹

1. Parlament ČR – Poslanecká sněmovna a Senát. Parlament je jediným zákonodárným orgánem ČR, volí prezidenta, vyslovuje důvěru popř. nedůvěru vládě nebo také vyhlašuje volby do obecních zastupitelstev. Zákonodárná role parlamentu v oblasti turismu se projevuje v legislativním procesu ve vztahu k právním normám dotýkajícím se této oblasti. Pro současné volební období (2010 – 2014) byl zřízen v Poslanecké sněmovně *Podvýbor pro cestovní ruch* v rámci *Výboru pro veřejnou správu a regionální rozvoj*. V Senátu se v současné době žádný takový výbor nenachází, avšak v rámci fungování Poslanecké sněmovny a Senátu existuje celkem devět výborů, které se více či méně dotýkají oblasti turismu.⁴⁰

- Výbor pro ŽP.
- Zemědělský výbor.
- Zahraniční výbor.
- Výbor pro veřejnou správu a regionální rozvoj.
- Hospodářský výbor.
- Výbor pro evropské záležitosti atd.

³⁸ WOKOUN, René a Jan MALINOVSKÝ a kol., ref. 36.

³⁹ PALATKOVÁ, Monika a Jitka ZICHOVÁ, ref. 16.

⁴⁰ Tamtéž.

Tab. 2.2: Vybrané legislativní normy na národní úrovni ovlivňující dopady v oblasti cestovního ruchu na území ČR

Soukromý sektor	Veřejný sektor
Zákon o některých podmínkách podnikání v ČR	Zákon o místních poplatcích
Občanský zákoník	Zákon o místním plánování a stavebním řádu
Obchodní zákoník	Zákon o rozpočtovém určení daní
Zákon o živnostenském podnikání	Zákon o svobodném přístupu k informacím
Zákon o DPH	Zákon o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů
Zákon o spotřební dani	Zákon o správě daní a poplatků
Zákon o cenách	Zákon o úpravě některých vztahů v oblasti veřejné správy
Zákon o ochraně spotřebitele	Zákon o rozpočtových pravidlech
Zákon o volném pohybu služeb	Zákon o pobytu cizinců na území ČR
Soukromý a veřejný sektor	
Zákon o ochraně ovzduší	Zákon o veřejných zakázkách
Zákon o ochraně osobních údajů	Zákon o konkurzu a vyrovnání
Zákon o požární ochraně	Zákon o územních finančních orgánech
Zákoník práce	Zákon o posuzování vlivů na ŽP

Zdroj: PALATKOVÁ, Monika a Jitka ZICHOVÁ, 2011; vlastní zpracování

2. **Vláda ČR**, představuje podle Ústavy ČR vrcholný orgán výkonné moci. Spektrum vládou spravovaných záležitostí je velmi široké např. zahraniční vztahy, finance, hospodářství atd. Výkon pravomocí vlády mají na starost jednotlivá **ministerstva a jimi řízené úřady**. V současnosti funguje v ČR celkem 14 ministerstev (např. Ministerstvo dopravy, Ministerstvo zemědělství, Ministerstvo životního prostředí, Ministerstvo vnitra atd.), přičemž v agendě každého z nich lze najít určitý přesah do oblasti turismu.
3. Výkonným ústředním orgánem státní správy s kompetencemi v oblasti ČR je **Ministerstvo pro místní rozvoj** (MMR ČR), plní roli *Národního koordinačního orgánu* (NOK) pro řízení a realizaci finančních prostředků poskytovaných prostřednictvím strukturálních fondů. V oblasti turismu zajišťuje MMR ČR v rámci *Odboru cestovního ruchu* mimo jiné tvorbu legislativních, koncepčních a metodických podmínek pro rozvoj ČR včetně využívání Strukturálních fondů EU, vyhlášení programů podpory turismu, sestavování střednědobých koncepcí, stanovení pravidel pro provozování cestovních kanceláří (CK) a agentur, výkon agendy spojené s členstvím ČR v Mezinárodní obchodní organizaci cestovního ruchu (United Nations World Tourism Organisation, UNWTO), napomáhání k dosažení lepší ochrany spotřebitele v oblasti ČR apod.

4. **Česká centrála cestovního ruchu – CzechTourism** je příspěvkovou organizací MMR ČR. Cílem činnosti CzechTourismu je marketing destinace ČR na domácím i zahraničním trhu turismu. Spolupracuje s profesními asociacemi a je členem řady mezinárodních organizací, financování probíhá na základě příspěvků z MMR ČR.
5. **Meziresortní koordinační komise pro cestovní ruch** vznikla v rámci iniciativy MMR ČR. Cílem je zakládání různých poradních výborů, jednání koordinačních skupin, užší spolupráce krajů a zainteresovaných subjektů, prezentace ČR v zahraničí včetně integrace řízení CR v regionech atd.
6. **Celostátní kolegium**, vznik z iniciativy CzechTourismu. Kolegium se soustředí na provádění a plnění „*Konsolidovaného plánu podpory cestovního ruchu*“ a řešení důležitých témat, která mohou mít vliv na brždění rozvoje turismu v ČR.

Institucionální struktura zajištění turismu na **regionální úrovni** není konkrétně vyjasněna, je to z důvodu působení více druhů subjektů. *Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích* přímo kompetence ve vztahu k cestovnímu ruchu **krajským úřadům** nestanovuje. Tato problematika je delegována některému odboru krajského úřadu, většinou **odboru cestovního ruchu**.

Dalším typem regionálních institucí působících v oblasti CR jsou organizace reprezentující tzv. turistické oblasti a regiony. Právní formy, kompetence i zaměření těchto institucí se značně odlišují. **Turistické regiony** lze definovat jako „*oblasti představující destinace turismu, které jsou vymezeny administrativními hranicemi, ale pro jejichž vymezení je rozhodující strana nabídky a poptávky*“. **Turistické oblasti** jsou pak menší celky, jejichž rozdělení je podrobnější a určené především pro domácí turismus.⁴¹

Místní úroveň přístupu k CR je řešena na úrovni **měst a obcí** tzv. místní samospráva, která je základním kamenem územní samosprávy dle Ústavy ČR. Obdobně jako na regionální úrovni ani *zákon o obcích č. 128/2000 Sb., o obcích* neukládá povinnost podporovat a rozvíjet CR, avšak je dána povinnost obce pečovat o všestranný rozvoj území a o potřeby svých občanů.⁴²

Další subjekty, které mají tendenci podporovat rozvoj cestovního ruchu mohou být **profesní svazy a asociace** (např. Asociace CK, Klub českých turistů apod.), **hospodářské a agrární komory** (např. Hospodářská komora ČR), **regionální, městská a místní**

⁴¹ PALATKOVÁ, Monika a Jitka ZICHOVÁ, ref. 16.

⁴² Tamtéž.

sdružení podnikatelů. Kromě sdružování veřejných a soukromých subjektů je dále v oblasti CR také velmi typické sdružování obcí a regionů např. **mikroregiony** nebo **euroregiony**.

2.4.2 Koncepce státní politiky cestovního ruchu v ČR na období 2007-2013

Vláda ČR schválila dne 7. listopadu 2007 střednědobý strategický dokument pod názvem „*Koncepce státní politiky cestovního ruchu v ČR na období 2007–2013*“ (KSP CR). Alfou a omegou Koncepce je rozvoj odvětví cestovního ruchu, který vychází z mobilizace především privátních zdrojů zaměřených na turismus, dále také rozvoj systémového a koncepčního přístupu veřejné správy k CR na všech úrovních jako zdroje konkurenceschopnosti, hospodářského růstu a zaměstnanosti. Cílem tohoto strategického dokumentu je harmonizace koncepční činnosti v oblasti CR s programovacím obdobím EU a vytvoření strategického materiálu, který bude účinným nástrojem podpory udržitelného rozvoje cestovního ruchu v ČR včetně kladení dostatečného důrazu na význam cestovního ruchu pro národní hospodářství České republiky.⁴³

Tab. 2.3: Priority Koncepce státní politiky CR 2007-2013

Priorita	Název priority
1.	Konkurenceschopnost národních a regionálních produktů cestovního ruchu
2.	Rozšiřování a zkvalitnění infrastruktury a služeb cestovního ruchu
3.	Marketing cestovního ruchu a rozvoj lidských zdrojů
4.	Vytváření organizační struktury cestovního ruchu

Zdroj: MMR ČR [online], 2011c

KSP CR je východiskem pro zpracování Integrovaného operačního programu a Regionálních operačních programů, které jsou financovány ze strukturálních fondů EU v oblasti turismu, tyto operační programy tvoří významné nástroje realizace Koncepce.

Globálním cílem tohoto strategického dokumentu je: „*Zvýšení ekonomické výkonnosti cestovního ruchu využitím a dalším rozvojem dostupného potenciálu a tím docílení zvýšení konkurenceschopnosti celého odvětví cestovního ruchu na národní i regionální úrovni, při respektování zájmů ochrany přírody a krajiny a dalších složek životního prostředí.*“⁴⁴

⁴³ MMR ČR [online], 2011c.

⁴⁴ MMR ČR [online], 2007.

2.5 Politika hospodářské a sociální soudržnosti EU

2.5.1 Teoretická východiska politiky hospodářské a sociální soudržnosti EU

Politika hospodářské a sociální soudržnosti (HSS) EU, jinak řečeno **kohezní politika Evropské unie**, hraje již od počátku evropské integrace velmi důležitou roli. Je to jeden z nejdůležitějších pilířů Unie. V polovině padesátých let v rámci *Římských smluv*, byla soudržnost⁴⁵ nepřímo včleněna do primárního práva EU, avšak při vzniku Evropského hospodářského společenství (European Economic Community, EEC) nebyla regionálním problémům věnována zvláštní pozornost neboť šestice původních zakladatelských⁴⁶ států EU měla velmi srovnatelnou hospodářskou úroveň. Postupně se při dalším rozšiřování Unie začaly projevovat sociální a hospodářské diference regionů a států o mnoho výrazněji. Čím jsou tyto rozdílnosti nižší, tím je vyšší úroveň soudržnosti a naopak.⁴⁷

Disparity je možné rozdělit do tří hlavních skupin:⁴⁸

1. **Ekonomické disparity** vyjadřují rozdíly v ekonomickém vývoji mezi zeměmi či regiony. Odráží úroveň hospodářské soudržnosti. Je možné je vyjádřit např. pomocí HDP/ob.
2. **Sociální disparity** existují v případě existence disharmonických vztahů mezi různými společenskými skupinami, jsou odrazem úrovně sociální soudržnosti. Jejich úroveň lze vyjádřit pomocí míry nezaměstnanosti, úrovně vzdělání apod.
3. **Územní disparity** vyjadřují určité vztahy nerovnováhy mezi územími, regiony nebo zeměmi v rámci EU. Odráží tzv. územní soudržnost v EU. Nerovnováhu v této oblasti lze změřit např. ukazateli v rámci infrastruktury či udržitelného rozvoje ŽP.

Kohezní politika spadá do politik se sdílenou pravomocí EU, kde členské státy přenesly na unijní úroveň částečně své rozhodovací pravomoci dle principu subsidiarity⁴⁹.

⁴⁵ **Soudržnost** je stav, kdy disparity mezi různými regiony nebo státy v rámci EU jsou politicky a společensky snesitelné či přijatelné. (MOLLE, Willem, 2007.)

⁴⁶ Benelux, Francie, Německo, Itálie.

⁴⁷ MOLLE, Willem. *European Cohesion Policy*. London: Routledge, 2007, 368 s. ISBN 978-0415438124.

⁴⁸ Tamtéž.

⁴⁹ Podle **principu subsidiarity** jedná Unie v oblastech, které nespádají do její výlučné pravomoci, pouze tehdy a do té míry, pokud cílů zamýšlené činnosti nemůže být dosaženo uspokojivě ČS na úrovni ústřední, regionální či místní, ale spíše jich, z důvodu jejího rozsahu či účinků může být lépe dosaženo na úrovni Unie. (čl. 5 *Smlouva o EU*).

Vznik politiky hospodářské a sociální soudržnosti je datován v 90. letech 20. století, v rámci *Smlouvy o EU*, která vstoupila v platnost v roce 1993. Zde je poprvé kladen důraz na ekonomicky a sociálně vyvážený rozvoj regionů. Později v rámci *Lisabonské smlouvy* vstupující v platnost roku 2009 je rozšířena politika soudržnosti o tzv. územní neboli **teritoriální rozměr**.

EU za účelem podpory harmonického a vyváženého rozvoje prosazuje svou činnost vedoucí k posilování hospodářské, sociální a územní soudržnosti. Unie se především zaměřuje na snižování disparit mezi úrovní rozvoje různých regionů a na snížení zaostalosti nejvíce znevýhodněných regionů. Zvláštní pozornost je věnována oblastem venkovským, postiženým restrukturalizací a regionům, které jsou závažně a trvale znevýhodněny přírodními nebo demografickými podmínkami. Např. horské, ostrovní, přeshraniční a regiony s velmi nízkou hustotou zalidnění.⁵⁰

Pravidelné hodnocení HSS vyplývá ze *Smlouvy o Fungování Evropské unie* (SFEU) „*Nařízení Rady (ES) č. 1083/2006 ze dne 11. července 2006 o obecných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu a Fondu soudržnosti a o zrušení nařízení (ES) č. 1260/1999*“.⁵¹ Komise předkládá každé tři roky orgánům EU „*Zprávu o HSS*“ a každý rok v období mezi hlavními kohezními zprávami „*Zprávu o pokroku v oblasti HSS*“.

2.5.2 Politika HSS EU v programovém období 2007 – 2013

Cíle politiky HSS EU v rámci sedmiletého programového období 2007 – 2013 jsou pojaty zcela nově. Při jejich stanovování orgány EU reagovaly na Lisabonskou a Göteborgskou strategii, dle kterých je hlavním nástrojem pro růst a zaměstnanost uznána politika HSS.

Mezi tři cíle pro období 2007 – 2013, které vycházejí z *Nařízení Rady (ES) č. 183/2006* náleží:

1. **Cíl Konvergence**, který se snaží o podporu růstu a tvorbu pracovních míst v nejméně rozvinutých ČS a v oblastech popř. regionech, jejichž HDP měřený v PPS na osobu je nižší než 75% průměru EU. Jsou zde zahrnuty i regiony postižené tzv. statistickým

⁵⁰ ÚZ Evropské právo základní dokumenty ve znění Lisabonské smlouvy. 1. vyd. Ostrava: Sagit, 2010. 304 s. ISBN 978-80-7208-785-3.

⁵¹ EUROPEAN COMMISSION. *Cohesion policy 2007–13 Commentaries and official texts*. [online]. EC, 2007 [19.12.2011]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docoffic/official/regulation/pdf/2007/publications/guide2007_en.pdf.

efektem tzv. „phasing out“⁵², tedy regiony odcházející z cíle Konvergence. Dále jsou zde zařazeny územní celky, které jsou oprávněné z čerpání finančních prostředků z Fondu soudržnosti, tedy území, která dosahují nižšího HND v PPS na obyvatele je nižší než 90% průměrného HNP/ob. v EU25 a také státy využívající tzv. přechodnou pomoc⁵³ z FS. Pod cíl Konvergence spadá naprostá většina regionů všech ČS, které přistoupily do EU po roce 2004, avšak i regiony z jižní Itálie, východního Německa, několik oblastí VB, Řecka, Portugalska a Španělska.⁵⁴ V ČR do cíle Konvergence spadají všechny regiony kromě hlavního města Prahy. Podpora v rámci cíle Konvergence je čerpána z ERDF, ESF a CF.

2. **Cíl Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost**, jedná se o podporu oblastí, které nespádají pod cíl Konvergence⁵⁵, přidělená alokace finančních prostředků je zde výrazně nižší, neboť v těchto oblastech není potřeba pomoci tak naléhavá. Jedná se o průmyslové oblasti, které se mohou kvalifikovat pro tento cíl v případě, že jejich podíl na zaměstnanosti v průmyslovém sektoru je vyšší, než jak je tomu v Unijním průměru, velmi řídké osídlené venkovské oblasti, oblasti s vysokou mírou zaměstnanosti v zemědělství apod. Spadají sem severní oblasti VB, většina Španělska, střední Francie, střední Itálie, severní Finsko a téměř celý Kypr. V ČR se tento cíl týká pouze oblasti hlavního města Prahy.⁵⁶ Finanční prostředky na tento cíl plynou z ERDF a ESF.
3. **Cíl Evropská územní spolupráce** se zaměřuje na podporu harmonického, vyváženého a udržitelného rozvoje na území EU, konkrétně prostřednictvím podpory příhraniční, nadnárodní a meziregionální spolupráce. Tento cíl je financován přes ERDF a je na něj vyčleněno nejméně finančních prostředků.

Tyto cíle jsou financovány pomocí zvláštních fondů EU, které navyšují nebo stimulují investice ze soukromého sektoru, státních i regionálních správních orgánů. Jedná se *Strukturální fondy* (Structural Funds, SF) a *Fond soudržnosti*. Jsou součástí systému **nástrojů politiky HSS EU 2007-2013**.

⁵² **Phasing out** jsou země, jejichž HDP/ob. je vyšší než 75% průměru HDP/ob. EU25 avšak menší než 75% průměru HDP/ob. EU15.

⁵³ **Přechodnou pomoc z FS** využívají ČS EU, které mají HND/ob. větší než 90% průměru EU25 avšak mají současně HND/ob. nižší než 90% průměru HND/ob. EU15.

⁵⁴ MAREK, Dan a Tomáš KANTOR. Příprava a řízení projektů strukturálních fondů Evropské unie. 2. vyd. Brno: Barrister & Principal, 2009. 215 s. ISBN 978-80-87029-56-5.

⁵⁵ Mají vyšší HDP/ob. v PPS než je průměr EU25 a neřadí se mezi země „phasing out“.

⁵⁶ MAREK, Dan a Tomáš KANTOR, ref. 54.

Evropský sociální fond, (European Social Fund, ESF) jeho cílem je zvýšení zaměstnanosti a rozšíření pracovních příležitostí v EU. Vznikl již v roce 1958. Fond poskytuje prostředky na projekty, které jsou v rámci cílů „*Konvergence*“ a „*Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost*“. Zaměřuje se především na následující oblasti:⁵⁷

- Zvyšování přizpůsobivosti pracovníků, společností, podniků a podnikatelů.
- Zlepšování přístupu k zaměstnání a udržitelnost.
- Zlepšení sociálního začlenění znevýhodněných osob.
- Posílení lidského kapitálu.

Evropský fond regionálního rozvoje, (European Regional Development Fund, ERDF). Vznikl v roce 1973. Jeho cílem je posilovat HSS v rámci EU eliminací disparit mezi regiony. Z prostředků ERDF jsou poskytovány finanční prostředky směřující do oblastí v rámci všech tří cílů politiky soudržnosti v následujících oblastech:⁵⁸

- Investice do podniků s cílem vytvořit udržitelná pracovní místa.
- Podpora infrastruktury např. výzkum, inovace, telekomunikace, životní prostředí, energetika a doprava.
- Finanční nástroje na podporu regionálního a místního rozvoje a spolupráce měst a regionů.
- Zajištění technické pomoci.

Fond soudržnosti, (Cohesion Fund, CF) vznikl až roce 1993. Je odlišný od Strukturálních fondů, neboť je určený na podporu rozvoje chudších států, nikoli regionů. Finanční prostředky z CF plynou na velké projekty, které se zaměřují na životní prostředí, dopravní a energetickou infrastrukturu.

Tab. 2.4: Cíle a nástroje politiky HSS EU na léta 2007 až 2013

Cíle 2007-2013	Fondy 2007-2013
Konvergence	ERDF
	ESF
	FS
Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost	ERDF
	ESF
Evropská územní spolupráce	ERDF

Zdroj: EUROSOP [online], 2005-2011a; vlastní zpracování

⁵⁷ BOHÁČKOVÁ, Ivana a Magdalena HRABÁNKOVÁ. *Strukturální politika Evropské unie*. Praha: Beck, 2009. 188 s. ISBN 978-80-7400-111-6.

⁵⁸ EUROSOP [online], 2005-2011b.

Programový rámec politiky HSS na léta 2007 až 2013 se skládá z těchto základních strategických dokumentů:

1. **Srategické obecné zásady Společenství** (Community Strategic Guidelines, CSG), jedná se o rámcový strategický dokument pro politiku soudržnosti. Obsahuje hlavní zásady a priority politiky HSS EU pro současné programovací období. Navrhuje EK, přijímá Rada EU a schvaluje EP.⁵⁹
2. **Národní rozvojový plán** (National Development Plan, NDP), vytváří ČS za použití principu partnerství⁶⁰. Má mezi programovými dokumenty velmi důležité postavení, i když nevyplyvá z legislativy EU. Aby mohl ČS obdržet finanční prostředky pomoci, musí jasně definovat pravidla a strategie jejich čerpání. NRP vytyčuje cíle, které mají být splněny, obsahuje rozpracování dílčích priorit a cílů včetně zásad jejich realizace.
3. **Národní strategický referenční rámec** (National Strategic Reference Framework, NSRF), představuje rámcovou rozvojovou strategii na úrovni státu. Navrhuje jej ČS za použití principu partnerství. Je základním dokumentem pro tematické a regionální operační programy. Je jakousi spojnicí mezi evropskými prioritami uvedenými v CSG a národními prioritami rozpracovanými v NDP.⁶¹
4. **Operační program** (OP), v rámci politiky HSS je realizování čerpání finančních prostředků prostřednictvím OP, které jsou z pohledu jak žadatelů, tak realizátorů projektů nejvýznamnější dokumenty. Jejich součástí je popis souhrnných priorit, řízení a rozdělení finančních zdrojů z EU. Existují dva typy programových dokumentů, tematické OP (TOP) a regionální (ROP). TOP se zaměřují na problematiku daného sektoru či oblasti např. doprava, podnikání, vzdělávání apod. ROP se vztahují vždy k jednomu regionu NUTS II např. Severovýchod, Střední Morava apod. V konečném důsledku schvaluje OP Komise.

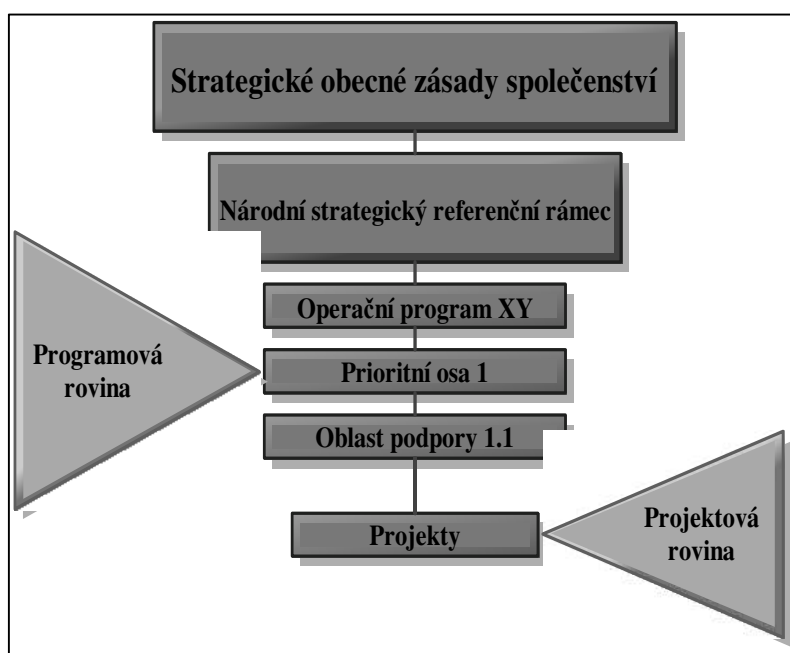
Následující schéma 2.3 znázorňuje provázanost logiky programování strukturální pomoci v EU realizované v programovém období 2007 až 2013, dělicí čára odděluje rovinu programovou a projektovou.

⁵⁹ MAREK, Dan a Tomáš KANTOR, ref. 54.

⁶⁰ **Princip partnerství** je založen na interakcích mezi Komisí, ČS a dalšími aktéry národní, regionální či místní úrovně ČS, kdy partneři spolupracují na dosažení společného cíle. (NOVOSÁK Jiří a Oldřich HÁJEK. *Kohézní politika v širších souvislostech*. Žilina: Georg, 2010. 216 s. ISBN 978-80-89401-19-2.)

⁶¹ MAREK, Dan a Tomáš KANTOR, ref. 54.

Obr. 2.3: Logika programování strukturální pomoci v EU v letech 2007 až 2013

Zdroj: FONDY EU [online], 2011a; vlastní zpracování

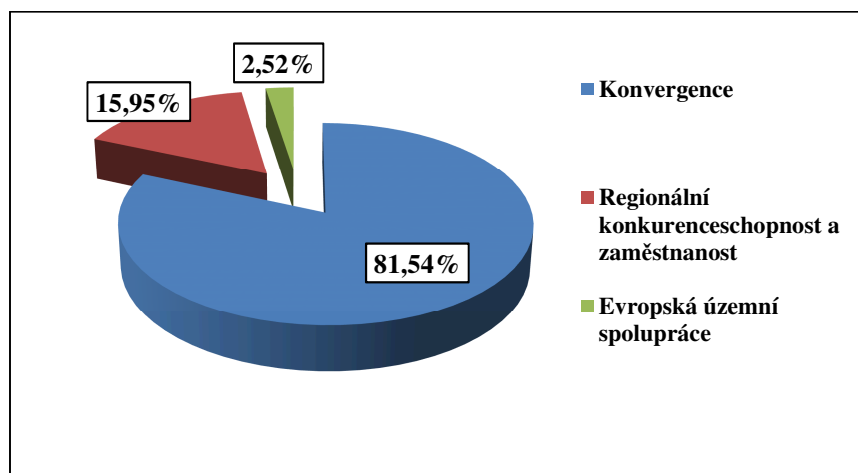
Finanční perspektiva EU byla schválena v roce 2005, v letech 2007 – 2013 dostala EU na starost rozdělení celkem 862,4 mld. EUR⁶², více než třetina této částky, celkem 308,1 mld. EUR je vyčleněno na politiku soudržnosti, která je po společné zemědělské politice druhou největší položkou v rozpočtu EU. Politika HSS, je odrazem principu solidarity uvnitř EU, kdy bohatší státy přispívají na rozvoj chudších států a regionů, aby došlo ke zvýšení kvality života obyvatel celé Unie.

Finanční alokace na politiku HSS EU v programovém období 2007 až 2013 činí 347 mld. EUR⁶³. Nejvíce finančních prostředků, přes 81,5 % plyne na podporu oblastí v rámci cíle Konvergence. Následující graf 2.1 znázorňuje procentuální podíly jednotlivých cílů politiky HSS v současném programovacím období.

⁶² WOKOUN, René a Jan MALINOVSKÝ a kol., ref. 36.

⁶³ FONDY EU [online], 2011a.

Graf 2.1: Finanční alokace na politiku HSS EU v programovém období 2007 až 2013

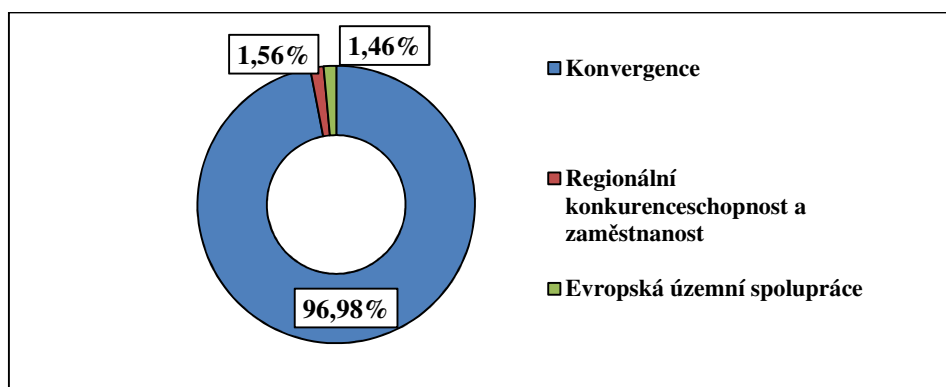

Zdroj: FONDY EU [online], 2011b; vlastní zpracování

2.5.3 Politika HSS EU na území ČR v programovém období 2007-2013

V ČR bylo na období 2007 až 2013 přijato celkem 26 operačních programů, které jsou rozděleny mezi tři cíle politiky HSS EU. Kompletní seznam OP včetně finanční alokace pro ČR se nachází v příloze 3 diplomové práce. Následující graf 2.2 zobrazuje rozčlenění finanční alokace pro ČR v současném programovém období, dle jednotlivých cílů politiky HSS EU. Celková alokace pro ČR činí téměř 26,7 mld. EUR⁶⁴. Drtivá většina finančních prostředků z fondů EU v ČR směřuje do cíle Konvergence, kam spadají všechny regiony NUTS II v ČR kromě hlavního města Prahy.

Graf 2.2: Finanční alokace politiky HSS EU v ČR v rámci programového období 2007 až 2013

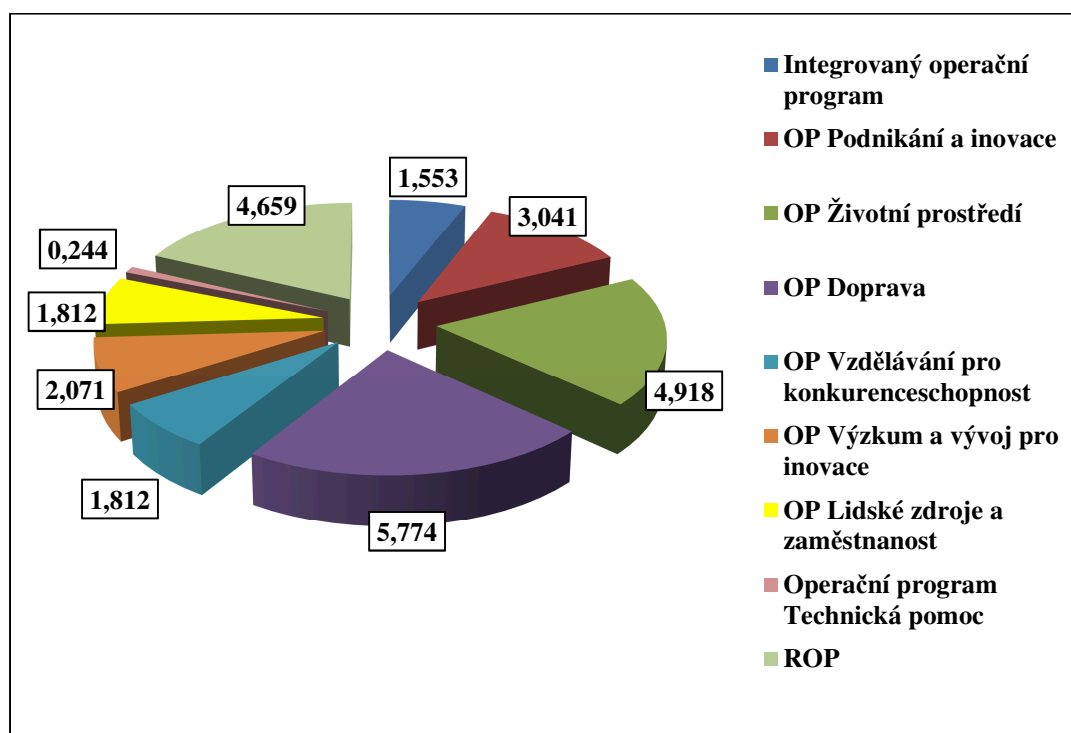

Zdroj: FONDY EU [online], 2011b; vlastní zpracování

⁶⁴ FONDY EU [online], 2011b.

Graf 2.3 znázorňuje rozdělení finančních prostředků mezi operační programy, které spadají pod cíl Konvergence. Nejvíce finančních prostředků připadá OP Doprava, dále OP ŽP, ROP a poměrně vysokou alokaci má OPPI. Nejméně finančních prostředků naopak připadá na OP TP.

Graf 2.3: Rozdělení finančních prostředků mezi Operační programy v cíli Konvergence (v mld. EUR)

Zdroj: FONDY EU [online], 2011c; vlastní tvorba

U ROP jsou alokace finančních prostředků pro ČR na současné programové období poměrně vyrovnané. Největší alokaci má ROP NUTS II Severozápad konkrétně se jedná o částku 0,746 mld. EUR⁶⁵, nejméně pak ROP NUTS II Střední Čechy.

⁶⁵ FONDY EU [online], 2011c.

2.6 Programy podpory cestovního ruchu v ČR

2.6.1 Podpora cestovního ruchu v programech spolufinancovaných EU

V programovém období 2007 až 2013 jsou cíle EU v oblasti regionální a strukturální politiky plněny pomocí programových dokumentů, jejichž zpracování je v kompetenci jednotlivých členských států EU. Pro cestovní ruch jsou v ČR relevantní tyto operační programy:

- **Regionální operační programy (ROP)**, pro programové období let 2007 až 2013 je připraveno celkem 7 ROP, které jsou určeny pro celé území České republiky mimo Hlavního města Prahy. ROP lze označit za **hlavní finanční zdroje podpory v oblasti cestovního ruchu**, mají na cestovní ruch vyčleněnou většinou jednu prioritní osu, kde je zahrnuto široké spektrum oblastí podpory. Celková alokace na podporu CR činí z ROP přibližně 981,9 mil EUR⁶⁶ včetně národních a soukromých zdrojů. Řídícím orgánem je **Regionální rada** příslušného regionu soudržnosti NUTS II.
- **Integrovaný operační program (IOP)**, je v obecném pohledu zaměřen na zefektivnění a lepší fungování veřejné správy, výhodnější využití potenciálu území, cestovní ruch je v tomto případě chápán jako jedna z těchto intervencí. Řídícím orgánem je MMR ČR a cestovní ruch je zde podporován v rámci **prioritní oblasti č. 4 – „Národní podpora cestovního ruchu“**. Aktivita mohou být realizovány na celém území ČR včetně hlavního města Prahy jako intervence, jejichž realizace by např. na pouhé regionální úrovni ztratila smysl. Celkem je v IOP alokováno včetně národních zdrojů cca 77,5 mil EUR.⁶⁷
- **Operační programy přeshraniční spolupráce (OPPS)**, programy na podporu přeshraniční spolupráce je nacházejí na všech hranicích ČR pro programové období 2007 - 2013. Na každé státní hranici se finanční prostředky pro obě sousední strany slučují do jedné společné částky. Podíly podpory cestovního ruchu jsou v tomto případě rozdělené podle jednotlivých společných pohraničních území. Celková alokace na cestovní ruch činí přibližně 190 mil EUR, které budou postupně využívány na jednotlivé projekty.⁶⁸

⁶⁶ MMR ČR [online], 2011a.

⁶⁷ Tamtéž.

⁶⁸ MMR ČR [online], 2011b.

- **Program rozvoje venkova (PRV)**, je taktéž významným finančním zdrojem, jenž je samostatně financován v rámci společné zemědělské politiky EU z *Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova* (European Agricultural Fund for Rural Development, EAFRD). Řídícím orgánem programu je Ministerstvo zemědělství. Cestovní ruch je v tomto programu pojat jako příležitost pro diverzifikaci ekonomických aktivit na venkově, což lze považovat za nástroj vedoucí k rozvoji nezemědělské produkce. V PRV je na rozvoj CR přiděleno přibližně 144,8 mil EUR, v **opatření 1.3** „Podpora cestovního ruchu včetně veřejných a soukromých zdrojů“. Z daných prostředků, jsou podporovány projekty zaměřené zejména na budování rekreační infrastruktury a zajištění služeb pro pěší či vodní turistiku, lyžování, budování vinařských stezek aj.⁶⁹

2.6.2 Podpora cestovního ruchu v národních programech

Národní program podpory cestovního ruchu (NPP CR) na léta **2010 až 2013** je kromě operačních programů dalším z nástrojů implementace Koncepce státní politiky cestovního ruchu v ČR na období 2007 až 2013. Hlavním cílem NPP CR je vytvořit nástroj, který efektivním způsobem přispěje k rozvoji turismu pro všechny. Program byl schválen v roce 2010, v témž roce byl realizován podprogram *Cestovní ruch pro všechny* se zaměřením na tvorbu nových produktů v oblasti CR, jejich marketing a realizaci. Od roku 2011 je realizován podprogram *Cestování dostupné všem*.⁷⁰

⁶⁹ MMR ČR [online], 2011b.

⁷⁰ MMR ČR [online], 2011d.

3 Analýza územního potenciálu Olomouckého kraje v oblasti cestovního ruchu

3.1 Socioekonomická analýza Olomouckého kraje

Socioekonomická analýza v obecném pojetí je metodický postup, vystihující aktuální situaci na daném území a současně slouží, jako podklad pro rozhodování veřejné správy na různých úrovních. Při socioekonomické analýze se vychází ze základních informačních zdrojů např. statistiky sledované Českým statistickým úřadem (ČSÚ), orgány státní správy nebo využití dat ze Sčítání lidu, domů a bytů⁷¹ (SLDB).⁷²

V dalším textu je nastíněna socioekonomická analýza Olomouckého kraje, jeho postavení v rámci republiky, porovnání s ostatními kraji ČR a také srovnání základních ukazatelů v rámci okresů samotného kraje.

3.1.1 Postavení Olomouckého kraje v rámci ČR

Olomoucký kraj se rozkládá převážně ve střední části a zasahuje současně i do severní části Moravy. Z hlediska územněsprávního náleží Olomoucký kraj do statistické skupiny NUTS III, současně tvoří společně se Zlínským krajem region soudržnosti **NUTS II Střední Morava**.

Celková rozloha kraje činí 5 266,64 km², tj. 6,7 % z celkové rozlohy ČR. Na území Olomouckého kraje bylo utvořeno 13 správních obvodů obcí s rozšířenou působností a 20 správních obvodů obcí s pověřeným obecním úřadem. Obyvatelé zde žijí v 399 obcích, z nichž má 30 obcí přiznaný statut města.⁷³

Graf 3.1 znázorňuje porovnání počtu obyvatel mezi statistickými jednotkami NUTS III v ČR, Olomoucký kraj se řadí v této oblasti k podprůměrným oblastem. Ve městech žije celkem 56,9 % obyvatel. Krajským městem je statutární město Olomouc, kde žije 100 233 obyvatel⁷⁴. Olomoucký kraj má celkem **641 558⁷⁵ obyvatel s hustotou zalidnění 121,8 ob./km²**,

⁷¹ Poslední SLDB provedeno v roce 2011.

⁷² TVRDÝ, Lubor. Socioekonomické analýzy měst a regionů. [online]. VŠB-TU Ostrava, 2004 [26.1.2012]. Dostupné z: http://home1.vsb.cz/~tvr12/PUBLIKACE/2004/2004_socoko_analyzy.pdf/.

⁷³ ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. Statistická ročenka Olomouckého kraje 2011. Olomouc [online]. ČSÚ, 2011 [27.1.2012]. Dostupné z:

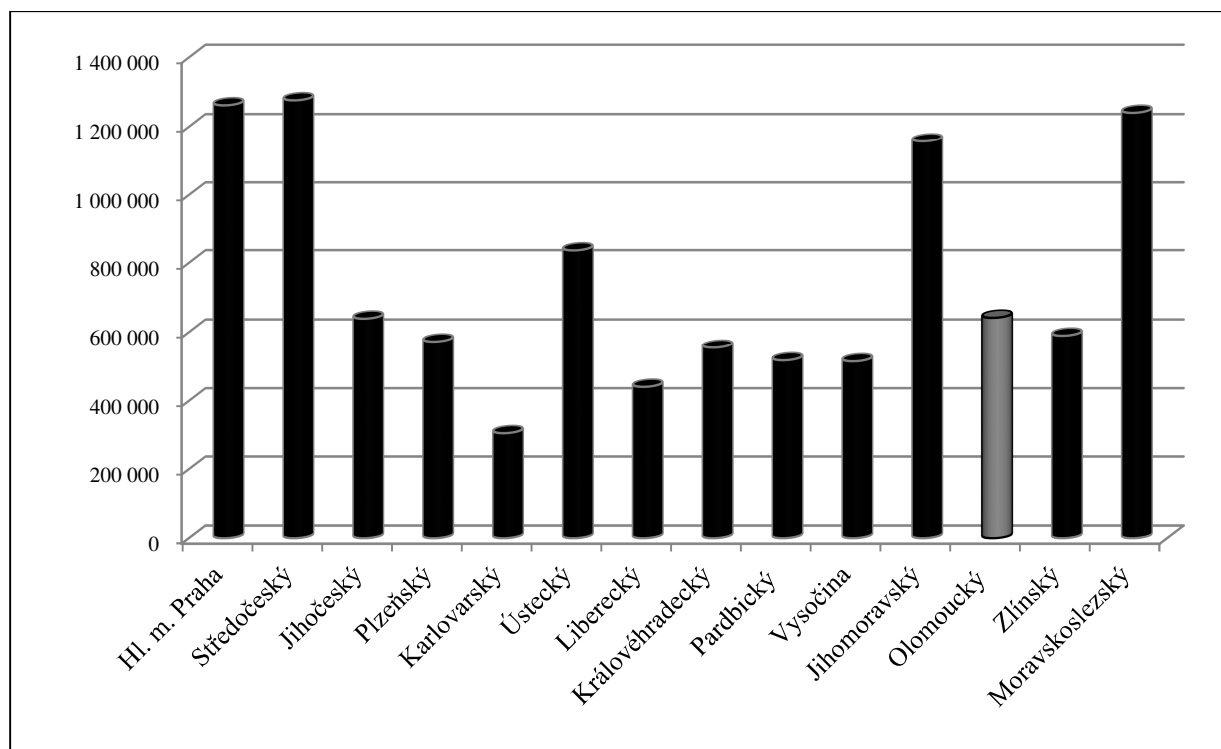
[http://www.olomouc.czso.cz/csu/2011edicniplan.nsf/t/600037B3D3/\\$File/71101111ch.pdf/](http://www.olomouc.czso.cz/csu/2011edicniplan.nsf/t/600037B3D3/$File/71101111ch.pdf/).

⁷⁴ Ke dni 31.12. 2010.

⁷⁵ Ke dni 30.9. 2011.

čímž se přibližuje k průměrné hodnotě hustoty zalidnění v ČR⁷⁶. Většina obyvatel kraje je zásobena vodou z vodovodů pro veřejnou potřebu a bydlí v domech napojených na veřejnou kanalizaci.⁷⁷

Graf 3.1: Srovnání počtu obyvatel v krajích ČR

Zdroj: ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD [online], 2012a; vlastní tvorba

V roce 2010 byl **kladný přirozený přírůstek obyvatel**, v kraji narodilo více obyvatel než jich zemřelo⁷⁸. Přesto zde však klesá podíl dětí ve věku do 14 let z celkového počtu obyvatel a roste podíl obyvatel starších 65 let, díky tomuto trendu se zvyšuje průměrný věk obyvatel, který činí 40,9 let⁷⁹. Obdobně je tomu však i v ostatních krajích ČR.

V oblasti **makroekonomického vývoje** se Olomoucký kraj řadí ke krajům dlouhodobě zaostávajícím, avšak v posledních letech došlo k mírnému posunu k lepšímu na **76 %**⁸⁰ **průměru republiky**, od roku 2004 je to druhý nejslabší region NUTS III v ČR, horší je pouze kraj Karlovarský. Slabší ekonomické postavení kraje potvrzuje nízká míra produktivity práce

⁷⁶ 133,6 osob na km².

⁷⁷ ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD, ref. 73.

⁷⁸ Celkem 6 922 živě narozených dětí a 6 748 zemřelých k 31.12.2010.

⁷⁹ Ke dni 31.12.2010.

⁸⁰ OLOMOUCKÝ KRAJ. Socio-ekonomická analýza Olomouckého kraje. [online]. BermanGroup, 2010 [26.1.2012]. Dostupné z: <http://www.kr-olomoucky.cz/clanky/dokumenty/1350/se-analyza-olomouckeho-kraje-final-revised.pdf/>.

a nízká míra ekonomické aktivity. Ekonomický propad v roce 2009 měl oproti těmto oblastem podstatně menší vliv na růstovou dynamiku kraje. Souhrnné informace o vývoji **základních makroekonomických ukazatelů** v Olomouckém kraji se nacházejí v příloze 6 diplomové práce.

Hrubá přidaná hodnota (HPH) kraje v roce 2010 vykazovala částku bezmála **157 mld. Kč⁸¹**, největší podíl na HPH zaujímal ve stanoveném roce sektor zpracovatelského průmyslu a to hodnotou 29 %, mezi další významné oblasti podílející se na HPH kraje lze zařadit sektor velkoobchodu, maloobchodu, oprav a údržby motorových vozidel, sektoru veřejné správy, obrany, povinného sociálního zabezpečení, doprava a skladování. HPH lze vysvětlit jako nově vytvořenou hodnotu, kterou získávají institucionální jednotky v rámci používání svých výrobních kapacit⁸².

Tvorba hrubého fixního kapitálu (THFK) představuje hodnotu pořízení hmotných i nehmotných investic neboli majetku, který nebude spotřebováván, ale využit pro další produktivní činnost.⁸³ THFK v regionu byla v roce 2009 reprezentována částkou necelých **48 mld. Kč⁸⁴**. Podíl Olomouckého kraje na THFK v ČR činil v tomto roce 5,2% přičemž dle ukazatele THFK na obyvatele činil **84,5 %**, kdy ČR jako celek je 100 %. Ukazatel THFK/ob. má na území Olomouckého kraje v posledních letech výrazně rostoucí tendenci.

Čistý disponibilní důchod domácností (ČDDD) představuje sumu aktiv, které mohou domácnosti věnovat na konečnou spotřebu, úspory nebo na akumulaci hmotných i nehmotných aktiv⁸⁵. ČDDD v Olomouckém kraji v roce 2010 byl v absolutním vyjádření bez mála **108,6 mld. Kč⁸⁶**. Ukazatel ČDDD/ob. ve stanoveném roce reprezentovala hodnota **90,2 %**, kdy ČR jako celek je 100 %.

Hrubý domácí produkt v běžných cenách byl v Olomouckém kraji v roce 2010 ve výši **173,9 mld. Kč⁸⁷**. Na tvorbě HDP v ČR se však kraj podílel ve stejném roce pouze 4,6 %. **HDP/ob. v PPS**, kdy ČR jako celek je hodnotou 100%, v kraji má rostoucí tendenci. V roce 2010 jej reprezentovala **hodnota 75,5 %**.

⁸¹ Český statistický úřad [online], 2012t.

⁸² Český statistický úřad [online], 2012u.

⁸³ INFORMAČNÍ PORTÁL LIBERECKÉHO KRAJE PRO INOVACE [online], 2009.

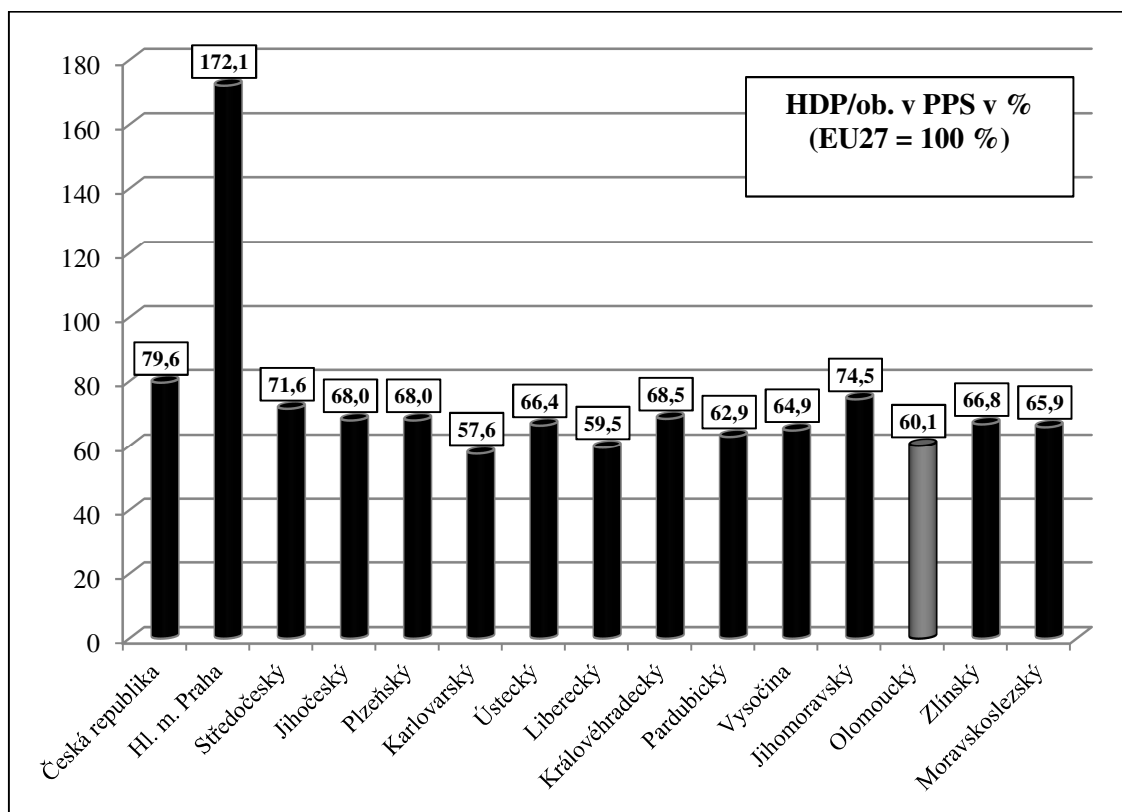
⁸⁴ Český statistický úřad [online], 2012t.

⁸⁵ Český statistický úřad [online], 2012v.

⁸⁶ Český statistický úřad [online], 2012t.

⁸⁷ Tamtéž.

Graf. 3.2: Srovnání ukazatele HDP na obyvatele v PPS v krajích ČR (stav k 31. 12. 2010)

Zdroj: ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD [online], 2012s; vlastní tvorba

Graf 3.2 zobrazuje srovnání relativního objemu HDP v přepočtu na jednoho obyvatele, který je vyjádřen v PPS za rok 2010. Jako 100 % ukazatel je použit průměr EU-27. V rozmezí let 2008 až 2010 došlo ve všech krajích k poklesu **HDP/ob. v PPS** v průměru o 2 – 3 %⁸⁸, především v důsledku hospodářské krize. Olomoucký kraj vykazuje hodnotu **60 %** a je tímto třetím nejhorším krajem v ČR. Klesající tendence tohoto ukazatele je známkou negativního ekonomického vývoje v ČR i v samotném Olomouckém kraji.

Problém nezaměstnanosti, je dalším z klíčových oblastí, které brzdí rozvoj kraje. **Míra nezaměstnanosti** v Olomouckém kraji ve třetím čtvrtletí roku 2011 byla ve výši **11,37 %**⁸⁹, tuto hodnotu lze považovat za poměrně vysokou, avšak v rámci kraje zaznamenala v porovnání s předešlými lety pokles téměř o 1 %. Následující tabulka znázorňuje vývoj nezaměstnanosti, počtu volných pracovních míst a uchazečů o zaměstnání v kraji v rozmezí let 2007 až 2011.

⁸⁸ Český statistický úřad [online], 2012s.

⁸⁹ Český statistický úřad [online], 2012b.

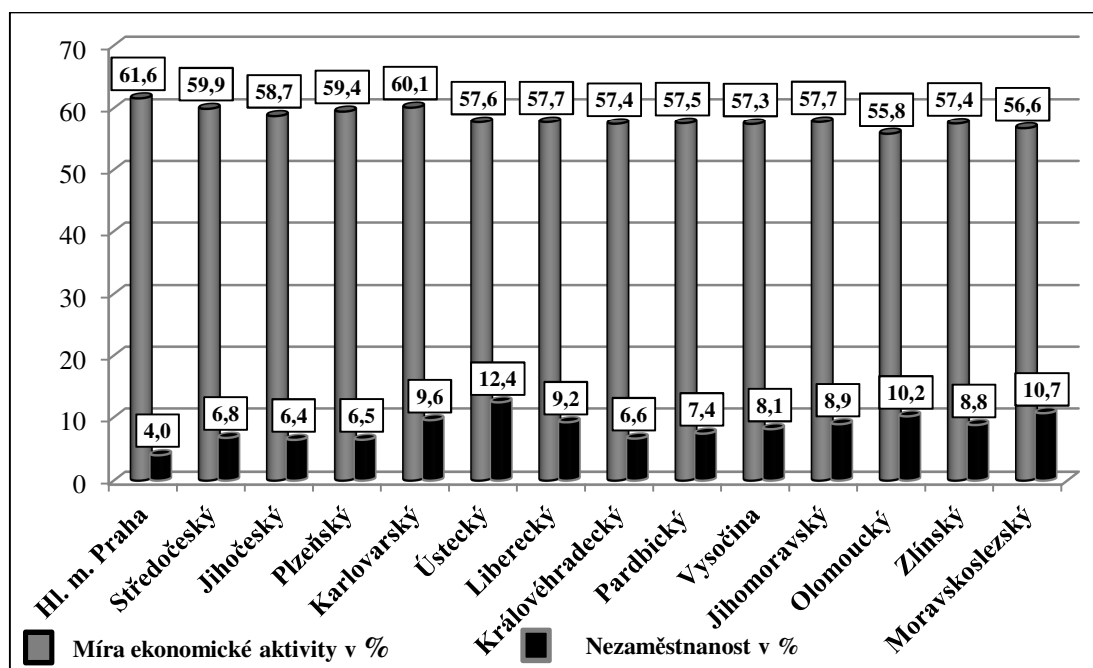
Tab. 3.1: **Základní charakteristika vývoje nezaměstnanosti v Olomouckém kraji**
(stav k 31. 12. 2011)

Rok	Uchazeči o zaměstnání				Volná pracovní místa		Dosažitelní uchazeči na 1 volné pracovní místo	Míra nezaměstnanosti v %		
	celkem	dosažitelní	s nárokem na podporu v nezam.	v rekvalifikaci	celkem	pro absolventy a mladistvé		celkem	ženy	muži
2007	23 495	21 944	7 584	367	5 224	1 232	4,2	6,7	8,4	5,5
2008	23 470	22 218	9 595	265	2 747	565	8,1	6,9	8,2	5,8
2009	41 092	40 026	14 913	425	821	128	48,8	12,2	13,0	11,6
2010	42 117	40 732	13 536	346	1 210	199	33,7	12,5	13,8	11,5
2011	38 119	36 748	9 506	132	1 065	197	34,5	11,4	12,7	10,4

Zdroj: ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD [online], 2012b; vlastní zpracování

Graf 3.4 znázorňuje srovnání míry ekonomické aktivity⁹⁰ a míry nezaměstnanosti mezi jednotlivými kraji na území ČR. Nezaměstnanost zde nalezneme jednu z nejvyšších v republice, po Ústeckém a Moravskoslezském třetí nejvyšší. Míra ekonomické aktivity je nejnižší v ČR.

Graf 3.3: **Srovnání míry ekonomické aktivity a nezaměstnanosti v krajích ČR**
(stav k 31. 12. 2010)

Zdroj: ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD [online], 2012a; vlastní tvorba

⁹⁰ Podíl pracovní síly (zaměstnaných a nezaměstnaných) na počtu všech osob starších 15-ti let.

V kraji působí řada tradičních průmyslových a dále také potravinářských podniků, z dalších odvětví průmyslu je rozvinutý textilní a oděvní průmysl, výroba strojů a zařízení, průmysl optiky a optických zařízení a mnoho dalších. V roce 2010 v Olomouckém kraji sídlilo 148 průmyslových podniků se 100 a více zaměstnanci. Průměrná měsíční mzda zaměstnanců v podnicích a firmách, se sídlem v kraji činila 20 651 Kč. Jižní a centrální část kraje patří k oblastem s úrodnou půdou a průměrné výnosy z pěstovaných plodin, mezi něž patří např. ječmen, řepka olejka nebo technická cukrovka, dosahují v celé republice nejvyšších hodnot.⁹¹ Z hospodářského hlediska je Olomoucký kraj **oblastí průmyslovou s rozvinutými službami**.

Nad průměrem v rámci ČR se Olomoucký kraj kromě výše nezaměstnanosti a pěstování obilovin řadí dále v chovu skotu, ale také v počtu žáků navštěvujících střední školy, základní školy, počtu lékařů, zdravotnických zařízení a ústavů poskytujících sociální péči. Porovnání dalších vybraných ukazatelů reprezentujících Olomoucký kraj se nachází v přílohách 7 a 8 diplomové práce.

Jedním z hlavních předpokladů pro další rozvoj Olomouckého kraje je jeho strategicky velmi výhodná poloha, rozvinutá infrastruktura, dopravní dostupnost, dostatečný počet kvalifikovaných pracovních sil a vstup možných zahraničních investorů na trh. Díky realizaci dlouhodobých strategických plánů se ekonomická situace v Olomouckém kraji postupně zlepšuje a vzestupnou tendenci dalšího vývoje lze předpokládat i do budoucna.

3.1.2 Územní diferenciaci Olomouckého kraje podle okresů

Olomoucký kraj se člení na pět okresů, mezi něž patří **Jeseník, Olomouc, Prostějov, Přerov** a **Šumperk**. Tyto okresy lze označit dle statistického členění jako LAU I. Nachází se zde 13 správních obvodů obcí s rozšířenou působností a 20 správních obvodů obcí s pověřeným obecním úřadem, které doplňuje Vojenský újezd Libavá. Mapa znázorňující územně-správní členění kraje se nachází v příloze 5 diplomové práce.

⁹¹ ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD, ref. 73.

Tab. 3.2: Meziokresové srovnání vybraných statistických ukazatelů v rámci Olomouckého kraje (stav k 1. 1. 2011)

Vybrané údaje	Kraj	Jednotlivé okresy				
		Jeseník	Olomouc	Prostějov	Přerov	Šumperk
ZÁKLADNÍ ÚDAJE (k 1. 1. 2011)						
Rozloha v km ²	5 267	719	1 620	770	845	1 313
Obce	399	24	96	97	104	78
OBYVATELSTVO						
Živě narození	4 898	280	2 024	854	892	848
Zemřelí	4 839	313	1 663	878	1 020	965
Přistěhovalí	2 912	270	1 792	841	835	724
Vystěhovalí	3 094	358	1 627	753	1 054	852
Počet obyvatel	641 558	40 974	232 752	110 246	133 585	124 001
NEZAMĚSTNANOST (podle MPSV)						
Neumístění uchazeči o zaměstnání	33 946	2 615	11 388	5 335	7 541	7 067
z toho ženy	17 887	1 349	5 933	3 028	3 880	3 697
Volná pracovní místa	1 446	81	515	210	321	319
Míra registrované nezaměstnanosti (%)	10,16	12,87	9,28	8,89	10,91	11,38
Uchazeči na 1 volné pracovní místo	23,5	32,3	22,1	25,4	23,5	22,2
ORGANIZAČNÍ STATISTIKA						
Ekonomické subjekty celkem	138 567	10 907	52 314	23 044	26 444	25 858
z toho: fyzické osoby	112 922	9 342	41 324	18 793	21 677	21 786
obchodní společnosti	11 650	604	5 473	1 983	2 007	1 583
družstva	606	42	202	219	81	62

Zdroj: ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD [online], 2012c; vlastní zpracování

Tab. 3.2 lze zobrazuje situaci v jednotlivých okresech Olomouckého kraje. Z tabulky vyplývá že, nejen rozlohou, ale i počtem obyvatel má výsadní postavení okres Olomouc. Nejvyšší míra nezaměstnanosti obyvatel se dle předpokladů nachází v okresech Šumperk a Jeseník. Ekonomie hanáckých okresů je více stabilní a dostatečně rozmanitá, okres Jeseník a severní část okresu Šumperk je však bohužel především z důvodu své polohy, horší dopravní dostupnosti a také narušením sociálního a hospodářského života po druhé světové válce, v souvislosti s vysídlením německého obyvatelstva, řazen k hospodářsky slabším regionům.

Zákon o podpoře regionálního rozvoje ukládá krajům sledovat rozdíly v socioekonomické situaci a vymezit území, kde je nutné vyrovnávat rozdíly pomocí veřejné podpory. **Regiony se soustředěnou podporou státu** se podle charakteru svého zaostávání člení na:

- strukturálně postižené regiony,
- hospodářsky slabé regiony,
- regiony s vysoce nadprůměrnou nezaměstnaností.

Byly stanoveny regiony se soustředěnou podporou státu na období let 2007 až 2013. V těchto místech následně dochází většímu soustředění pobídek operačních a resortních dotačních programů. Jedná se o tři okresy považované za hospodářsky slabé regiony konkrétně Jeseník, Šumperk a Přerov. Dále dva správní obvody obcí s rozšířenou působností, spadající k regionům s vysoce nadprůměrnou nezaměstnaností tj. Uničov a Šternberk.⁹²

Tab. 3.3: **Silniční infrastruktura okresů v Olomouckém kraji (stav k 31. 12. 2009)**

Infrastruktura	Ol. kraj	Jeseník	Olomouc	Prostějov	Přerov	Šumperk
Dálnice/100 km ²	0,63	0,00	0,00	1,04	3,08	0,00
Silnice I. třídy/100 km ²	8,26	9,18	7,53	4,29	11,36	8,91
Silnice II. třídy/100 km ²	17,54	17,25	17,65	21,57	19,53	13,94
Silnice III. třídy/100 km ²	41,28	14,05	40,98	60,80	49,60	39,78

Zdroj: REGIONÁLNÍ INFORMAČNÍ SERVIS [online], 2010-2011a; vlastní zpracování

Dopravní dostupnost v kraji zajišťuje 601 km železničních tratí a 3 566 km silnic, z nichž je pouze 12,2 % silnic I. třídy, podrobnější informace jsou umístěny v rámci přílohy 4. Města Olomouc a Přerov lze označit za významné železniční uzly, hustá železniční síť je vedena rovnoměrně celým územím kraje. Silniční síť je hustější v jižní rovinaté části kraje. V blízkosti Olomouce se nachází letiště pro malá dopravní letadla, které získalo statut mezinárodního letiště.⁹³ Tabulka 3.3 konkrétně přibližuje silniční infrastrukturu v Olomouckém kraji.

Přímé zahraniční investice (PZI) odráží záměr rezidenta neboli investora jedné ekonomiky, získat trvalou účast v jiné ekonomice. Lze také definovat jako podnik, v němž zahraniční

⁹² OLOMOUCKÝ KRAJ. Analýza území Olomouckého kraje s výraznými rozdíly v socio-ekonomickém vývoji. [online]. BermanGroup, 2010 [27.1.2012]. Dostupné z: <http://www.kr-olomoucky.cz/clanky/dokumenty/1350/priloha-2-se-analyzy-olk-uzemni-diferenciace-final.pdf/>.

⁹³ ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD, ref. 73.

investor vlastní deset a více procent akcií nebo hlasovacích práv.⁹⁴ Tabulka 3.4 zobrazuje stav PZI v okresech Olomouckého kraje v roce 2008. Nejvíce PZI plynulo do okresu Šumperk. Celkový příliv investičních pobídek do kraje činil ve zmíněném roce 32 217 mil. Kč. Olomoucký kraj je bohužel v této oblasti nejméně úspěšným krajem na území ČR.

Tab. 3.4: **Stav přímých zahraničních investic v okresech Olomouckého kraje (stav k 31. 12. 2008)**

PZI v mil. Kč	
Olomoucký kraj	32 217
Jeseník	1 088
Olomouc	9 711
Prostějov	4 381
Přerov	6 303
Šumperk	10 734

Zdroj: REGIONÁLNÍ INFORMAČNÍ SERVIS [online], 2010-2011b; vlastní zpracování

Následující tabulka zobrazuje vybavenost okresů Olomouckého kraje vybranými kulturně-vzdělávacími objekty a nemocnicemi. Nejlépe je na tom ve všech daných kategoriích okres Olomouc.

Tab. 3.5: **Vybavenost okresů Olomouckého kraje (stav k 31. 12. 2009)**

Vybavenost okresů Olomouckého kraje						
	Ol. kraj	Jeseník	Olomouc	Prostějov	Přerov	Šumperk
Veřejné knihovny	522	25	155	110	133	99
Muzea	51	8	16	8	8	11
Sportovní zařízení	1908	147	630	361	370	400
Základní školy	280	19	91	46	59	65
Střední odborné školy	46	3	11	8	14	10
Vysoké školy	5	1	3	0	1	0
Nemocnice	9	1	3	1	2	2

Zdroj: REGIONÁLNÍ INFORMAČNÍ SERVIS, 2010-2011c; vlastní zpracování

⁹⁴ REGIONÁLNÍ INFORMAČNÍ SERVIS [online], 2010-2011b.

Analýza územní diferenciace Olomouckého kraje na úrovni okresů potvrdila tradiční rozdělení kraje na jižní metropolitní a severní periferní část. Rozdíly v geografické poloze a charakteru osídlení obecně ovlivňují socioekonomickou úroveň jednotlivých okresů, kterou lze nejlépe dokladovat hodnotami míry nezaměstnanosti.

Jako hospodářsky nejslabší se jeví okresy Jeseník a Šumperk, na opačné straně se nacházejí okresy Olomouc, Prostějov a Přerov, kde je situace v meziokresním srovnání relativně lepší, avšak vzhledem ke zbytku ČR stále velmi slabá.⁹⁵

3.2 Turistické regiony na území Olomouckého kraje

Olomoucký kraj je regionem, značně rozmanitým, nabízí návštěvníkům rozmanité sportovní vyžití, relaxaci, ozdravné či poznávací pobyty, mnoho historických a přírodních památek nebo malebných horských oblastí. Geograficky je kraj členěn na dva hlavní turistické regiony Haná a Jeseníky. Specifickým územím, které z jedné části náleží do Olomouckého kraje, je euroregion Praděd.

Turistický region lze definovat jako specifické území, vzniklé dlouhodobým přirozeným vývojem, jeho hranice nejsou vytyčeny pevně, vznikají spontánně, v okrajových místech mohou být i nepřesné. Musí zde existovat předpoklady využitelnosti v cestovním ruchu alespoň v určitém minimálním množství a tento region také musí mít určitou minimální velikost, aby byl trhem rozpoznán a akceptován.⁹⁶

3.2.1 Turistický region Jeseníky

Turistický region Jeseníky zahrnuje severní poměrně hornatou část kraje. Rozkládá se zde pohoří **Jeseníky**, s nejvyšší horou Moravy **Praděd**. Tato oblast se považuje, za nejvýznamnější z hlediska aktivního odpočinku. Pro zimní sporty je zde upravena řada sjezdovek a lyžařských stop v nejznámějších areálech jako jsou Červenohorské sedlo, Petříkov, Ostružná a Ramzová.

Dále se zde nacházejí **lázeňské komplexy** Jeseník, Dolní Lipová a Velké Losiny, zdejší čisté životní prostředí a léčivé klima je řadí mezi světově uznávané. Ve **Velkých Losinách** je umístěn i jeden z největších renesančních zámků na Moravě a ruční papírna, kde se již 400 let vyrábí papír ručním způsobem.

⁹⁵ OLOMOUCKÝ KRAJ, ref. 92.

⁹⁶ NEJDL, Karel. *Management destinace cestovního ruchu*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011. 204 s. ISBN 978-80-7357-673-8.

Technickou atraktivitou je přečerpávací vodní elektrárna **Dlouhé Stráně**, která je největší elektrárnou svého druhu v ČR. Město **Šumperk** je známé svou malebnou architekturou a často přirovnáváno k rakouské Vídni.

Oblasti **Šerák** a **Keprník** jsou nejstarší přírodní rezervace na Moravě, kromě několika rozsáhlých rašelinišť se zde daří celé řadě cenných rostlin a dřevin. Nachází se zde **Rejvíz**, největší rašeliniště na Moravě. V **Rychlebských horách** stojí za zhlédnutí údolí Račího potoka, rozhledna na Borůvkové hoře nebo Nýznerovské vodopády.

Mezi další zajímavosti je možné zařadit dřevěné kostelíky poblíž Velkých Losin, Staré Město, Jeskyně Na Pomezí, Jeskyně Na Špičáku, Zámek Jánský Vrch v Javorníku, starobylé hornické město **Zlaté Hory** s památkovou rezervací, poutní místo Panny Marie Pomocné u Zlatých hor aj.

3.2.2 Turistický region Haná

Turistický region Haná⁹⁷, tvoří jižní rovinatou část Olomouckého kraje. Územím kraje protéká řeka Morava. Hlavním centrem regionu je historické město **Olomouc**, zde se mimo jiné nachází sloup Nejsvětější trojice z roku 1754, který je zapsán na seznamu UNESCO⁹⁸, dále soubor sedmi historických kašen rozmístěných v centru města, Katedrála sv. Václava, v jejímž sousedství se nachází Přemyslovský hrad s Arcidiecézním muzeem, Císařsko-královská pevnost Olomouc a řada církevních památek. Velmi vyhledávaným cílem turistů **ZOO Olomouc**, která nabízí ke zhlédnutí více než 400 druhů zvířat a nedaleko poutní místo s bazilikou Navštívení Panny Marie na sv. Kopečku, dále **Botanická zahrada Flora Olomouc**, kde je situována soustava historických parků a skleníků.

V kraji se nachází i jeden z nejnavštěvovanějších a nejkrásnějších hradů v ČR hrad **Bouzov**. Další známé hrady v této oblasti jsou **Helštýn**, proslulý výstavami kovářského umění, dále hrad **Šternberk**, v jehož areálu se nachází muzeum hodin. Mezi další historické zajímavosti lze zařadit **zámky** Náměšť na Hané, Plumlov, Tovačov, arcibiskupský zámek Kroměříž, který je rovněž jednou z památek na seznamu UNESCO, Úsov, muzeum kočárů a zámek Čechy

⁹⁷ Turistický region Haná = Turistický region Střední Morava..

⁹⁸ **UNESCO** (United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization) = Organizace spojených národů pro výchovu, vědu a kulturu, je to mezinárodní vládní organizace při Organizaci spojených národů, založená v roce 1945 v Londýně, sídlí v Paříži a jejím posláním je přispívat k vzájemnému porozumění a sblížování mezi národy na základě mezinárodního rozvíjení výchovné, vzdělávací, vědecké a ostatní kulturní činnosti. (Národní památkový ústav [online], 2012) Mapka s vyznačením všech 14 památek na seznamu UNESCO v ČR je umístěna v rámci přílohy 9 diplomové práce.

pod Kosířem. Zajímavostí je i **Muzeum olomouckých tvarůžků v Lošticích**, malebné město Hranice. V regionu se nacházejí **lázně** známé Slatinice a Teplice nad Bečvou.

Obr. 3.1: **Turistické regiony na území Olomouckého kraje**

Zdroj: ČESKOJEDE [online], 2011

Mezi turistické **atraktivitu přírodního rázu** lze zařadit Javoříčské, Mladečské a Zbrašovské aragonitové jeskyně, Hranickou propast, která je považována za nejhlubší v celé střední Evropě a **chráněná krajinná oblast (CHKO) Litovelské Pomoraví**, komplex lesů a mokřadních luk horního toku řeky Moravy mezi městy Olomouc, Litovel a Mohelnice.

V roce 2010⁹⁹ poskytovalo ubytovací služby v kraji celkem 325 hromadných ubytovacích zařízení, jejichž rozmístění se nachází především v turisticky nejnavštěvovanějších okresech Jeseník a Šumperk. Olomoucký kraj nabízí ovšem také řadu zařízení pro další turistické vyžití. O zachování lidových zvyků na Hané se stará více než desítka národopisných a tanečních souborů, pořádají se zde pravidelné folklorní přehlídky a festivaly např. v Náměšti na Hané, v Prostějově, v Kojetíně a dalších místech regionu.

⁹⁹ Ke dni 31.12.2010.

V Olomouckém kraji je i řada příležitostí ke sportování, zapůjčování jízdních kol, automobilů, řada sportovních a fitness zařízení, plaveckých bazénů, Aquaparků a přírodních koupališť. V současnosti je zde vyznačeno přes 1500 km cyklistických tras. V Prostějově a v Přerově jsou velmi známá tenisová střediska. Mnohé návštěvníky přilákají i závodní speciály na trati Ecce Homo u Šternberka. Návštěvníci sportovních utkání mohou sledovat fotbalová i hokejová utkání na vybavených hřištích a zimních stadionech rozmístěných po celém regionu.¹⁰⁰

V Olomouckém kraji lze využít kartu „*Olomouc region Card*“, která svého držitele opravňuje ve městě Olomouci, na Střední Moravě a v Jeseníkách navštívit zdarma 75 nejzajímavějších míst.¹⁰¹

3.2.3 Euroregion Praděd

Podepsáním „*Rámcové dohody o vzniku Česko - polského euroregionu*“ v červenci 1997 došlo k oficiálnímu vzniku euroregionu **Praděd**. Euroregion lze definovat jako dobrovolné sdružení českých a polských spolků, svazků měst a obcí. Na území Olomouckého kraje zahrnuje euroregion Praděd okres Jeseník, Moravskoslezském kraji okres Bruntál, na polské části regionu je to Vojvodství Opolské. Podrobné územně-správní členění euroregionu Praděd se nachází v příloze 10. Euroregion byl pojmenován po nejvyšší hoře Jeseníků Pradědu. Sídlním městem české části euroregionu se stalo město **Bruntál**. V současnosti sdružuje euroregion 72 obcí na straně české a 34 obcí na straně polské.¹⁰²

Euroregion Praděd plní roli společnosti destinačního managementu turistické oblasti Jeseníky-východ¹⁰³. Území euroregionu se rozkládá v oblasti Jeseníků na hranici s Polskem konkrétně pohoří **Hrubý Jeseník** s nejvyšší horou Praděd¹⁰⁴, je druhým nejvyšším pohořím v české republice. K masivu Jeseníků náleží mimo to navazující Rychlebské hory, Zlatohorská vrchovina, Hanušovická vrchovina, Nízký Jeseník a **Kralický Sněžník**, místo pramenu řeky Moravy. Dále se zde nachází známá přehrada **Slezská Harta**, mnoho rozhleden, poutních míst dřevěných a starobylých vesniček, množství ubytovacích kapacit apod.¹⁰⁵ Jednou z funkcí euroregionu je i tzv. **přenos kulturního dědictví mezi zúčastněnými státy**, což je jedním ze stimulů přeshraničního turismu.

¹⁰⁰ ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD, [online], 2012d.

¹⁰¹ OLOMOUCKÝ KRAJ, [online], 2012a.

¹⁰² EUROREGION PRADEJ [online], 2004-2012a.

¹⁰³ Jeseníky-východ = okres Bruntál, část okresu Opava – Vítkovsko.

¹⁰⁴ Výška Pradědu je 1492 m n.m.

¹⁰⁵ EUROREGION PRADEJ [online], 2004-2012b.

3.3 Základní východiska pro statistický monitoring cestovního ruchu

Pojem **statistický monitoring CR** znamená proces sběru, třídění, zpracování a interpretace dat, která odrážejí reálné procesy probíhající v ekonomické sféře. Cílem monitoringu je získání prostorově i časově srovnatelných údajů, které popisují ex post aktivity v rámci turismu za určité období ve sledované destinaci.¹⁰⁶

Destinace CR je geografický prostor, který si konkrétní návštěvník vybírá jako cíl své cesty. Obsahuje pro pobyt všechna nezbytná zařízení pro bydlení, stravování, zábavu a další aktivity. Tím se stává jednotkou soutěže v příjezdovém turismu, která musí být řízena jako strategická obchodní jednotka.¹⁰⁷ Pojem destinace je pojem značně relativní, lze jím označit město, poutní místo, historický komplex, region, zemi, stát, euroregion i světadíl. Olomoucký kraj lze tedy označit jako destinaci či souhrn jednotlivých různých více či méně turisticky atraktivních destinací.

3.3.1 Členění statistického monitoringu CR

Statistický monitoring turismu lze rozdělit dle několika možných hledisek následovně:¹⁰⁸

- **Statistický monitoring dle použité metody sledování** (monitoring založený na dotazování poskytovatelů a zprostředkovatelů služeb CR, monitoring soustředující se na dotazování účastníků turismu, metoda pozorování apod.).
- **Statistický monitoring turismu podle jeho typu** (turismus aktivní, pasivní, domácí, zahraniční apod.).
- **Statistický monitoring podle předmětu sledování** (monitoring ekonomických efektů turismu, monitoring nabídky nebo poptávky apod.).

Za zásadní problém nejen v jednotlivých krajích ale i v ČR jako celku se v oblasti statistického monitoringu cestovního ruchu považuje existence nesouvislých časových řad sledovaných ukazatelů. Tato skutečnost vzniká na základě několika problémů, mezi které lze zařadit např. nedostatečné sledování CR na regionálních a místních úrovních, záměrné neodpovídání či špatně zodpovězené dotazy, s tímto rukou v ruce kráčí problém nízké věrohodnosti některých dat, časté změny metodik monitoringu apod.

¹⁰⁶ PALATKOVÁ, Monika a Jitka ZICHOVÁ, ref. 16.

¹⁰⁷ NEJDL, Karel, ref. 96.

¹⁰⁸ PALATKOVÁ, Monika a Jitka ZICHOVÁ, ref. 16.

Mezi hlavní instituce, které se sledováním a aktualizací statistických ukazatelů v oblasti CR věnují, patří ČSÚ, ČNB, MMR ČR a CzechTourism. Kromě těchto se monitoringem turismu zabývá ještě Ministerstvo kultury, jednotlivá letiště, profesní organizace, na regionální a místní úrovni kraje a obce, destinační managementy apod.¹⁰⁹

3.3.2 Možnosti hodnocení vlivu CR na národní ekonomiku

Možnosti hodnocení vlivu cestovního ruchu na národní ekonomiku dané země lze rozdělit na pět základních forem:

1. **Statistické hodnocení**, účastník turismu zde vystupuje jako statistická jednotka, jedná se o hmotné vyjádření spotřeby. Dochází ke sledování trhu turismu, střetu nabídky a poptávky po turismu prostřednictvím získávání dat z hraničních přechodů, dopravních prostředků nebo např. výběrové marketingové šetření.
2. **Ekonomicko-peněžní hodnocení**, účastník CR je zde vnímán jako zdroj příjmů, tedy hodnotové vyjádření spotřeby. Toto hodnocení bývá základem pro hodnocení turismu jako takového, podstatou je vzájemná interakce ukazatelů CR v rámci tzv. magického čtyřúhelníku¹¹⁰.
3. **Individuální hodnocení**, účastník turismu je jedinec, který má své vlastní specifické potřeby odrážející se v určité výši a struktuře. Jedná se tedy o monitoring spotřebního chování.
4. **Sociokulturní hodnocení**, hodnotí účastníka CR jako tzv. sociální bytosti, které vstupují do vztahů s dalšími účastníky, poskytovateli, zprostředkovateli a zejména rezidenty CR.
5. **Globální dopady CR na národní hospodářství**, pojímá hodnocení turismu dle jeho přímých a nepřímých dopadů. Hodnocení je prováděno na základě dvou globálních ukazatelů tj. platební bilance (PB) a satelitního účtu turismu¹¹¹.

Statistický účet turismu (Tourism Satellite Account, TSA) je komplexní statistický nástroj, který měří vliv turismu na národní, regionální a místní ekonomiku. Jedná se o složitý a na vstupní informace náročný statistický postup stanovující efekty turismu a dalších průřezových odvětví. Turismus zasahuje do řady sektorů, satelitní účet vychází z členění na odvětví přímo

¹⁰⁹ Tamtéž.

¹¹⁰ Vrcholy magického čtyřúhelníku = HDP, nezaměstnanost, cenová stabilita, vnější ekonomická rovnováha.

¹¹¹ PALATKOVÁ, Monika a Jitka ZICHOVÁ, ref. 16.

a nepřímě spojená s turismem. Oficiální satelitní účet je realizován v ČR pod záštitou ČSÚ. K základním výstupům satelitního účtu CR patří kvantifikovatelné parametry vlivu turismu na danou ekonomiku, patří zde hrubá přidaná hodnota turismu (HPH)¹¹², HDP, zaměstnanost v odvětvích turismu, velikost kapitálových investic, daňový přínos plynoucí z aktivit spojených s CR, nefinanční ukazatele turismu, úroveň spotřeby nebo poptávky v turismu nebo např. vliv CR na PB.¹¹³ Základní systém satelitního účtu turismu v ČR je zobrazen v příloze 11 diplomové práce.

3.4 Prezentace vybraných statistických ukazatelů CR v Olomouckém kraji

Ke sledování nabídky a poptávky v oblasti turismu slouží **statistické řady turismu**. Mezi nejdůležitější statistické řady monitorující cestovní ruch v Olomouckém kraji se řadí:¹¹⁴

- **Kapacita ubytovacích zařízení** (počet hromadných ubytovacích zařízení, počet pokojů, počet lůžek, průměrná cena za noc ubytování apod.).
- **Návštěvnost ubytovacích zařízení s rozdělením na rezidenty a nerezidenty** (počet hostů, počet přenocování, průměrný počet přenocování a délka pobytu, průměrný počet hostů na 1000 místních obyvatel, čisté využití lůžek a pokojů, statistiky lázeňských ubytovacích zařízení apod.)
- **Návštěvnost turistických atraktivit.**

3.4.1 Kapacita hromadných ubytovacích zařízení v Olomouckém kraji

Hromadné ubytovací zařízení (HUZ), je zařízení s minimálně pěti pokoji nebo deseti lůžky, které slouží pro účely CR, tzn., že poskytuje přechodné ubytování hostům za účelem dovolené, zájezdu, lázeňské péče, školení, kurzu, kongresu, služební cesty nebo táborů pro děti.¹¹⁵

Dle tabulky 3.6 má Olomoucký kraj k dispozici celkem **325 HUZ**, v porovnání s ostatními kraji ČR je v této oblasti nejhorší. Průměrný počet HUZ připadající na jeden kraj činí 517. Nejlépe je na tom v této oblasti kraj Jihočeský, Liberecký a Hlavní město Praha. Podprůměrně

¹¹² **Hrubá přidaná hodnota** je rozdíl HDP a čistých daní na produkty (daně z produktů minus dotace na produkty), jinak řečeno rozdíl mezi produkcí a mezispotřebou. (ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD [online], 2012i.).

¹¹³ PALATKOVÁ, Monika a Jitka ZICHOVÁ, ref. 16.

¹¹⁴ PALATKOVÁ, Monika a Jitka ZICHOVÁ, ref. 16.

¹¹⁵ ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD [online], 2012i.

si Olomoucký kraj stojí bohužel i v počtu pokojů¹¹⁶, počtu lůžek¹¹⁷ a počtu míst pro stany a karavany¹¹⁸.

Tab. 3.6: **Kapacita HUZ v krajích ČR rok 2010**

Oblast	počet zařízení	počet pokojů	počet lůžek	počet míst pro stany a karavany
Česká Republika	7 235	176 403	449 068	49 844
z toho kraje:				
Hlavní město Praha	630	38 726	82 559	1 428
Středočeský kraj	529	11 227	29 677	5 972
Jihočeský kraj	963	17 465	49 912	13 688
Plzeňský kraj	460	9 172	25 180	3 314
Karlovarský kraj	387	13 850	28 095	1 170
Ústecký kraj	327	6 576	17 140	1 856
Liberecký kraj	777	12 671	37 976	3 037
Královéhradecký kraj	912	15 730	44 271	5 360
Pardubický kraj	336	6 610	18 793	1 731
Vysočina	346	6 828	19 954	3 319
Jihomoravský kraj	490	12 850	31 690	5 348
Olomoucký kraj	325	7 397	19 152	873
Zlínský kraj	348	8 050	20 884	1 618
Moravskoslezský kraj	405	9 251	23 785	1 130

Zdroj: ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD [online], 2012j; vlastní zpracování

Tabulka 3.7 znázorňuje **vývoj kapacity HUZ** v Olomouckém kraji vždy mezi pětiletým obdobím let 2000, 2005 a 2010. Od roku 2000 docházelo k poměrně vysokému nárůstu počtu HUZ v kraji, po roce 2005 ovšem následoval pokles počtu těchto zařízení na současných 325 v roce 2010. V kraji za posledních deset let začalo fungovat celkem osm hotelů pro náročnější klientelu, označovány jako hotely „čtyř“ nebo „pětihvězdičkové“. **Počet pokojů** v HUZ vzrostl za posledních 10 let o 486, **počet lůžek** se za stejné časové období zvýšil o 606. Z těchto údajů lze vyvodit, že dochází k eliminaci počtu lůžek na pokoj v HMZ a ke zkvalitnění komfortu ubytovaných návštěvníků.

¹¹⁶ **Počet pokojů** = celkový počet pokojů sloužících pro CR. Nezapočítávají se pokoje pro ubytování personálu, majitelů zařízení nebo pokoje dlouhodobě sloužící pro ubytování zaměstnanců jiných podniků (déle než 1 rok). Apartmá i chatka, které slouží k ubytování jedné rodiny, se počítají jako jeden pokoj. (ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD [online], 2012i.).

¹¹⁷ **Počet lůžek** = celkový počet lůžek vyčleněných výhradně pro hosty. Zahrnují se pouze lůžka sloužící pro cestovní ruch a nezahrnují se příležitostná lůžka. (ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD [online], 2012i.).

¹¹⁸ **Počet míst pro stany a karavany** = počet stanovišť pro umístění stanů, obytných přívěsů nebo karavanů. Minimální průměrná čistá plocha pro stan a osobní automobil je 30 m², pro obytný přívěs a osobní automobil nebo obytné motorové vozidlo je 60 m². (ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD [online], 2012i.).

V roce 2005 se **průměrná cena**¹¹⁹ za noc v HUZ Olomouckého kraje pohybovala okolo 600 Kč. Je třeba brát v potaz rozdílnost v komfortu ubytování, jež vystihuje cenové rozpětí 166 Kč až 1331 Kč.¹²⁰

Tab. 3.7: **Základní informace a vývoj počtu ubytovacích kapacit v Olomouckém kraji**

Ubytovací kapacity			
	2000	2005	2010
Hromadná ubytovací zařízení celkem	317	344	325
v tom hotely ***** a ****	1	5	8
ostatní hotely a penziony	160	162	169
ostatní hromadná ubytovací zařízení	156	177	148
Pokoje celkem	6 911	7 139	7 397
Lůžka celkem	18 546	19 496	19 152
Průměrná cena za ubytování (Kč)	241	276	N/A
v hotelu ***** a ****	N/A	1 331	N/A
v ostatních hotelech a penzionech	N/A	363	N/A
v ostatních hromadných ubytovacích zařízeních	116	166	N/A

Zdroj: ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD [online], 2012k; vlastní zpracování

3.4.2 Návštěvnost hromadných ubytovacích zařízení v Olomouckém kraji

V tabulce 3.8 je zobrazen **počet hostů**¹²¹ a také počet jejich přenocování v HUZ a to jak v jednotlivých krajích, tak za ČR jako celek. Použité údaje jsou za rok 2010. Celkový počet hostů v ČR činil v uvedeném roce přibližně 12,2 mil. osob, z čehož více než polovinu tvořili nerezidenti, tedy zahraniční návštěvníci. Olomoucký kraj za rok 2010 navštívilo bez mála 378 tis. návštěvníků, čehož necelých 89 000 byli cizí státní příslušníci. I když v roce 2011 vzrostl počet hostů v HUZ na téměř 386 tis.¹²², Olomoucký kraj se v této oblasti nachází pod průměrem ČR. S horšími výsledky se mohou pyšnit pouze kraje Ústecký, Pardubický a Vysočina.

¹¹⁹ **Průměrná cena** se uvádí bez ceny snídaně (pokud je cena snídaně zahrnuta v ceně pokoje) a bez daně z přidané hodnoty (DPH) za 1 osobu a den. (ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD [online], 2012i.).

¹²⁰ Údaje o cenách za noc v HUZ nejsou pro rok 2010 k dispozici.

¹²¹ **Host v ubytovacím zařízení** = každá osoba, která použila služeb zařízení k přechodnému ubytování, nezahrnuje se personál včetně majitelů ubytovacích zařízení, kteří v daném objektu bydlí. (ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD [online], 2012i.).

¹²² ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD [online], 2012k.

Pro CR v Olomouckém kraji je charakteristická především návštěvnost ze stran rezidentů, tedy obyvatel ČR. **Počet přenocování**¹²³ v HUZ Olomouckého kraje činí přibližně 1,416 mil.

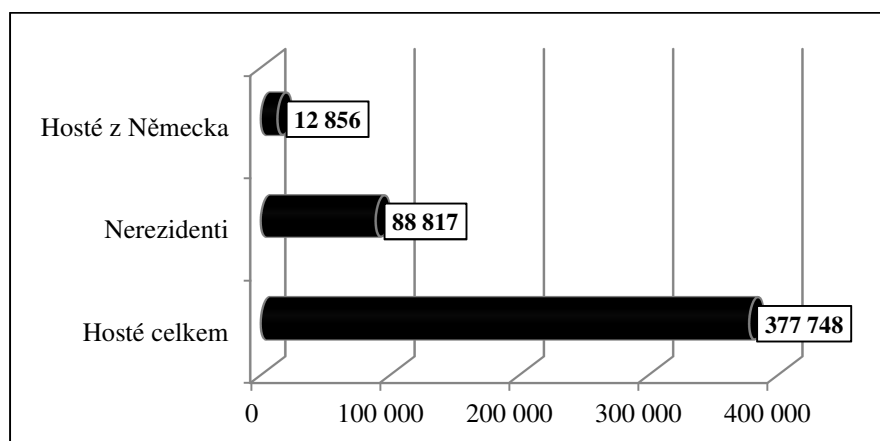
Tab. 3.8 : **Návštěvnost v HUZ v krajích ČR v roce 2010**

Oblast	Počet hostů	Nerezidenti	Rezidenti	Počet přenocování	Nerezidenti	Rezidenti
Česká republika	12 211 878	6 333 996	5 877 882	36 908 811	18 365 947	18 542 864
v tom kraje:						
Hl. m. Praha	4 743 373	4 116 867	626 506	12 121 133	10 947 878	1 173 255
Středočeský	631 356	142 575	488 781	1 688 986	353 063	1 335 923
Jihočeský	892 962	287 703	605 259	2 712 135	617 720	2 094 415
Plzeňský	484 178	154 122	330 056	1 384 556	355 733	1 028 823
Karlovarský	670 457	458 499	211 958	4 219 001	3 063 977	1 155 024
Ústecký	289 528	98 001	191 527	876 807	251 521	625 286
Liberecký	632 568	148 269	484 299	2 206 479	555 533	1 650 946
Královéhradecký	804 270	207 992	596 278	3 133 903	748 220	2 385 683
Pardubický	317 087	45 516	271 571	960 906	118 929	841 977
Vysočina	336 225	46 690	289 535	852 046	103 543	748 503
Jihomoravský	1 042 070	379 674	662 396	2 034 734	641 380	1 393 354
Olomoucký	377 748	88 817	288 931	1 416 140	183 468	1 232 672
Zlínský	462 676	57 939	404 737	1 568 053	160 870	1 407 183
Moravskoslezský	527 380	101 332	426 048	1 733 932	264 112	1 469 820

Zdroj: ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD [online], 2012j; vlastní zpracování

Graf 3.4 názorně zobrazuje rozdíl mezi celkovým počtem hostů, počtem cizích státních příslušníků a počtem návštěvníků HUZ z **Německa**, kteří tvoří nejsilnější skupinu nerezidentů navštěvující Olomoucký kraj. Německých turistů přicestovalo do kraje v roce 2010 necelých 13 tis. osob.

Graf. 3.4 : **Návštěvnost v HUZ Olomouckého kraje v roce 2010**

Zdroj: ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD [online], 2012l; vlastní tvorba

¹²³ **Počet přenocování** = celkový počet přenocování hostů ubytovaných v ubytovacích zařízeních ve sledovaném období. (ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD [online], 2012i.).

V tabulce 3.9 se nacházejí údaje o návštěvnosti v HUZ v jednotlivých krajích ČR za první tři čtvrtletí roku 2011. Ve stanoveném období navštívilo Olomoucký kraj necelých 315 tis. hostů, z čehož bylo téměř 72 tis. nerezidentů. **Dle indexu 2011/2010**¹²⁴, který reprezentuje hodnota 104,4 lze již nyní konstatovat, první tři čtvrtletí roku 2011 byly v oblasti návštěvnosti hostů v HUZ úspěšnější než stejné časové období v roce 2010. Olomoucký kraj se hodnotou indexu 2011/2010 nachází na průměrné pozici, mezi kraji ČR. V počtu přenocování hostů v HUZ za první tři čtvrtletí roku 2011 si Olomoucký kraj v porovnání se stejným obdobím roku 2010 opět polepšil, index 2011/2010 v této oblasti vykazuje hodnotu 102,4. Průměrná hodnota daného indexu v krajích ČR činí 101,6. V Olomouckém kraji došlo tedy za první tři čtvrtletí roku 2011 k prodloužení pobytu návštěvníků, v porovnání se stejným obdobím roku předešlého. **Průměrný počet přenocování**¹²⁵ činí v Olomouckém kraji 3,8 dní a **průměrná délka pobytu**¹²⁶ v tomto kraji 4,8 dní. Obě tyto hodnoty jsou nadprůměrné ve srovnání s ostatními kraji v ČR.

Tab. 3.9: Návštěvnost v HUZ podle krajů v 1. - 3. čtvrtletí 2011

Oblast	Hosté			Přenocování			Průměrný počet přeno- cování	Průměrná doba pobytu (dny)
	celkem	index 2011/2010	z toho nerezidenti	celkem	index 2011/2010	z toho nerezidenti		
Česká republika	10 225 244	105,9	5 281 909	30 927 115	103,6	15 475 487	3,0	4,0
v tom kraje:								
Hl. m. Praha	3 874 779	109,2	3 364 310	10 108 573	110,4	9 151 938	2,6	3,6
Středočeský	550 072	107,6	129 901	1 454 170	103,7	330 093	2,6	3,6
Jihočeský	785 974	102,1	239 551	2 287 524	96,1	529 200	2,9	3,9
Plzeňský	420 570	104,6	146 801	1 172 721	97,3	324 965	2,8	3,8
Karlovarský	556 425	107,2	372 174	3 398 912	103,6	2 472 306	6,1	7,1
Ústecký	260 862	111,9	92 694	764 337	106,9	244 568	2,9	3,9
Liberecký	548 485	102,9	126 178	1 908 200	99,3	476 849	3,5	4,5
Královéhradecký	694 171	102,9	183 718	2 650 903	98,1	674 707	3,8	4,8
Pardubický	248 163	95,2	36 333	737 863	90,2	95 137	3,0	4,0
Vysočina	288 538	105,7	40 401	802 453	110,0	98 352	2,8	3,8
Jihomoravský	856 222	101,5	332 920	1 721 166	101,2	556 714	2,0	3,0
Olomoucký	314 931	104,4	71 716	1 189 614	102,4	146 002	3,8	4,8
Zlínský	379 165	102,5	57 476	1 266 578	98,3	152 791	3,3	4,3
Moravskoslezský	446 887	108,5	87 736	1 464 101	104,3	221 865	3,3	4,3

Zdroj: ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD [online], 2012m; vlastní zpracování

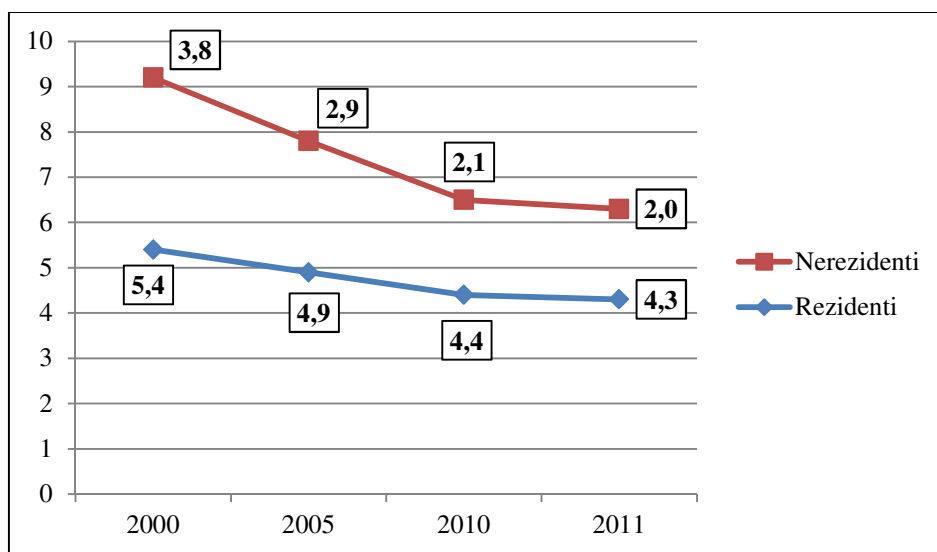
¹²⁴ **Index 2011/2010** vyjadřuje poměr mezi 1.- 3. čtvrtletím 2011 a 1. – 3. čtvrtletím 2010.

¹²⁵ **Počet přenocování** = celkový počet přenocování (strávených nocí) hostů ubytovaných v ubytovacích zařízeních ve sledovaném období.

¹²⁶ **Průměrná délka pobytu** = vyjadřuje dny strávené v HUZ.

Průměrná délka návštěv podle nocí v HUZ Olomouckého kraje je znázorněna v grafu 3.5. Pro srovnání jsou použity časové řady vždy prvních tří čtvrtletí s pětiletým odstupem z let 2000, 2005, 2010 a pro zaktuálnění informací i první tři čtvrtletí roku 2011. Na první pohled je vidět klesající tendence obou grafů, avšak mezi lety 2010 a 2011 dochází v grafu ke stagnaci. Může to předznamenávat určitou pozitivní změnu, zvyšující se průměrná délka návštěv v kraji může značit zlepšující se konkurenceschopnost a atraktivitu kraje v oblasti ČR pro návštěvníky. Nerezidenti se v Olomouckém kraji zdržují dlouhodobě kratší dobu než rezidenti z ČR.

Graf. 3.5: Průměrná délka návštěv v HUZ Olomouckého kraje

Zdroj: ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD [online], 2012n; vlastní zpracování

Průměrný počet hostů v HUZ na 1000 místních obyvatel v Olomouckém kraji se pohyboval v rozmezí od 400 do 999 hostů v roce 2010. Největší zásluhu na tomto zařazení mají severní okresy Jeseník a Šumperk, které se řadí dokonce do skupiny, ve které se vyskytuje 1000 až 1999 hostů na 1000 obyvatel. Jižní a střední část kraje v tomto srovnání za severem zaostávají. V příloze 12 diplomové práce se nachází mapa hostů v HUZ připadajících na 1000 obyvatel v ČR s přehledným rozlišením jednotlivých krajů a následně jednotlivých obcí s rozšířenou působností.

Následující tabulka 3.10 zobrazuje ukazatele **čistého využití lůžek**¹²⁷ a **využití pokojů**¹²⁸ v krajích ČR. V obou ukazatelích je Olomoucký kraj na podprůměrné úrovni ve srovnání s ostatními kraji ČR.

Tab. 3.10: **Čisté využití lůžek a využití pokojů v HUZ Olomouckého kraje v roce 2010**

Oblast	Čisté využití lůžek	Využití pokojů
Hlavní město Praha	48,9	54,2
Středočeský kraj	24,3	29,8
Jihočeský kraj	27,3	31,9
Plzeňský kraj	24,1	29,2
Karlovarský kraj	48,9	54,8
Ústecký kraj	17,8	22,6
Liberecký kraj	27,4	31,8
Královéhradecký kraj	29,5	33,7
Pardubický kraj	21,2	24,7
Vysočina	20,2	24,6
Jihomoravský kraj	23,7	30,0
Olomoucký kraj	23,5	29,4
Zlínský kraj	30,4	36,2
Moravskoslezský kraj	24,1	29,0
Česká republika	34,6	40,5

Zdroj: ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD, [online], 2012o; vlastní zpracování

Severní část Olomouckého kraje je bohatá na horské oblasti a s nimi spojené vyšší ubytovací kapacity pro turisty. Další devizou této oblasti je existence celoevropsky vyhledávaných lázní. Lázeňských zařízení se v Olomouckém kraji nachází celkem 8 s kapacitou 1430 pokojů a počtem 2 548 lůžek.¹²⁹

Tabulka 3.11 zobrazuje **návštěvnost lázeňských ubytovacích zařízení (LUZ)** v krajích ČR za rok 2010. **Počet hostů LUZ** Olomouckého kraje za stanovené období činí bez mála 47 tis. návštěvníků, z čehož drtivou většinu zastupují rezidenti. **Počet přenocování v LUZ** v kraji činí přibližně 598,5 tis. **Průměrná doba pobytu v LUZ** Olomouckého kraje činí 12,7 dní.

¹²⁷ **Čisté využití lůžek** se vypočítá jako podíl počtu přenocování za sledované období a součinu průměrného počtu lůžek k dispozici s počtem provozních dnů. Výsledná hodnota je uvedena v procentech. (ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD [online], 2012i.).

¹²⁸ **Využití pokojů** se vypočítá jako podíl počtu obsazených pokojů za jednotlivé dny sledovaného období a součinu průměrného počtu pokojů k dispozici s počtem provozních dnů. Výsledná hodnota je uvedena v procentech. (ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD [online], 2012i.).

¹²⁹ ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD [online], 2012p.

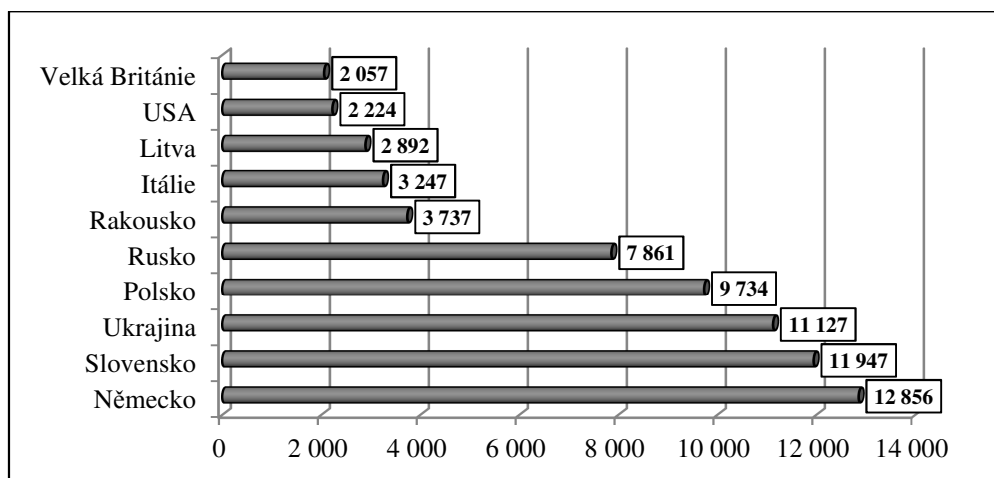
Tab. 3.11: Návštěvnost v lázeňských ubytovacích zařízeních v krajích ČR v roce 2010

Oblast	Počet hostů	nerezidenti	rezidenti	Počet přenocování	nerezidenti	rezidenti
Česká republika	674 854	316 097	358 757	6 850 382	2 727 636	4 122 746
v tom kraje:						
Hl. m. Praha	-	-	-	-	-	-
Středočeský	29 365	2 728	26 637	251 441	19 612	231 829
Jihočeský	32 051	861	31 190	419 427	10 249	409 178
Plzeňský	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
Karlovarský	396 465	297 598	98 867	3 382 010	2 541 254	840 756
Ústecký	21 333	3 280	18 053	261 432	38 529	222 903
Liberecký	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
Královéhradecký	18 746	950	17 796	428 124	8 759	419 365
Pardubický	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
Vysočina	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
Jihomoravský	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
Olomoucký	46 934	1 536	45 398	598 557	8 392	590 165
Zlínský	65 649	5 058	60 591	565 645	40 627	525 018
Moravskoslezský	25 483	1 611	23 872	467 670	32 355	435 315

Zdroj: ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD [online], 2012j; vlastní zpracování

Graf 3.6 znázorňuje deset zemí světa, odkud pocházel největší počet nerezidentů jako návštěvníků HUZ v Olomouckém kraji v roce 2010. Dle očekávání se zde umístily sousedské země ČR a převážně země evropské, avšak i poměrně vysoké množství návštěvníků přijelo z Ruska a USA.

Graf 3.6: Deset zemí světa odkud pocházelo nejvíce návštěvníků HUZ Olomouckého kraje v roce 2010

Zdroj: ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD [online], 2012j; vlastní tvorba

Tab. 3.12: Návštěvnost nerezidentů v HUZ v Olomouckém kraji v roce 2010

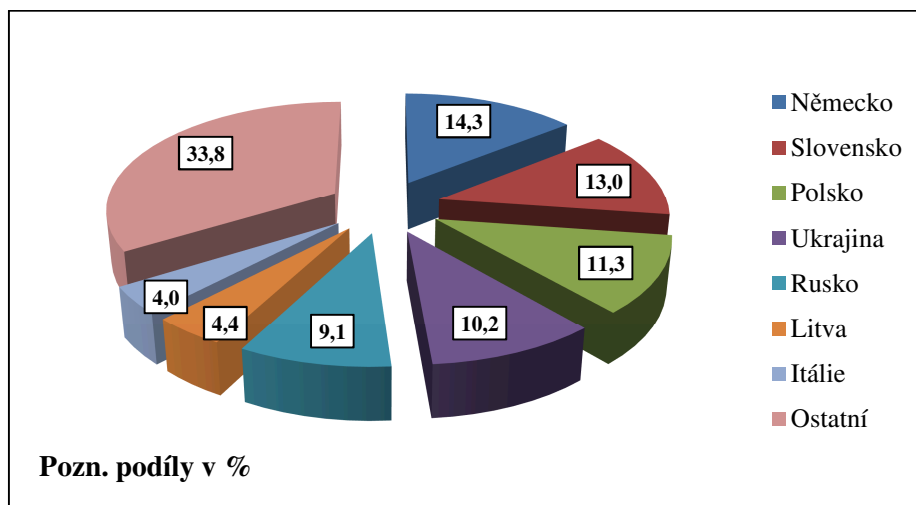
Počet cizinců jako hostů v HUZ				Počet přenocování cizinců v HUZ			
Belgie	633	Rumunsko	463	Belgie	1 371	Rumunsko	866
Bulharsko	403	Rusko	7 861	Bulharsko	836	Rusko	11 923
Dánsko	347	Řecko	176	Dánsko	742	Řecko	474
Estonsko	232	Slovensko	11 947	Estonsko	467	Slovensko	23 331
Finsko	450	Slovinsko	1 032	Finsko	1 396	Slovinsko	1 743
Francie	1 637	Velká Británie	2 057	Francie	2 906	Velká Británie	4 907
Chorvatsko	458	Španělsko	805	Chorvatsko	1 529	Španělsko	1 626
Irsko	258	Švédsko	578	Irsko	571	Švédsko	1 365
Island	18	Švýcarsko	634	Island	25	Švýcarsko	1 583
Itálie	3 247	Turecko	227	Itálie	5 106	Turecko	585
Srb. a ČH	168	Ukrajina	11 127	Srb. a ČH	433	Ukrajina	12 367
Kypr	19	Kanada	473	Kypr	55	Kanada	1 024
Litva	2 892	USA	2 224	Litva	3 227	USA	8 913
Lotyšsko	470	Brazílie	95	Lotyšsko	500	Brazílie	364
Lucembursko	39	Mexiko	115	Lucembursko	81	Mexiko	437
Lichtenštejnsko	15	Čína	115	Lichtenštejnsko	24	Čína	1 185
Maďarsko	1 442	Izrael	361	Maďarsko	2 268	Izrael	1 605
Malta	21	Japonsko	510	Malta	70	Japonsko	959
Německo	12 856	Jižní Korea	78	Německo	35 902	Jižní Korea	2 124
Nizozemsko	1 471	JAR	303	Nizozemsko	3 008	JAR	303
Norsko	278	Austrálie	891	Norsko	735	Austrálie	1 612
Polsko	9 734	Nový Zéland	94	Polsko	26 553	Nový Zéland	204
Portugalsko	149	Oceánie	23	Portugalsko	329	Oceánie	120
Rakousko	3 737	Celkem	377 748	Rakousko	7 226	Celkem	1 416 140

Zdroj: ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD [online], 2012j; vlastní zpracování

Počet nerezidentů jako návštěvníků HUZ v Olomouckém kraji a jejich délku pobytu, dle počtu přenocování popisuje tabulka 3.12. Celkem za rok 2010 navštívilo Olomoucký kraj bez mála 378 tis. cizích státních příslušníků, celkový počet přenocování těchto nerezidentů se vyšplhal na hodnotu 1,416. Nejčastěji navštěvují HUZ Olomouckého kraje hosté z Německa, Slovenska, Ukrajiny, Polska a Ruska.

Za první tři čtvrtletí roku 2011 navštívilo Olomoucký kraj bez mála 315 tis. nerezidentů. Nejvíce opět z Německa, Slovenska, Ukrajiny, Ruska a Polska. Detailní popis se nachází v příloze 13 diplomové práce. Následující graf 3.7 znázorňuje podíly zahraničních hostů dle národnosti v HUZ v Olomouckém kraji v daném období.

Graf 3.7: Podíl zahraničních hostů dle národnosti v HUZ v Olomouckém kraji (1. – 3. čtvrtletí 2011)

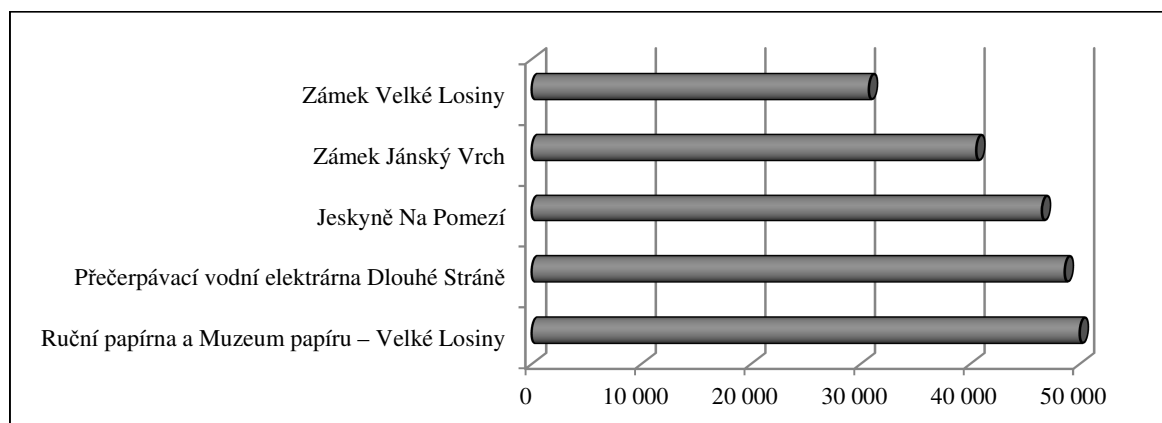
Zdroj: ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD [online], 2012q; vlastní tvorba

3.4.3 Návštěvnost turistických atraktivit v Olomouckém kraji

Prvenství v návštěvnosti turistických atraktivit z celého Olomouckého kraje si již léta drží **Zoologická zahrada na Svatém Kopečku**. V roce 2010 si ji prohlédlo bezmála 369 tis. návštěvníků. Druhá příčka z hlediska nejpritažlivějších turistických cílů náleží akcím a výstavám konaným v areálu **Flora Olomouc**. V desítce nejnavštěvovanějších turistických atraktivit v Olomouckém kraji figurují dále Aquapark Olomouc, hrad Bouzov, Přírodní ráj Horizont Bystrovany, hrad Helfštýn, Zbrašovské aragonitové jeskyně, hrad Šternberk, jeskyně Na pomezí, přečerpávací vodní elektrárna Dlouhé stráně, zámek Jánský vrch, rašeliniště Rejvíz apod. Podrobný rozpis nejnavštěvovanějších turistických atraktivit v Olomouckém kraji se nachází v příloze 14 diplomové práce.

Graf 3.8 zobrazuje pět nejnavštěvovanějších míst turistického regionu Jeseníky. Na prvním místě se nachází Ruční papírna a Muzeum papíru ve Velkých Losínách s 50 tis. návštěvníky v roce 2010, přečerpávací vodní elektrárna Dlouhé Stráně, jeskyně Na Pomezí, následuje zámek Jánský vrch a Velké Losiny.

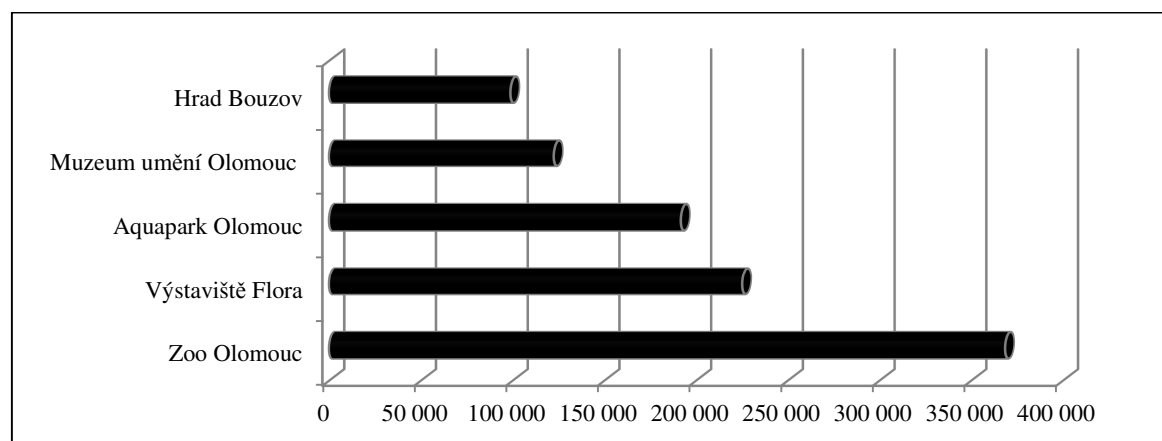
Graf 3.8: Pět nejnavštěvovanějších atraktivit turistického regionu Jeseníky v roce 2010

Zdroj: Olomoucký kraj [online], 2012b; vlastní tvorba

Mezi pět nejnavštěvovanějších atraktivit turistického regionu Haná v roce 2010 patří kromě Zoo Olomouc a výstaviště Flora dále Aquapark Olomouc, muzeum Umění Olomouc a hrad Bouzov. Tyto výsledky jsou znázorněny v rámci grafu 3.9.

Graf 3.9: Pět nejnavštěvovanějších atraktivit turistického regionu Haná v roce 2010

Zdroj: Olomoucký kraj [online], 2012b; vlastní tvorba

3.4.4 Potenciál Olomouckého kraje v oblasti cestovního ruchu

Potenciál CR v Olomouckém kraji má dvě odlišné podoby. Jedná se o nížinatou část na jihu příslušející k Hané a severní horskou část Jeseníky, díky odlišným klimatickým a geomorfologickým podmínkám je zde cestovní ruch celoročně aktivní. Velkou předností regionu je jeho geografická poloha na mezinárodních trasách s dopravním napojením na trasy železničního koridoru. Jádrem kraje je hustě urbanizované, je sídlem nadregionálních státních, církevních a kulturních institucí. Krajina je sídelně velmi pestrá, členitá a udržovaná s množstvím zachovalých kulturně historických památek a nepoškozených přírodních lokalit.

Silná image regionu je dále spojena s horskou i venkovskou turistikou, zimními sporty, historií spojená se vzděláním a kulturou, potenciál industriálních a technických památek, vyhlášené lázeňské komplexy apod.¹³⁰

Z hlediska návštěvnosti patří Olomoucký kraj k nejméně navštěvovaným krajům v České republice, navštěvují jej převážně **rezidenti**. Jejich návštěvy tvoří více než 78%¹³¹ celkových příjezdů do kraje, z čehož nejvýznamnější je potenciál návštěvníků ze sousedních regionů až 80%. Z nerezidentů mají nejvyšší zastoupení návštěvníci z Německa. Dochází k nárůstu hostů v HUZ v kraji. V posledních letech se zde výrazně zvyšuje komfort ubytování, počet lůžek i pokojů.

Kraj se může pyšnit jednou z nejvyšších průměrných délek pobytu rezidentů v ČR. Mezi nejnavštěvovanější lokality kraje se řadí **Olomoucko, Jesenicko a Šumpersko**. Hlavní současné skupiny návštěvníků mezi rezidenty jsou rodiny s dětmi, partnerské dvojice, senioři přijíždějící za sportem, celkovou relaxací, poznáním regionu a zdravím. Podnikatelé, manažeři nebo obchodníci přijíždějící do regionu z komerčních důvodů. Nerezidenti navštěvují kraj zejména z důvodu odpočinku a poznání regionu.¹³²

Olomoucký kraj má na svém území poměrně velké rezervy v oblastech a místech vhodných pro rozšíření možností cestovního ruchu. Potenciál pro další rozvoj CR lze v kraji považovat za vysoký. Realizuje se zde množství projektů určených na podporu cestovního ruchu prostřednictvím příspěvků nebo dotací ze zdrojů strukturálních fondů EU, ze státního rozpočtu nebo z krajských rozpočtů. Pravidelně se na krajské úrovni aktualizují i strategické dokumenty v oblasti CR.

¹³⁰ CZECH TOURISM. Cestovní ruch v regionech české republiky. [online]. Ostrava 2003 [17.2.2012]. Dostupné z: http://www.czechtourism.cz/files/regiony/rozvoj/cestovni_ruch.pdf/.

¹³¹ COT BUSINESS, [online], 2011.

¹³² CZECHTOURISM, ref. 130.

4 Hodnocení a realizace vybraných programů EU na podporu cestovního ruchu v Olomouckém kraji

Čtvrtá kapitola volně navazuje na podkapitolu 2.6 diplomové práce. Předmětem zkoumání jsou zde tři operační programy, které v rámci politiky soudržnosti EU umožňují podporu cestovního ruchu. Jedná se o *Regionální operační program Střední Morava*, *Integrovaný operační program* a *Operační program přeshraniční spolupráce Česká republika – Polská republika*.

4.1 Regionální operační program Střední morava

Regionální operační program Střední Morava (ROP SM) představuje klíčový strategický programový dokument, vycházející ze sociálně-ekonomických rozvojových priorit regionu rozhodujících při realizaci projektů podporovaných ze strukturálních fondů EU v průběhu programového období v letech 2007 až 2013.¹³³ Operační program byl schválen Evropskou komisí dne 3. 12. 2007.

ROP SM je jedním ze sedmi regionálních operačních programů ČR spadajících do cíle 1 politiky HSS EU pod názvem „**Konvergence**“. Řídícím orgánem ROP SM je *Regionální rada* (RR) *regionu soudržnosti Střední Morava* se sídlem v Olomouci. Program volně navazuje na *Společný regionální operační program* (SROP), který byl realizován v programovém období 2004 až 2006.

4.1.1 Charakteristika ROP SM

ROP SM zahrnuje kraj Olomoucký a Zlínský, které společně tvoří území regionu soudržnosti NUTS II Střední Morava. Vize tohoto území je ve zvýšení celkové růstové dynamiky a posílení konkurenceschopnosti regionu mimo jiné za pomoci ROP SM.

¹³³ REGIONÁLNÍ RADA REGIONU SOUDRŽNOSTI STŘEDNÍ MORAVA. *Regionální operační program regionu soudržnosti Střední Morava 2007-2013 - verze 13*[online]. ROP Střední Morava, 2011 [18.3.2012]. Dostupné z: <http://www.rr-strednimorava.cz/file/2054>.

V programovém období 2007 až 2013 je pro ROP SM vyčleněno **657,39 mil. EUR**, což činí přibližně **2,46 %** veškerých prostředků určených z fondů EU pro ČR. Operační program je financován z **ERDF**.¹³⁴ O podporu z ROP SM mohou žádat kraje, obce, svazky obcí, organizace zřizované nebo zakládáné kraji a obcemi, Správa železniční dopravní cesty, zájmová sdružení, nestátní neziskové organizace, podnikatelé, vlastníci nemovitostí v památkových zónách atd.¹³⁵

4.1.2 Strategie ROP SM

Programový dokument ROP Střední Morava respektuje jak legislativní, tak i programové dokumenty EU, klíčové dokumenty sociálního a ekonomického rozvoje ČR a jejích regionů. Obsahové priority ROP Střední Morava jsou v souladu se strategickými rozvojovými dokumenty v regionu, tedy zejména *Programem rozvoje územního obvodu Olomouckého kraje* a *Programem rozvoje územního obvodu Zlínského kraje*, a regionálními rozvojovými dokumenty s tematickým zaměřením.¹³⁶

ROP Střední Morava naplněním svých cílů může výrazně přispět, že v letech 2013 až 2015, společně s naplněním cílů ostatních operačních programů a přirozeného sociálního a ekonomického vývoje v oblasti, bude regionem vyznačujícím se:¹³⁷

- rozvinutější a udržovanější dopravní infrastrukturou,
- zkvalitněným vzdělávacím procesem, který povede k pružnějšímu vstupu na trh práce a lepšímu inovačnímu potenciálu v regionu,
- kvalitní a moderní soustavou zařízení sociální péče,
- zlepšeným zdravotním stavem obyvatelstva,
- efektivně využitým **podnikatelským potenciálem** pro služby, zpracovatelský průmysl, **cestovní ruch** nebo volný čas,
- **nabídkou a infrastrukturou cestovního ruchu**, která výrazně přispěje k celkovému zlepšení ekonomického výkonu regionu.

¹³⁴FONDY EU [online], 2012a.

¹³⁵Tamtéž.

¹³⁶REGIONÁLNÍ RADA REGIONU SOUDRŽNOSTI STŘEDNÍ MORAVA, ref. 133.

¹³⁷Tamtéž.

V těchto oblastech se očekává projevení pozitivních efektů v růstu zaměstnanosti, v poklesu míry nezaměstnanosti, restrukturalizaci průmyslu, zvýšením důrazu na sektor služeb a ve zvýšení ekonomické role a samozřejmě ve zlepšení postavení regionu soudržnosti Střední Morava v rámci ekonomiky ČR měreno ukazatelem HDP/ob. Jednoznačně největší potenciál k rozvoji v dané oblasti je oblast **dopravy a služeb**.¹³⁸

Globálním cílem ROP Střední Morava je: „Zvýšení ekonomické vyspělosti, zlepšení konkurenceschopnosti regionu a životní úrovně jeho obyvatel ve svém komplexu“. Tento cíl je v souladu se *Strategickými obecnými zásadami Společenství 2007-2013* a s *Nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1080/2006 ze dne 5. července 2006, o Evropském fondu pro regionální rozvoj a o zrušení nařízení (ES) č. 1783/1999*, současně reflektuje závaznost regionálních problémů.¹³⁹

4.1.3 Prioritní osy ROP SM

V ROP SM se nacházejí **čtyři prioritní osy**, které dále rozdělují program na jednotlivé logické celky, tyto jsou dále rozvedeny prostřednictvím **13 oblastí podpory**. Oblasti podpory pomáhají vymezit typy projektů, které mohou být v rámci příslušné prioritní osy podpořeny. Ve vztahu k naplnění globálního cíle se všechny tyto celky vzájemně doplňují. Tabulka rozdělení ROP SM na prioritní osy a oblasti podpory včetně podílů na finanční alokaci z fondů EU se nachází v příloze 15 diplomové práce.

Mezi prioritní osy Regionálního operačního programu Střední Morava patří:¹⁴⁰

- **Prioritní osa 1 „Doprava.“** Tato prioritní osa se zaměřuje na zvýšení kvality dopravní infrastruktury v regionu, napojení oblasti na neregionální dopravní síť silnic II. a III. Třídy, zajištění kvalitního systému a modernizace veřejné dopravy v regionu a také samozřejmě zvýšení infrastruktury pro bezmotorovou dopravu. Pro oblast rozvoje cestovního ruchu je dostupnost a kvalita dopravních služeb velmi důležitá.
- **Prioritní osa 2 „Integrovaný rozvoj a obnova regionu.“** Zabývá se zlepšením kvality a atraktivity života v regionu nejen v regionálních centrech a městech ale i na venkově, zlepšením podmínek pro rozvoj MSP. Jedná se např. o výstavbu technického a dalšího vybavení území, sociální a zdravotnická infrastruktura, odstranění nevyužitelných staveb a ekologických zátěží, výsadby okrasné zeleně, rekonstrukce

¹³⁸ REGIONÁLNÍ RADA REGIONU SOUDRŽNOSTI STŘEDNÍ MORAVA, ref. 133.

¹³⁹ Tamtéž.

¹⁴⁰ Tamtéž.

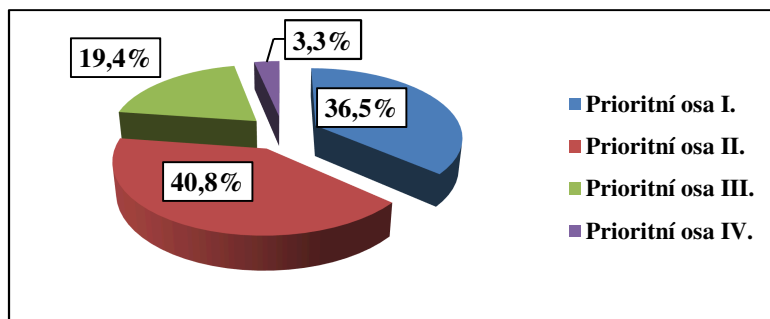
stávajících objektů, vzdělávací, infrastruktura pro zvýšení bezpečnosti, prevenci a řešení rizik apod.

- **Prioritní osa 3 „Cestovní ruch.“** Třetí prioritní osa se orientuje na zvýšení atraktivity regionu prostřednictvím zkvalitnění infrastruktury pro rozvoj CR, dále rozvoj turismu zajišťovaný podnikatelskými subjekty, zvýšení zájmu turistů o region a propagaci produktů CR na daném území.
- **Prioritní osa 4 „Technická pomoc.“** Jedná se o podpůrnou prioritní osu, která má na starost zajištění příznivých podmínek pro implementaci ROP SM, zajištění úspěšného čerpání finančních prostředků pro region ze Strukturálních fondů EU. Např. zpracování studií a analýz, výběr projektů, monitoring projektů a programu, zajištění publicity programu, poskytování informačních a poradenských služeb apod.

Konkrétní znění globálních a specifických cílů náležejících k jednotlivým prioritním osám ROP SM platných v současném programovacím období let 2007 až 2013 se nachází v podobě tabulky v příloze 16 diplomové práce.

V grafu 4.1 je znázorněn podíl jednotlivých prioritních os ROP SM na celkové finanční alokaci operačního programu. Největší podíl připadá na prioritní osu 2 konkrétně 40,8 %, v absolutním vyjádření se jedná přibližně o částku 268 mil. EUR. Jako druhá v pořadí se nachází prioritní osa 1, na kterou je alokován podíl 36,5 %, konkrétně necelých 240 mil. EUR. Na třetí prioritní osu týkající se **cestovního ruchu** připadá podíl **19,4 %**, v absolutním vyjádření se jedná o částku **127,5 mil. EUR**. Nejmenší podíl finančních prostředků připadá na prioritní osu 4, jedná se o 3,3 % v relativním vyjádření, což konkrétně činí 21,7 mil. EUR.

Graf. 4.1: Podíl jednotlivých prioritních os ROP SM na finanční alokaci programu

Zdroj: REGIONÁLNÍ RADA REGIONU SOUDRŽNOSTI STŘEDNÍ MORAVA [online], 2011; vlastní tvorba

4.1.4 Podpora cestovního ruchu v rámci ROP SM

ROP SM věnuje problematice cestovního ruchu poměrně značnou pozornost. Podporou cestovního ruchu se pomocí rozvoje bezmotorové dopravy zabývá v rámci **prioritní osy 1 oblast podpory 1.3: „Bezmotorová doprava“**. Na podporu rozvoje a udržitelnosti cestovního ruchu jako celku v regionu soudržnosti Střední Morava je přímo určena **prioritní osa 3: „Cestovní ruch.“**

- **Oblast podpory 1.3: „Bezmotorová doprava“** se zaměřuje na rozvoj infrastruktury pro bezmotorovou dopravu, výstavba regionálně významných stezek a zajištění napojení na již existujících páteřní síť, dále výstavba segregovaných cyklostezek s důrazem na zajištění bezpečnosti v rámci městských aglomerací, rozšiřování a budování sítí cyklostezek a cyklotras. Prioritní témata této oblasti podpory jsou „*cyklistické stezky*“ a „*jiná podpora zlepšení služeb cestovního ruchu*“. Na oblast podpory 1.3 připadá 9,9 % z alokace pro prioritní osu 1, což v absolutním vyjádření činí přibližně **23,7 mil. EUR**.¹⁴¹
- **Prioritní osa 3: „Cestovní ruch“** se orientuje na aktivity jako např. rozvoj a obnova infrastruktury různé formy CR a lázeňství, vybudování jednotného systému a značení turistických okruhů, naučných stezek nebo navigačních tabulí, rekonstrukce kulturní či technické památky, výstavba nebo rozšíření ubytovacího zařízení, modernizace nebo výstavba sportovních zařízení, areálů sjezdového nebo běžeckého, marketing turistické destinace, propagace regionálních produktů CR, zřízení jednotného informačního systému apod. Prioritní osa 3 je dále systematicky rozčleněna na čtyři logické celky, resp. oblasti podpory, mezi které patří **oblast podpory 3.1: „Integrovaný rozvoj cestovního ruchu“**, **oblast podpory 3.2: „Veřejná infrastruktura a služby.“**, **oblast podpory 3.3: „Podnikatelská infrastruktura a služby.“** a poslední **oblast podpory 3.4: „Propagace a řízení.“**

Globálním cílem prioritní osy 3 je „*Zlepšení atraktivnosti regionu soudržnosti Střední Morava pro účely cestovního ruchu zlepšením jeho infrastruktury, služeb, informovanosti a propagace.*“.

¹⁴¹ REGIONÁLNÍ RADA REGIONU SOUDRŽNOSTI STŘEDNÍ MORAVA. *PROVÁDĚCÍ DOKUMENT Regionální operační program regionu soudržnosti Střední Morava - Verze 1.1* [online]. ROP Střední Morava, 2012 [25.3.2012]. Dostupné z: <http://www.rr-strednimorava.cz/file/2602>.

Globální cíl ROP SM bude naplněn pomocí čtyř **specifických cílů**:¹⁴²

- „Zvýšení atraktivnosti regionu zkvalitněním infrastruktury pro rozvoj cestovního ruchu na území s vysokou koncentrací infrastruktury a služeb.“
- „Zvýšení atraktivnosti regionu zkvalitněním infrastruktury pro rozvoj cestovního ruchu na území mimo vysokou koncentraci infrastruktury a služeb.“
- „Rozvoj služeb v cestovním ruchu zajišťovaný podnikatelskými subjekty.“
- „Zvýšení zájmu turistů o region podporované koordinovaným rozvojem a propagací produktů cestovního ruchu.“

Oblast podpory 3.1: „Integrovaný rozvoj cestovního ruchu“ se zaměřuje na zvýšení atraktivity území s vysokou koncentrací infrastruktury a služeb prostřednictvím zkvalitnění infrastruktury pro rozvoj CR. Jedná se především o zkvalitnění infrastruktury pro rozvoj lázeňství, výstavnictví, budování a rozvoje vybavenosti v oblasti sportu a rekreace, stavební úpravy kulturních či technických památek s cílem zvýšení potenciálu území pro CR apod. Mezi prioritní témata oblasti podpory 3.1 se řadí „ochrana a rozvoj přírodního dědictví“, „ochrana a zachování kulturního dědictví“, „rozvoj kulturní infrastruktury“ a „jiná podpora zlepšení služeb cestovního ruchu“. Na oblast podpory 3.1 připadá celkem 20,8 % celkové alokace pro prioritní osu 3, což v absolutním vyjádření činí přibližně **26,5 mil. EUR**.¹⁴³

V rámci oblasti podpory 3.1 se nacházejí dvě podoblasti:¹⁴⁴

- **3.1.1:** „Integrovaný rozvoj cestovního ruchu.“ V Olomouckém kraji se jedná o lokality **Jesenicko, Šumpersko a město Olomouc**.
- **3.1.2:** „Integrovaný rozvoj cestovního ruchu pilotními aktivitami.“ Tato podoblast podpory je pilotně zaměřena na realizaci integrovaného rozvoje lokalit obcí **Bouzov a Staré Město**.

Oblast podpory 3.2: „Veřejná infrastruktura a služby.“ Tato oblast podpory se zaměřuje na podporu aktivit na území regionu soudržnosti Střední Morava, ale mimo území s vysokou koncentrací infrastruktury a služeb. Jedná se především o zkvalitnění infrastruktury pro rozvoj lázeňství, výstavnictví, budování a rozvoje vybavenosti v oblasti sportu a rekreace, stavební úpravy kulturních či technických památek s cílem zvýšení potenciálu území pro CR apod.

¹⁴² REGIONÁLNÍ RADA REGIONU SOUDRŽNOSTI STŘEDNÍ MORAVA, ref. 133.

¹⁴³ REGIONÁLNÍ RADA REGIONU SOUDRŽNOSTI STŘEDNÍ MORAVA, ref. 141.

¹⁴⁴ Tamtéž.

Mezi prioritní témata oblasti podpory 3.1 se řadí „ochrana a rozvoj přírodního dědictví“, „ochrana a zachování kulturního dědictví“, „rozvoj kulturní infrastruktury“ a „jiná podpora zlepšení služeb cestovního ruchu“. Na oblast podpory 3.2 připadá v relativním vyjádření 18 % celkové alokace na prioritní osu 3, což vystihuje částka **22,9 mil. EUR**.¹⁴⁵

Oblast podpory 3.3: „Podnikatelská infrastruktura a služby.“ Oblast podpory je zaměřena na podporu podnikatelů v oblasti rozvoje CR. Jedná se o docílení zvýšené atraktivity území pro rozvoj CR prostřednictvím investic do podnikatelských aktivit. Mezi hlavní aktivity v oblasti podpory 3.3 patří např. zkvalitnění infrastruktury pro rozvoj lázeňství, výstavnictví, kulturně-poznávacího CR, rozvoj infrastruktury pro aktivní formy CR, budování a rozvoj doplňkové nebo návazné infrastruktury, využívané v CR. Mezi prioritní témata se zde řadí „ochrana a zachování kulturního dědictví“ a „jiná podpora zlepšení služeb cestovního ruchu“. Na oblast podpory 3.3 připadá 55,4 % finanční alokace na prioritní osu 3, což v absolutním vyjádření činí více než **70,6 mil. EUR**.¹⁴⁶

Oblast podpory 3.3 se dále člení na tři podoblasti:¹⁴⁷

- **3.3.1:** „Podnikatelská infrastruktura a služby na území definovaném oblastí podpory 3.1.“
- **3.3.2:** „Podnikatelská infrastruktura a služby na území definovaném oblastí podpory 3.2.“
- **3.3.3:** „Aquaparky, golfová hřiště, kongresová centra a výstaviště.“

Oblast podpory 3.4: „Propagace a řízení.“ Oblast podpory má napomoci zvýšení návštěvnosti regionu koordinovaným rozvojem a propagací produktů CR a to pomocí realizace koordinovaného marketingu, propagace turistického ruchu v rámci regionu soudržnosti Střední Morava, rozvoj regionálních agentur v oblasti řízení CR, vytvoření systému destinačního managementu v turistických oblastech apod. Na poslední oblast podpory 3.4 připadá 5,8 % z celkové alokace na prioritní osu 3, což činí **7,4 mil. EUR**.¹⁴⁸

V následujícím grafu označeném jako 4.2 je znázorněno porovnání finanční alokace na jednotlivé oblasti podpory v rámci ROP SM související s podporou CR v mld. EUR. Na podporu CR v rámci všech oblastí podpory je alokována částka **151,2 mil. EUR**, což činí v relativním vyjádření **23 %** z celkové alokace ROP SM.

¹⁴⁵ REGIONÁLNÍ RADA REGIONU SOUDRŽNOSTI STŘEDNÍ MORAVA, ref. 141.

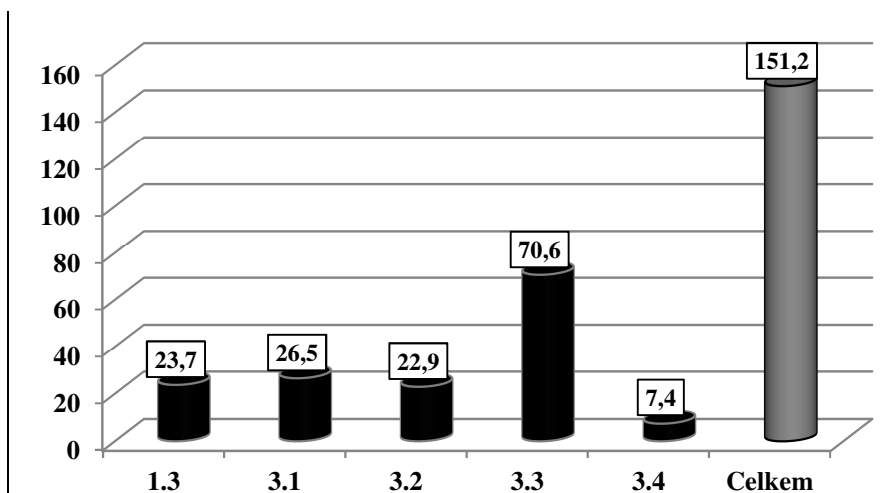
¹⁴⁶ Tamtéž.

¹⁴⁷ Tamtéž.

¹⁴⁸ Tamtéž.

Největší částka připadá na oblast podpory **3.3** a to **70,6 mil. EUR**. Poměrně vyrovnaně jsou na tom oblasti podpory 1.3, 3.1 a 3.2, na které připadá v průměru přes 24 mil. EUR. Nejméně pak připadá na oblast podpory 3.4, konkrétně se jedná o částku 7,4 mil. EUR.

Graf 4.2: **Porovnání finanční alokace na jednotlivé oblasti podpory související s podporou CR v rámci ROP SM v mil. EUR**

Zdroj: REGIONÁLNÍ RADA REGIONU SOUDRŽNOSTI STŘEDNÍ MORAVA [online], 2012;
vlastní tvorba

4.2 Hodnocení a realizace ROP SM

Kapitola 4.2 se zaměřuje na hodnocení dosavadního stavu čerpání finančních prostředků a počtu projektů na podporu cestovního ruchu na území regionu soudržnosti NUTS II Střední Morava v programovém období 2007 až 2013 v kontextu politiky Soudržnosti EU.

4.2.1 Hodnocení čerpání finančních prostředků a realizace ROP SM jako celku

Od počátku programového období bylo **ke dni 7. 3. 2012 podáno celkem 1 442 žádostí** v celkové hodnotě **29,1 mld. Kč**, tato suma v relativním vyjádření činí **146,4 %** z celkové alokace programu. S příjemci bylo dosud **podepsáno 621 Smluv o poskytnutí dotace** o celkové hodnotě **12,9 mld. Kč**, čili **65 %** z celkové alokace programu, vyřazeno bylo 692 žádostí.

Ke stejnému datu bylo příjemcům na jejich účty **proplaceno 10,1 mld. Kč**, v procentuálním vyjádření **51 %** z celkové alokace a **certifikovány byly výdaje ve výši 8,9 mld. Kč**, hodnota představuje **43,9 %** z celkové alokace ROP SM.¹⁴⁹

Průběh čerpání finančních prostředků ze SF a CF lze rozčlenit na jednotlivé etapy:¹⁵⁰

- **Vyhlášení výzvy**, kdy **Řídící orgány (ŘO)**¹⁵¹ nebo **Zprostředkující subjekty (ZS)**¹⁵² vyhláší pravidelně časově vymezené výzvy k předkládání žádostí o podporu v rámci jednotlivých prioritních os a oblastí podpory.
- **Hodnocení a výběr projektu**, ve schvalovacím procesu ŘO hodnotí podané žádosti a na základě předem definovaných výběrových kritérií vybírá projekty, jimž bude dotace udělena. S žadateli, jejichž žádosti splní tato stanovená kritéria, je podepsán právní akt o poskytnutí dotace.
- **Realizace a proplácení**, v rámci této etapy probíhají platby příjemcům formou **ex-post plateb**¹⁵³ či formou **ex-ante plateb**¹⁵⁴. Rozhodnutí o formě plateb příjemci je plně v kompetenci ŘO po dohodě se správcem kapitoly státního rozpočtu (SR). Veškeré platební nároky musí být podloženy doklady, které kdykoli mohou prokázat, že se jedná o prostředky vynaložené efektivně, hospodárně, účelně a transparentně. Doklady o jednotlivých projektech musí být kdykoliv k dispozici pro kontroly a auditní šetření.
- **Certifikace**, systém finančních toků z rozpočtu EU je založen na **principu předfinancování** ze SR a následně je podíl EU refundován zpět do dané kapitoly SR ze zdrojového účtu **Platebního a certifikačního orgánu (PCO)**¹⁵⁵. Aby bylo možné podíl EU takto předfinancovat, je nutné, aby jednotlivé kapitoly SR měly ve svém

¹⁴⁹ FONDY EU. *Měsíční monitorovací zpráva o průběhu čerpání Strukturálních fondů, fondu Soudržnosti a národních zdrojů v programovém období 2007-2013 – Únor 2012* [online]. MMR ČR, 2012 [27.3.2012]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/getdoc/38ea521e-bf2c-40fe-9701-7d0a8d845167/Mesicni-monitorovaci-zprava---unor-2012>.

¹⁵⁰ Tamtéž.

¹⁵¹ **Řídící orgán** nese nejvyšší odpovědnost za realizaci operačního programu. Pro každý OP je určen jeden řídicí orgán, který sleduje, zda jsou dodržovány zásady OP a zda je pomoc z fondů EU poskytována správně a efektivně. V ČR jsou řídicími orgány příslušná ministerstva nebo regionální rady. V rámci ROP SM zastává tuto roli **Regionální rada regionu soudržnosti Střední Morava**. (FONDY EU [online], 2012e.)

¹⁵² **Zprostředkující subjekt** je veřejný nebo soukromý subjekt, který jedná v odpovědnosti ŘO nebo provádí jejich jménem činnosti týkající se konečných příjemců. ZS nefiguruje v rámci ROP SM. (FONDY EU [online], 2012f)

¹⁵³ **Platba ex-post** je následné proplácení výdajů již vynaložených příjemcem.

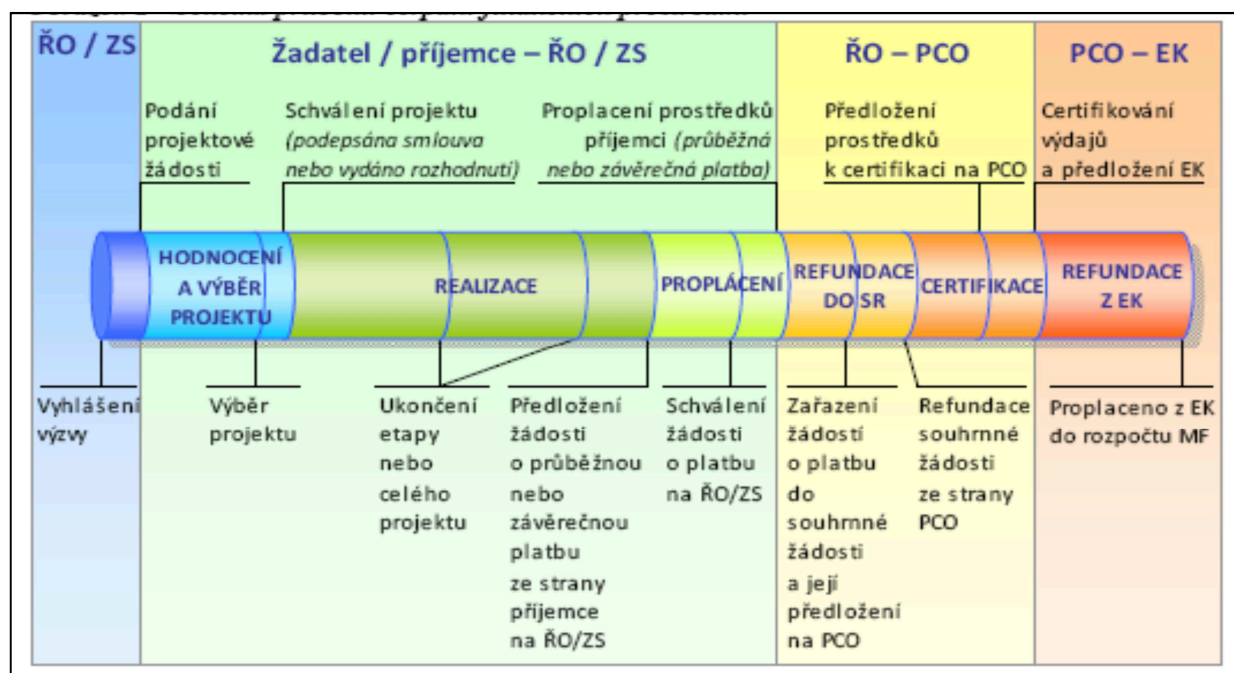
¹⁵⁴ **Platba ex-ante** je formou poskytnutí prostředků příjemci před realizací jeho výdajů na projekt.

¹⁵⁵ **PCO** se nachází na odboru **Národního fondu Ministerstva financí ČR**.

rozpočtu na daný rok dostatečné množství finančních prostředků. Prostředky podílu národního financování ze zdrojů SR jsou příjemcům uvolňovány stejným způsobem jako prostředky SR na předfinancování podílu EU. Výsledkem fáze certifikace je zpracování žádosti o platbu platebního orgánu **Evropské komisi** spolu s certifikátem podepsaným oprávněnou osobou.

Na obr. 4.1 se nachází schéma průběhu čerpání finančních prostředků ze SF a CF v současném programovém období s vyznačením jednotlivých výše uvedených etap.

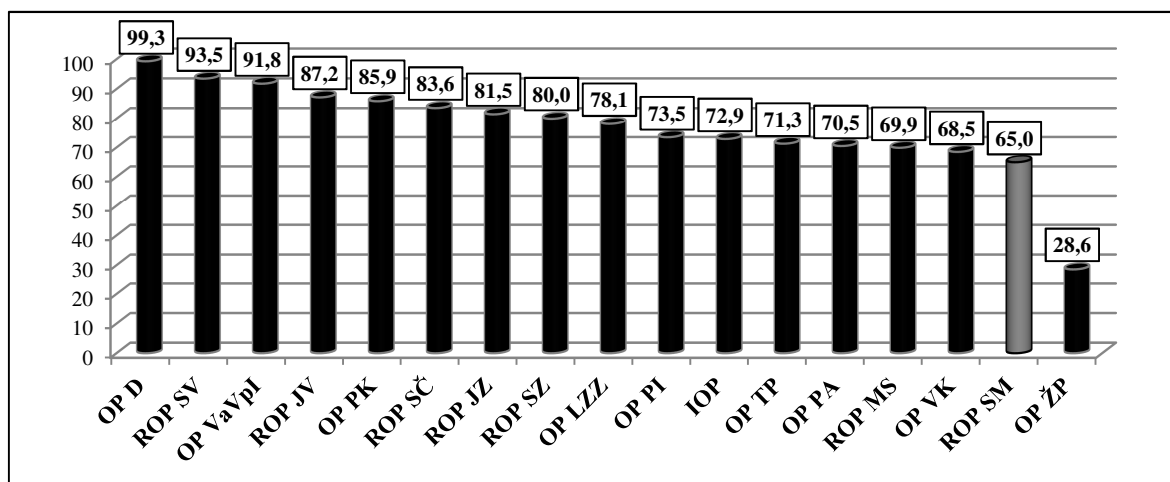
Obr. 4.1: Schéma průběhu čerpání finančních prostředků z fondů EU

Zdroj: FONDY EU, 2012

V grafu 4.3 se nachází znázornění podílu finančních prostředků krytých **Rozhodnutím nebo Smlouvou o poskytnutí dotace** na celkové finanční alokaci pro jednotlivé OP platné v ČR v současném programovacím období. S podílem 65 % je ROP SM druhým nejhorším OP v této oblasti hned po OP Životní prostředí (OPŽP), naopak nejlépe je na tom v této oblasti OP Doprava (OPD) a ROP Severovýchod (ROP SV).

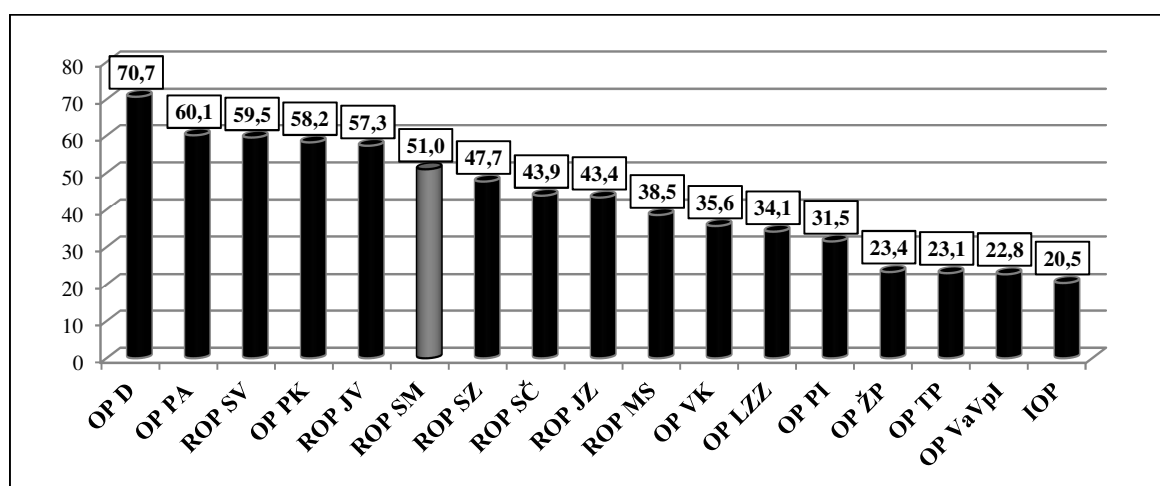
Graf 4.3: Podíl finančních prostředků krytých Rozhodnutím/Smlouvou o poskytnutí dotace na celkové finanční alokaci pro jednotlivé OP v programovém období 2007 - 2013 v % vyjádření (stav k 7. 3. 2012)

Zdroj: FONDY EU [online], 2012; vlastní zpracování

V následujícím grafu 4.4 je znázorněn **podíl stavu proplacených finančních prostředků** ze SR příjemců vzhledem k celkové alokaci na jednotlivé OP v programovém období mezi lety 2007 až 2013. ROP SM se s podílem 51 % umístil na šesté příčce, nejlépe je na tom opět OPD a nejhorším programem je v této oblasti Integrovaný OP (IOP).

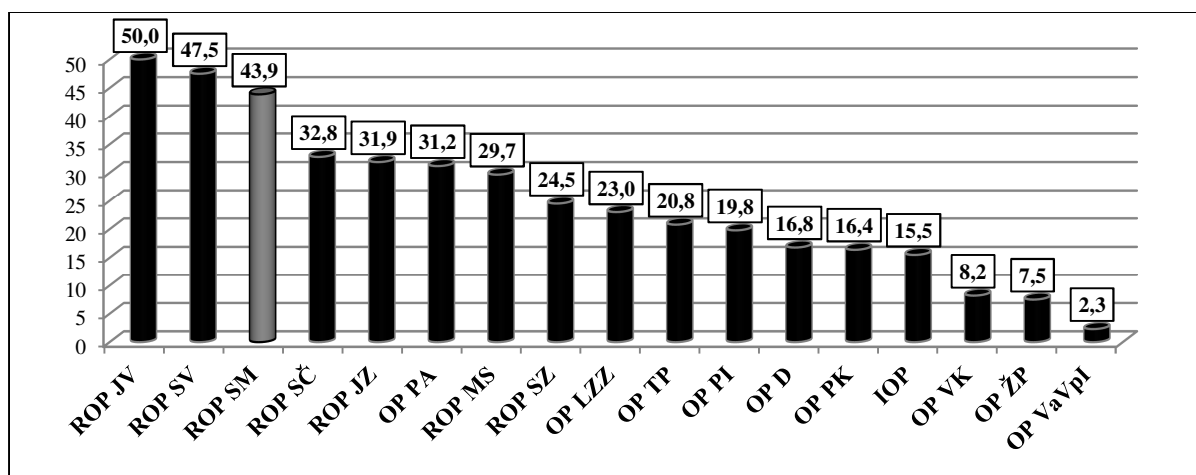
Graf 4.4: Podíl stavu proplacených finančních prostředků příjemcům vzhledem k celkové alokaci na jednotlivé OP v programovém období 2007 - 2013 v % vyjádření (stav k 7. 3. 2012)

Zdroj: FONDY EU [online], 2012; vlastní zpracování

Podíl stavu certifikovaných finančních prostředků vzhledem k celkové alokaci na jednotlivé OP v programovém období 2007 až 2013 je součástí grafu 4.5. ROP SM vykazuje podíl 47,5 % čímž se řadí na třetí příčku v porovnání s ostatními 17 analyzovanými OP¹⁵⁶ v ČR. Nejlépe si v oblasti certifikovaných finančních prostředků vede ROP JV naopak nejméně úspěšný je OP Výzkum a vývoj pro inovace (OP VaVpI).

Graf 4.5: Podíl stavu certifikovaných finančních prostředků vzhledem k celkové alokaci na jednotlivé OP v programovém období 2007 - 2013 v % vyjádření (stav k 7. 3. 2012)

Zdroj: FONDY EU [online], 2012; vlastní zpracování

Součástí tabulky 4.1 je shrnutí údajů o počtu projektů v 17 hodnocených z celkového počtu 26 OP, které jsou v platnosti v současném programovém období na území ČR. Celkový počet podaných žádostí ke dni 7. 3. 2012 vystihuje suma 77 826 žádostí, z nichž ale byla schválena méně než polovina. V rámci **ROP SM** byl počet **podaných žádostí 1 442**, program se podílí na celkovém počtu podaných žádostí **1,85 %**. **Ve schvalovacím procesu** je celkem **11 049** projektů, v rámci ROP SM je to **125 projektů**, čímž se podílí na celkovém počtu **1,13 %**. V rámci hodnocených OP je 34 292 projektů **schválených**, za ROP SM je to **621** projektů, což je **1,81%** podíl na celkovém počtu schválených projektů. **Finančně ukončených projektů** je celkem 13 790, v ROP SM se jedná o **493 projektů**, čímž se program podílí přibližně **3,58 %** na celkovém počtu finančně ukončených projektů.

¹⁵⁶ Z celkového počtu 26 OP, je 18 OP v gesci českých řídicích orgánů avšak vzhledem k tříměsíční aktualizaci dat o čerpání (na základě spolupráce se zahraničními partnery) se v rámci Měsíční monitorovací zprávy sleduje jen 17 OP, tj. bez OP ČR–PR. (FONDY EU, ref. 149)

Tab. 4.1: Údaje o počtu projektů dle jednotlivých OP v programovém období 2007 až 2013 (stav k 7. 3. 2012)

Prioritní osa/ Oblast podpory	Podané žádosti	Žádosti vyřazené z administrace	Žádosti ve schvalovacím procesu	Projekty s vydaným rozhodnutím/ Smlouvou	Finančně ukončené projekty
OP D	263	47	71	143	78
OP ŽP	14 273	4 312	5 639	4 319	2 054
OP PI	12 388	2 817	1 637	7 271	3 004
OP LZZ	10 096	6 198	568	3 302	164
OP VaVpI	263	111	51	101	0
IOP	8 188	688	195	7 210	5 628
OP VK	18 492	8 966	2 164	7 358	29
OP TP	144	23	7	109	48
ROP SZ	977	631	25	309	167
ROP MS	1 334	562	188	580	353
ROP JV	1 319	670	62	579	429
ROP SM	1 442	692	125	621	493
ROP SV	1 176	588	33	546	325
ROP JZ	2 549	1 909	41	588	371
ROP SČ	1 450	763	97	580	350
OP PK	679	436	31	200	129
OP PA	2 793	2 190	115	476	168
Celkem	77 826	31 603	11 049	34 292	13 790

Zdroj: FONDY EU [online], 2012; vlastní zpracování

Následující tabulka 4.2 obsahuje souhrn finančního pokroku v realizaci ROP SM dle jednotlivých prioritních os programu ke dni 7. 3. 2012. Celková alokace na program je 19,8 mld. Kč, přičemž prioritní na prioritní osu 3 „*Cestovní ruch*“ připadá 3,757 mld. Kč. Schválených projektů na podporu CR na území regionu soudržnosti Střední Morava je ke stejnému datu 144 a finančně ukončených projektů je 109 s celkovou peněžní podporou 1,71 mld. Kč. Největší počet schválených i realizovaných projektů je však pod záštitou prioritní osy 2 „*Integrovaní rozvoj a obnova regionu*“.

Tab. 4.2: Údaje o počtu projektů a jejich finančním krytí v rámci ROP SM dle jednotlivých prioritních os (stav k 7. 3. 2012)

Prioritní osa	Celková alokace podpory 2007-2013	Podané žádosti		Žádosti ve schvalovacím procesu		Projekty s vydaným rozhodnutím/ Smlouvou		Finančně ukončené projekty	
	mil. Kč	počet	mil. Kč	počet	mil. Kč	počet	mil. Kč	počet	mil. Kč
1	7 431,2	218	8 789,0	34	2 302,9	131	4 535,8	101	3 293,3
2	8 050,7	776	12 935,3	31	825,1	328	5 602,9	273	3 633,7
3	3 757,0	428	6 923,8	58	899,0	144	2 335,1	109	1 710,3
4	641,3	20	450,9	2	8,0	18	440,4	10	262,1
Celkem	19 880,2	1 442	29 099,0	125	4 035,0	621	12 914,2	493	8 899,4

Zdroj: FONDY EU [online], 2012; vlastní zpracování

4.2.2 Hodnocení finančního pokroku a realizace ROP SM v oblastech podpory zaměřených na cestovní ruch

ROP SM si v oblasti podpory cestovního ruchu, kam spadá celá prioritní osa 3 a oblast podpory 1.3 udržuje poměrně dobré postavení v porovnání s ostatními oblastmi zaměření operačního programu. Z celkového počtu podaných žádostí byla evidována více než třetina na podporu CR v regionu a téměř třetina všech schválených a také finančně ukončených projektů v rámci ROP SM je situována v této oblasti.

Součástí tabulky 4.3 je finanční pokrok v rámci realizace ROP SM a to konkrétně v oblastech podpory zaměřených na CR ke dni 7. 3. 2012. Celkově na oblast CR prostřednictvím oblasti podpory 1.3 a prioritní osy 3, které se danou problematikou zabývají, připadá finanční alokace ve výši **4,5 mld. Kč**, což je pro srovnání přibližně **179,4 mil. EUR¹⁵⁷**. V tabulce lze pomocí ukazatelů v procentuálním vyjádření srovnat míru čerpání na jednotlivých úrovních cyklu čerpání finančních prostředků. Jednotlivé fáze tohoto cyklu se nacházejí v příloze 17 diplomové práce. V oblasti podpory 3.1 „*Integrovaný rozvoj cestovního ruchu*“, bylo podáno 83 žádostí o hodnotě vystihující 217 % alokace na tuto oblast, důvodem je především předpokládaná vysoká finanční náročnost projektů.

¹⁵⁷ 1 EURO = 24,9 Kč

Tab. 4.3: Finanční pokrok v rámci ROP SM v oblasti podpory CR (stav k 7. 3. 2012)

Prioritní osa/ Oblast podpory	Celková alokace podpory 2007-2013	Podané žádosti	Projekty s vydaným rozhodnutím/ Smlouvou	Proplacené prostředky příjemcům	Prostředky v souhrnných žádostech zaúčtovaných PCO	Certifikované výdaje předložené EK
	mil. Kč	%	%	%	%	%
1	7 431,2	118,3	61,0	49,3	49,3	45,7
1.3	710,4	149,0	89,0	83,8	83,8	75,8
3	3 757,0	184,3	62,2	50,3	50,3	41,6
3.1	803,1	217,0	54,7	46,2	46,2	41,9
3.2	700,4	145,2	53,9	47,7	47,3	36,4
3.3	2 030,3	194,5	66,7	52,6	52,6	42,5
3.4	223,3	96,5	73,3	53,0	53,0	47,9
Celkem	4 467					

Zdroj: FONDY EU [online], 2012; vlastní zpracování

Schválené projekty postihují jen necelých 55 % alokace. Největší podíl na alokaci v oblasti schválených projektů zaujímá oblast podpory 1.3, konkrétně 89 %, „*Bezmotorová doprava*“ je na tom nejlépe i v dalších procesech cyklu čerpání finančních prostředků. Nejslabší finanční pokrok vykazuje oblast podpory 3.2 „*Veřejná infrastruktura a služby*“.

Tab. 4.4: Údaje o projektech na podporu CR dle prioritních os a oblastí podpory ROP SM (stav k 7. 3. 2012)

Prioritní osa/ Oblast podpory	Podané žádosti		Žádosti vyřazené z administrace		Žádosti ve schvalovacím procesu		Projekty s vydaným rozhodnutím/ Smlouvou		Finančně ukončené projekty	
	Počet	mil. Kč	Počet	mil. Kč	Počet	mil. Kč	Počet	mil. Kč	Počet	mil. Kč
1	218	8 789	53	1 698	34	2 303	131	4 536	101	3 293
1.3	70	1 058	23	285	10	98	37	633	32	595
3	428	6 924	224	3 624	58	899	144	2 335	109	1 710
3.1	83	1 743	32	889	21	402	30	439	22	377
3.2	68	1 017	38	592	2	29	28	378	24	316
3.3	264	3 948	154	2 143	32	418	76	1 355	55	903
3.4	13	215	0	0	3	50	10	164	8	115
Celkem	498	7 982	247	3 909	68	997	181	2 968	141	2 305

Zdroj: FONDY EU [online], 2012; vlastní zpracování

V tabulce 4.4 se nachází souhrn informací o projektech na podporu turismu z ROP SM dle jednotlivých prioritních oblastí a oblastí podpor. Celkem bylo **podáno 498 žádostí** o celkové hodnotě **7,982 mld. Kč**. Nejvíce projektových žádostí se podávalo v oblasti podpory 3.3 „*Podnikatelská infrastruktura a služby*“. Žádostí vyřazených z evidence bylo ke dni 7. 3. 2012 celkem 247, přičemž nejvíce právě v oblasti podpory 3.3, kde bylo vyřazeno 154 žádostí. Ke stejnému datu se nachází **68 projektových žádostí ve schvalovacím procesu** o celkové hodnotě **997 mil. Kč**. Projektů s vydaným **rozhodnutím nebo krytých Smlouvou o poskytnutí dotace**, na podporu CR v rámci ROP SM je k danému datu celkem **181** o celkové finanční výši bezmála **3 mld. Kč**. **Finančně ukončených projektů** v této oblasti je na území regionu soudržnosti Střední Morava celkem **141** o celkové hodnotě **2,3 mld. Kč**.

4.3 Hodnocení a realizace ROP SM v rámci podpory CR na území Olomouckého kraje

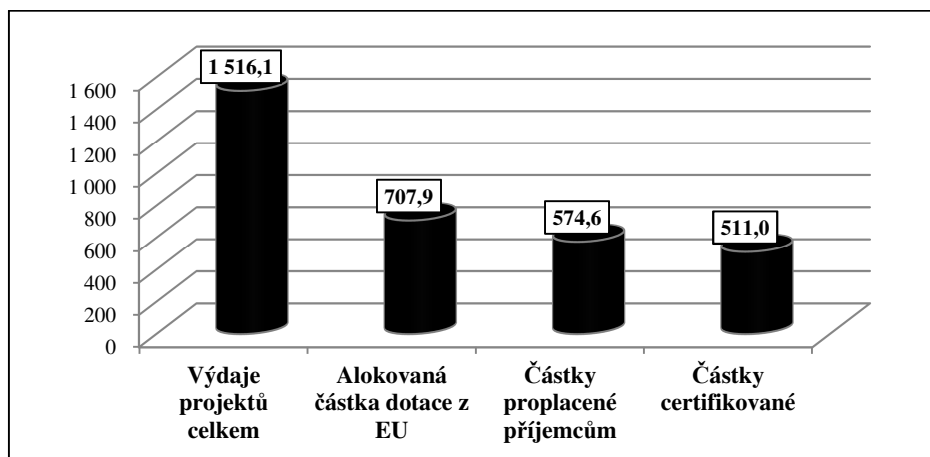
Kapitola 4.3 se zaměřuje na hodnocení dosavadního finančního a věcného pokroku v rámci realizace projektů na podporu cestovního ruchu na území Olomouckého kraje v programovém období 2007 až 2013 v kontextu politiky soudržnosti EU.

4.3.1 Finanční pokrok ROP SM v oblasti cestovního ruchu v Olomouckém kraji

Od počátku programového období bylo ke dni 8. 3. 2012 prokazatelně realizováno **70 projektů na podporu CR**¹⁵⁸ s účastí Olomouckého kraje. **Celkové výdaje realizovaných projektů**, zahrnují uznatelné i neuznatelné náklady ze soukromých i veřejných zdrojů, jejich celková hodnota byla více než **1,5 mld. Kč**. **Alokovaná částka dotace z EU** činila ke stanovenému datu bezmála **708 mil. Kč**, tato suma v relativním vyjádření činí přibližně **16 %** z celkové alokace ROP SM na podporu turismu. Ke stejnému datu bylo příjemcům na jejich účty **proplaceno** bezmála **575 mil. Kč**, v procentuálním vyjádření **12,9 %** z celkové alokace a **certifikovány byly výdaje** ve výši **511 mil. Kč**, hodnota představuje **11,4 %** z celkové alokace ROP SM na podporu CR. Grafické znázornění finančního pokroku ROP SM v oblasti CR na území Olomouckého kraje se nachází v grafu 4.6.

¹⁵⁸ FONDY EU [online], 2012b.

Graf 4.6: Finanční pokrok ROP SM v oblasti CR realizovaných na území Olomouckého kraje v mil. Kč (stav k 8. 3. 2012)

Zdroj: REGIONÁLNÍ RADA REGIONU SOUDRŽNOSTI STŘEDNÍ MORAVA [online], 2011a; FONDY EU [online], 2012b; vlastní tvorba

Tabulka 4.5 podrobněji popisuje stav čerpání finančních prostředků a počet dokončených projektů prostřednictvím ROP SM na podporu CR v Olomouckém kraji. Z celkového počtu realizovaných projektů v Olomouckém kraji ke dni 8. 3. 2012 připadá nejvyšší počet na oblast podpory 3.3 „Podnikatelská infrastruktura a služby“, konkrétně 24 projektů se schválenou finanční podporou 334,6 mil. Kč z čehož bylo příjemcům k tomuto datu proplaceno 285,1 mil. Kč a certifikováno více než 242 mil. Kč. V oblasti podpory 3.3 je dalších 10 projektů v realizační fázi a tři byly předčasně ukončeny. V přílohách 18, 20, 21 a 22 diplomové práce se nachází podrobnější informace o projektech na podporu CR realizovaných v Olomouckém kraji.

Tab. 4.5: Stav čerpání finančních prostředků prostřednictvím ROP SM na podporu CR v Olomouckém kraji (stav k 8. 3. 2012)

Prioritní osa	Oblast podpory	Počet realizovaných projektů	Výdaje projektů celkem	Alokovaná částka dotace z EU	Částky proplacené příjemcům	Částky certifikované
1	1.3	17	213 516 292 Kč	195 492 086 Kč	156 705 137 Kč	154 692 260 Kč
3	3.1	13	68 814 396 Kč	77 401 089 Kč	50 674 587 Kč	33 506 553 Kč
3	3.2.	11	105 566 849 Kč	100 462 943 Kč	82 096 946 Kč	80 828 949 Kč
3	3.3	24	1 128 236 616 Kč	334 587 559 Kč	285 093 710 Kč	242 018 590 Kč
3	3.4	5	N/A	N/A	N/A	N/A
Celkem		70	1 516 134 153 Kč	707 943 677 Kč	574 570 379 Kč	511 046 351 Kč

Zdroj: REGIONÁLNÍ RADA REGIONU SOUDRŽNOSTI STŘEDNÍ MORAVA [online], 2011a; FONDY EU [online], 2012b; vlastní tvorba

Další úspěšnou oblastí podpory je **1.3 „Bezmotorová doprava“**, kde bylo realizováno 17 projektů a další čtyři jsou ve fázi realizace, převážně cyklostezek. Na projekty v této oblasti podpory bylo alokováno 195,5 mil. Kč, z čehož více než tři čtvrtiny objemu finančních prostředků byly již proplaceny a certifikovány.

V oblasti **3.1** podpory bylo realizováno 13 projektů mimo čtyři projekty, které jsou ve fázi realizace. V Oblasti podpory **3.2** bylo k uvedenému datu realizováno celkem 13 projektů, v tomto počtu není započítán jeden, který byl předčasně ukončen. V oblasti podpory **3.4 „Propagace a řízení“** bylo realizováno na území Olomouckého kraje pět projektů, o nichž však nebyly zjistitelné komplexní informace.

4.3.2 Věcný pokrok realizace ROP SM v oblasti cestovního ruchu v Olomouckém kraji

Olomoucký kraj je lokalitou s **dobrym potenciálem k rozvoji CR** logicky je tak i vhodným místem k realizaci projektů s touto oblastí související. Ke dni 21. 10. 2011 bylo zrealizováno na území kraje 61 projektů na rozvoj turismu, u kterých jsou dostupné a ohodnotitelné ukazatele **výstupu**¹⁵⁹, **výsledku**¹⁶⁰ a **dopadu**¹⁶¹.

Konkrétní ukazatele výstupu a dopadu realizovaných projektů na podporu CR v Olomouckém kraji oblasti podpory **1.3** se nacházejí v tabulce 4.6. Mezi **ukazatele výstupu** lze zařadit 17 realizovaných projektů na podporu bezmotorové dopravy a volného času, jedná se převážně o cyklostezky. Trasy cyklostezek realizovaných do září roku 2010 jsou znázorněny na mapě kraje v rámci přílohy 19 diplomové práce. Mezi klíčové výstupy lze zařadit i 24,25 km nově vybudovaných a 0,71 km zrekonstruovaných cyklostezek a cyklotras.

Indikátory dopadu oblasti podpory 1.3 v tomto případě reprezentuje prokazatelný počet uživatelů cyklostezek po prvním roce provozu, který byl 5 360 osob. Realizace projektů přispěla i ke snížení počtu dopravních nehod na úsecích dotčených intervencí v průměru o 85 %.

¹⁵⁹ **Ukazatele výstupu** – charakterizují činnost, vztahují se k aktivitám projektů a jsou měřeny ve fyzických či peněžních jednotkách např. počet rekonstruovaných památkových objektů. (MAREK Dan a Tomáš KANTOR, ref. 54)

¹⁶⁰ **Ukazatele výsledku** – postihují bezprostřední a přímé pozitivní efekty podpory, jedná se o počty nově vytvořených produktů nebo počty osob, u kterých poskytnutá podpora bezprostředně splnila svůj účel např. počet návštěvníků podpořeného zařízení po prvním roce provozu, počet nově vybudovaných informačních systémů apod. (MAREK Dan a Tomáš KANTOR, ref. 54)

¹⁶¹ **Ukazatele dopadu** – vztahují se k následkům projektů a prokazují udržitelnost a míru čistých efektů pomoci. Jsou sledovány v delším časovém období po ukončení podpory např. nově vytvořená pracovní místa. (MAREK Dan a Tomáš KANTOR, ref. 54)

Hodnoty dosažené k danému datu jsou dále porovnány s **výchozím a cílovým stavem realizace ROP SM**. Pro rok **2015** je cílovým stavem **107¹⁶² nově vybudovaných nebo modernizovaných cyklostezek**, zkoumané projekty realizované v Olomouckém kraji se podílejí na této cílové hodnotě více než **23 %**.

Při zahrnutí monitorovacích indikátorů za čtyři projekty ve fázi realizace a dále projekty realizované ve Zlínském kraji, dochází k velmi výraznému plnění, v roce **2010** v oblasti podpory 1.3 „*Bezmotorová doprava*“ bylo **96,8 %¹⁶³ projektů ukončených**.

Tab. 4.6: **Konkrétní ukazatele výstupu a dopadu realizovaných projektů na podporu CR v Olomouckém kraji oblasti podpory 1.3 - Bezmotorová doprava (stav k 21. 10. 2011)**

Indikátory výstupu	Měrná jednotka	Výchozí stav	Dosažená hodnota	Cílový stav
Prioritní osa 1 - Oblast podpory 1.3		2007	2011	2015
Počet podpořených projektů na rozvoj dopravy (dopravní dostupnost)	počet	N/A	17	N/A
Délka nově vybudovaných cyklostezek a cyklotras celkem	km	0	24,25	107
Délka rekonstruovaných cyklostezek a cyklotras	km	0	0,71	
Indikátory dopadu	Měrná jednotka	Výchozí stav	Dosažená hodnota	Cílový stav
Prioritní osa 1 - Oblast podpory 1.3		2007	2011	2016
Počet uživatelů nových cyklo a hippo stezek po 1. roce provozu	počet	0	5 360	N/A
Snížení počtu dopravních nehod na úsecích dotčených intervencí	%	0	85	N/A

Zdroj: REGIONÁLNÍ RADA REGIONU SOUDRŽNOSTI STŘEDNÍ MORAVA [online], 2011a; vlastní tvorba

Konkrétní ukazatele výstupu, výsledku a dopadu realizovaných projektů na podporu CR v Olomouckém kraji v rámci prioritní osy **3** ROP SM se nacházejí v rámci tabulky 4.7. **Indikátory výstupu** vystihuje počet podpořených projektů, v prioritní ose jako celku 3 bylo realizováno celkem 44, z čehož nejvíce v oblasti podpory **3.1**. Ke dni 21. 10. 2011 bylo zrekonstruováno šest kulturních nebo památkových objektů, dále pak rozsáhlá plocha vnitřních a venkovních zařízení s využitím primárně pro CR.

¹⁶² REGIONÁLNÍ RADA REGIONU SOUDRŽNOSTI STŘEDNÍ MORAVA. *Výroční zpráva o realizaci ROP Střední Morava 2010* [online]. ROP Střední Morava, 2011 [7.4.2012]. Dostupné z: http://www.rr-strednimorava.cz/uploads/vyrocní_zpravy/Vyrocní_zprava_o_realizaci_ROP_Stredni_Morava_za_rok_2010.pd.

¹⁶³ Tamtéž.

Dosažené hodnoty monitorovacích indikátorů v rámci prioritní osy 3 jsou dále porovnávány s **výchozím stavem** a **cílovým stavem**, který se vztahuje k roku **2015**. Na ukazateli **počet podpořených projektů na rozvoj CR** se 44 projektů realizovaných v Olomouckém kraji ke dni 21. 10. 2011 podílí na cílovém stavu téměř **30 %**, cílový stav reprezentuje v tomto případě hodnota **147**¹⁶⁴ projektů. ROP SM jako celek se podílí na cílové hodnotě **57,8 %**¹⁶⁵ v roce 2010.

Tab. 4.7: **Konkrétní ukazatele výstupu, výsledku a dopadu realizovaných projektů na podporu CR v Olomouckém kraji prioritní osy 3 – Cestovní ruch (stav k 21. 10. 2011)**

Indikátory výstupu	Měrná jednotka	Výchozí stav	Dosažená hodnota				Cílový stav
Prioritní osa 3		3.1	3.2	3.3	3	Cílový stav	
		2007	2011				
Počet podpořených projektů na rozvoj cestovního ruchu	Počet	0	21	10	13	44	147
Počet zrekonstruovaných kulturních a památkových objektů	Počet	N/A	1	5	0	6	N/A
Vnitřní plocha nových a zrekonstruovaných zařízení využitých primárně pro cestovní ruch	m²	N/A	650	4 442	28 971	34 063	N/A
Venkovní plocha nových a zrekonstruovaných zařízení využitých primárně pro cestovní ruch	m²	N/A	1 722	2 876	33 236	37 834	N/A
Indikátory výsledku	Měrná jednotka	Výchozí stav	Dosažená hodnota				Cílový stav
Prioritní osa 3		3.1	3.2	3.3	3	Cílový stav	
		2007	2011				
Počet návštěvníků podpořeného zařízení po prvním roce provozu	Počet	N/A	210 000	125 700	120 534	456 234	N/A
Počet nových expozic	Počet	N/A	2	19	0	21	N/A
Počet nově vytvořených nebo rozšířených informačních systémů	Počet	N/A	3	1	0	4	N/A
Počet nově vybudovaných lůžek	Počet	N/A	0	0	351	351	N/A
Počet modernizovaných lůžek	Počet	N/A	0	0	345	345	N/A
Indikátory dopadu	Měrná jednotka	Výchozí stav	Dosažená hodnota				Cílový stav
Prioritní osa 3		3.1	3.2	3.3	3	Cílový stav	
		2007	2011				
Počet nově vytvořených pracovních míst v rámci projektů na rozvoj cestovního ruchu	Počet	0	0	0	107	107	80
Zvýšení počtu návštěvníků v Olomouckém kraji díky realizaci podpořených projektů	Počet	N/A	7550	13 711	8 000	29 261	N/A

Zdroj: Zdroj: REGIONÁLNÍ RADA REGIONU SOUDRŽNOSTI STŘEDNÍ MORAVA [online], 2011a; vlastní tvorba

¹⁶⁴ REGIONÁLNÍ RADA REGIONU SOUDRŽNOSTI STŘEDNÍ MORAVA, ref. 162.

¹⁶⁵ Tamtéž.

Důležitým **indikátorem výsledku** je u prioritní osy 3 počet návštěvníků podpořených zařízení po prvním roce provozu, který činil celých 456 234 osob. K dalším ukazatelům se řadí 21 nových expozic, čtyři nově vytvořené informační systémy, dále pak téměř 700 nově vybudovaných nebo modernizovaných lůžek v HUZ.

Indikátory dopadu v tomto případě je **107 nově vytvořených pracovních míst**, prokazatelné zvýšení počtu návštěvníků na území Olomouckého kraje téměř o 30 000 osob. U počtu nově vytvořených pracovních míst v rámci projektů na podporu CR bylo jen v Olomouckém kraji vytvořeno více než **134 % z cílového stavu 80¹⁶⁶ pracovních míst** v roce 2015. Na počtu pracovních míst se podílela Oblast podpory 3.3 „*Podnikatelská infrastruktura a služby*“.

Tab. 4.8: **Souhrnné ukazatele výstupu, výsledku a dopadu realizovaných projektů v rámci ROP SM na podporu CR v Olomouckém kraji (stav k 21. 10. 2011)**

Souhrnné indikátory výstupu projektů na podporu CR	Měrná jednotka	Dosažená hodnota
Počet podpořených projektů na rozvoj cestovního ruchu	počet	61
Počet zrekonstruovaných kulturních a památkových objektů	počet	6
Vnitřní plocha nových a zrekonstruovaných zařízení využitých primárně pro cestovní ruch	m ²	34 063
Venkovní plocha nových a zrekonstruovaných zařízení využitých primárně pro cestovní ruch	m ²	37 834
Délka nově vybudovaných cyklostezek a cyklotras celkem	km	24,25
Délka rekonstruovaných cyklostezek a cyklotras	km	0,71
Souhrnné indikátory výsledku projektů na podporu CR		
Počet návštěvníků podpořeného zařízení po prvním roce provozu	počet	450 874
Počet nově vytvořených nebo rozšířených informačních systémů	počet	4
Počet nových expozic	počet	21
Počet nově vybudovaných lůžek	počet	351
Počet modernizovaných lůžek	počet	345
Souhrnné indikátory dopadu projektů na podporu CR		
Počet nově vytvořených pracovních míst v CR	počet	107
Zvýšení počtu návštěvníků v Olomouckém kraji díky realizaci podpořených projektů	počet	21 711
Počet uživatelů nových cyklo a hippo stezek po 1. roce provozu	počet	5 360
Snížení počtu dopravních nehod na úsecích dotčených intervencí	%	85

Zdroj: Zdroj: REGIONÁLNÍ RADA REGIONU SOUDRŽNOSTI STŘEDNÍ MORAVA [online], 2011a; vlastní tvorba

¹⁶⁶ REGIONÁLNÍ RADA REGIONU SOUDRŽNOSTI STŘEDNÍ MORAVA, ref. 162.

Pro možnost komplexního a souhrnného zhodnocení ukazatelů výstupu, výsledku a dopadu, všech realizovaných projektů v rámci ROP SM na podporu CR v Olomouckém kraji, se nachází shrnutí v tabulce 4.8.

Věcný pokrok v Realizaci ROP SM v oblasti podpory a rozvoje turismu na území Olomouckého kraje lze považovat za **úspěšný**. Počet návštěvníků podpořených zařízení a lokalit se zvýšil téměř o **0,5 mil. osob**, z bez mála **30 tis. osob** jsou noví návštěvníci. Přírůstek nově vybudovaných lůžek v HUZ představuje **1,83 %** lůžek stávajících. Modernizovaná lůžka se podílejí **1,8 %** na celkovém počtu 19 152¹⁶⁷ lůžek v HUZ Olomouckého kraje. Vysoký počet, konkrétně **107**, nově vytvořených pracovních pozic v oblasti CR je rovněž velkým úspěchem. Tato pracovní místa se na celkové zaměstnanosti Olomouckého kraje podílejí přibližně **0,035 %**¹⁶⁸.

4.4 Integrovaný operační program

Integrovaný operační program (IOP) je zaměřen na **řešení společných regionálních problémů** v oblastech, jako jsou veřejné služby a územní rozvoj, v oblasti bezpečnosti, infrastruktury pro veřejnou správu, prevence a řešení rizik, **podporu cestovního ruchu a kulturního dědictví**, zlepšování prostředí na sídlištích a rozvoj systémů tvorby územních politik.¹⁶⁹

K podpoře cestovního ruchu a kulturního dědictví v Olomouckém kraji je k dispozici v rámci IOP **Prioritní osa 4a. „Národní podpora cestovního ruchu“** v cíli „**Konvergence**“. Částečně se danou problematikou zabývá i **Prioritní osa 5. „Národní podpora územního rozvoje“** v cíli „**Konvergence**“, konkrétně **Oblast podpory 5.1 „Národní podpora využití potenciálu kulturního dědictví“**.¹⁷⁰

Na území Olomouckého kraje však v současném programovém období 2007 až 2013 nedošlo doposud k realizaci **žádného projektu** na podporu cestovního ruchu s dotačním příspěvkem Integrovaného operačního programu. Z tohoto důvodu se nachází v diplomové práci o tomto programovém dokumentu pouze stručná zmínka.

¹⁶⁷ ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD [online], 2012k.

¹⁶⁸ Zaměstnanost v Olomouckém kraji v roce 2010 byla 306,2 tis. osob (ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD [online]; 2012w.).

¹⁶⁹ FONDY EU [online], 2012c.

¹⁷⁰ FONDY EU. *Integrovaný operační program pro období 2007-2013* [online]. MMR ČR, 2011 [22.3.2012]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/Files/26/261d4c5c-ddad-421b-af17-7b505cce035c.pdf>.

4.5 Operační program přeshraniční spolupráce Česká republika – Polská republika

Již od roku 1999 poskytuje Evropská unie finanční prostředky určené na rozvoj česko-polského příhraničí a rozvíjení vzájemné spolupráce. Před vstupem ČR a Polska do EU plynuly finanční prostředky do těchto oblastí prostřednictvím programu *Phare*¹⁷¹, po vstupu v roce 2004 prostřednictvím *Programu Iniciativy společenství* (Community Initiative Programme, CIP) *INTERREG IIIA*¹⁷². Na tento program volně navazuje *Operační program přeshraniční spolupráce Česká republika – Polská republika* (OPPS ČR-PR) na období 2007 – 2013, který je součástí Cíle 3 politiky HSS EU pod názvem „**Evropská územní spolupráce**“. Příprava programu česko-polské přeshraniční spolupráce pro programové období 2007 až 2013 byla zahájena již v 2. polovině roku 2005. Byla ustavena pracovní skupina tvořená zástupci MMR ČR, Ministerstva regionálního rozvoje PR (MRR PR), zástupci krajů, vojvodství a euroregionů v česko-polském příhraničí. Základní dokument programu, byl odeslán Evropské komisi ke schválení dne 7. března 2007. Dne 11. prosince 2007 se uskutečnilo ustavující zasedání Monitorovacího výboru, kde byla tato dokumentace projednána, schválena a program byl dnem 14. ledna 2008 zahájen.¹⁷³

4.5.1 Charakteristika OPPS ČR - PR

Operační program Přeshraniční spolupráce ČR - Polsko je určen pro české kraje Liberecký, Královéhradecký, Pardubický, Olomoucký a Moravskoslezský, z polské strany se jedná o regiony Jeleniogórsko-wałbrzyského, Opolského, Rybnicko-jastrzëbského a Bielsko-bialského. Řídícím orgánem OPPS ČR - PR je u nás **MMR ČR**, na Polské straně zajišťuje z pozice Národního orgánu činnosti spojené s realizací tohoto programu **MRR PR**.¹⁷⁴

V tabulce 4.9 je podrobně rozdělena výše alokace na program z EU. Pro OPPS ČR - Polsko je z fondů EU vyčleněno **219,46 mil. EUR**, které mají být z českých a polských národních veřejných zdrojů dále doplněny o 38,73 mil. EUR. Pro českou stranu je z fondů EU plánováno 103,68 mil. EUR což činí přibližně 2,92 mld. Kč, je to přibližně **0,39%** veškerých prostředků určených z fondů EU pro ČR. Operační program je financován z **ERDF**. O podporu z programu mohou žádat kraje, obce, svazky obcí, euroregiony,

¹⁷¹ Pro českou stranu přibližně 5 mil. EUR ročně.

¹⁷² Pro českou stranu 16,5 mil. EUR na období 2004-2006.

¹⁷³ EUROREGION PRADEJ [online], 2012c.

¹⁷⁴ FONDY EU [online], 2012d.

organizace zřizované státem, kraji, obcemi, nestátní neziskové organizace, vzdělávací a výzkumné instituce, hospodářské komory a další.¹⁷⁵

Tab. 4.9: Finanční rámec OPPS ČR-PR v programovém období 2007 až 2013

Národní alokace	Výše alokace
Česká strana	103 680 000 EUR
Polská strana	115 779 344 EUR
Celkem	219 459 344 EUR

Zdroj: EUROREGION PRADĚD [online], 2012c

4.5.2 Strategie OPPS ČR – PR

Předmětem programu je přeshraniční spolupráce a rozvoj česko-polského příhraničí. Jedná se především o posilování vzájemných hospodářských, kulturních a společenských vztahů, společnou péči o přírodní bohatství, **rozvoj cestovního ruchu**, budování flexibilního trhu práce a další oblasti rozvoje.¹⁷⁶

Strategie programového dokumentu je v souladu s požadavky jednotlivých národních politik, politik EU, respektuje horizontální témata udržitelný rozvoj a rovnost příležitostí. OPPS ČR - PR funguje na principech přeshraniční spolupráce a partnerství. Program respektuje základní strategie zpracované na národní nebo regionální úrovni v ČR nebo PR. Realizace programu přispívá k podpoře a uvedení do provozu klíčových projektů důležitých pro daný přeshraniční region.

V programovém dokumentu OPPS ČR-PR je důraz kladen především na:¹⁷⁷

- rozvoj podnikatelského prostředí, konkrétně podpora navazování spolupráce mezi výzkumnými a vývojovými institucemi, podnikatelskými subjekty nebo také posilování inovačního potenciálu,
- rozvoj cestovního ruchu, jeho atraktivit a podpora jejich propagace, zlepšení nabídky produktů cestovního ruchu,
- podporu vzdělávání, celoživotního učení, přeshraniční spolupráci mezi místními komunitami a institucemi na obou stranách hranice,

¹⁷⁵ FONDY EU [online], 2012d.

¹⁷⁶ MMR ČR [online], 2012a.

¹⁷⁷ MMR ČR. *Operační program přeshraniční spolupráce česká republika – Polská republika 2007-2013 – Verze 2* [online]. MMR ČR, 2010 [8.3.2012]. Dostupné z: <http://www.cz-pl.eu/programovy-dokument.html>.

- snižování migrace obyvatelstva z příhraničního území a podporování procesů vytvářejících nové pracovní příležitosti,
- posílení dostupnosti území a zlepšení kvality životního prostředí.

Globálním cílem OPPS ČR – PR je: „*Podpora socio-ekonomického rozvoje území česko-polského příhraničí posilováním jeho konkurenceschopnosti a soudržnosti a propagací partnerské spolupráce jeho obyvatel.*“¹⁷⁸

4.5.3 Prioritní osy OPPS ČR - PR

V OPPS ČR - PR se nacházejí **čtyři prioritní osy**, rozdělují program na jednotlivé logické celky, které jsou dále rozvedeny prostřednictvím oblastí podpory. Oblasti podpory pomáhají vymezit typy projektů, které mohou být v rámci příslušné prioritní osy podpořeny. Prioritní osy OPPS ČR – PR:¹⁷⁹

- **Prioritní osa 1** „*Posilování dostupnosti, ochrana životního prostředí a prevence rizik.*“ Problematika obsažená v této prioritní ose přímo či nepřímo ovlivňuje i ostatní prioritní osy Programu. Je provázána s **prioritní osou 2** v oblasti zavádění obnovitelných zdrojů energií, odstraňování průmyslových znečištění nebo starých ekologických zátěží. Úsilí je zaměřeno nejen na prevenci ochrany ŽP předcházením environmentálních a technologických rizik ale podporuje dále také rozvoj a praktické uplatnění inovací a šetrných technologií. Ve vazbě na **cestovní ruch** reaguje na úsilí o vyvážené využívání přírodního potenciálu a krajiny jedná se např. o chráněná území.
- **Prioritní osa 2** „*Podpora rozvoje podnikatelského prostředí a cestovního ruchu.*“ Prostřednictvím této osy se realizují projekty přeshraničního charakteru, předmětem je mimo jiné podpora konkurenceschopnosti MSP, navazování trvalé přeshraniční spolupráce. Podpora cestovního ruchu je poskytována projektům zaměřeným na ochranu a obnovu stávajícího kulturního a přírodního bohatství, dále projekty týkající se infrastruktury CR, projekty spojené s rozvojem služeb a podpora CR s přeshraničním charakterem. Prioritní osa II je úzce provázána s prioritní osou I a III.
- **Prioritní osa 3** „*Podpora spolupráce místních společenství.*“ V rámci této prioritní osy dochází k podpoře projektů, díky kterým je iniciován a prohlubován rozvoj partnerské spolupráce místních komunit a institucí v česko-polské příhraniční oblasti

¹⁷⁸ MMR ČR, ref. 177.

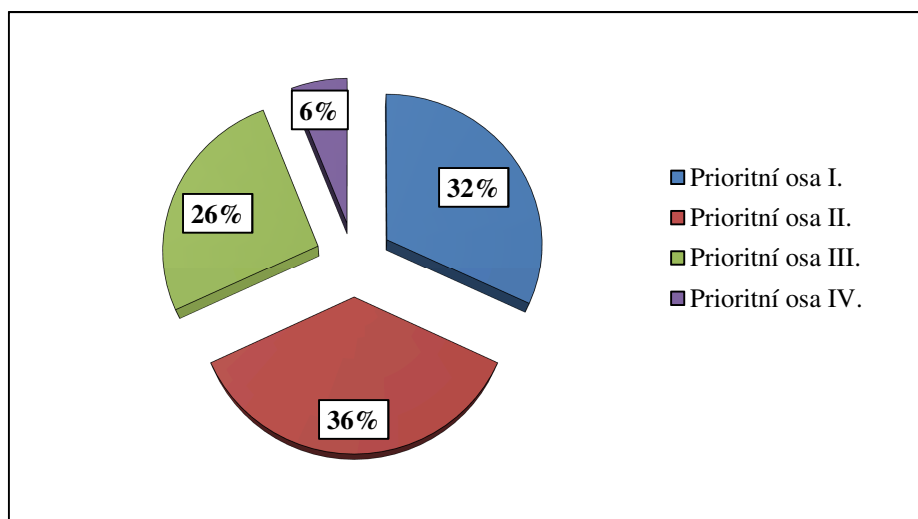
¹⁷⁹ Tamtéž.

- **Prioritní osa 4** „*Technická asistence*.“ Podpora je věnována přípravě a hodnocení projektů, zpracování posudků, podkladů, zpracování hodnocení, přípravě programových dokumentů, technické dokumentace a také dalších dokumentů nezbytných pro OPPS ČR-PR, na podporu expertů a administrativní kvalitu provádění programu.

Konkrétní znění globálních a specifických cílů náležejících k jednotlivým prioritním osám OPPS ČR-PR platných v současném programovém období let 2007 až 2013 se nachází v podobě tabulky v příloze 23 diplomové práce.

V následujícím grafu 4.7 jsou znázorněny podíly jednotlivých prioritních os OPPS ČR-PR na alokaci ze zdrojů EU určených pro tento program v současném programovacím období. Na celkové částce 219,46 mil. EUR se prioritní osa 1 podílí 32 %, konkrétně částkou 70,2 mil. EUR¹⁸⁰. Na prioritní osu 2 připadá 79 mil. EUR¹⁸¹, na celkové alokaci se podílí v relativním vyjádření 36 %. Suma 57,1 mil. EUR¹⁸² náleží prioritní ose 3, která je tímto třetí, co se týče objemu alokovaných finančních prostředků v rámci programu, podílí se 26 % na celkové částce určené pro program. Prioritní osa 4 má podíl nejmenší podíl na celkové alokaci 6 %, konkrétně se jedná o sumu 13,2 mil. EUR¹⁸³.

Graf 4.7: Podíl jednotlivých prioritních os OPPS ČR-PR na finanční alokaci programu

Zdroj: FONDY EU [online], 2012d; vlastní tvorba

¹⁸⁰FONDY EU [online], 2012d.

¹⁸¹ Tamtéž.

¹⁸² Tamtéž.

¹⁸³ Tamtéž.

4.5.4 Podpora cestovního ruchu v rámci OPPS ČR - PR

V rámci OPPS ČR – PR je na podporu cestovního ruchu v dané oblasti přímo zaměřená **Prioritní osa 2** „*Podpora rozvoje podnikatelského prostředí a cestovního ruchu*“.

Globálním cílem prioritní osy je „*Posílení ekonomického rozvoje česko-polské příhraniční oblasti*“ konkretizuje tímto globální cíl OPPS ČR-PR v oblasti využití a rozvíjení stávajícího ekonomického potenciálu příhraničí a posilování jeho konkurenceschopnosti.

Mezi **specifické cíle** prioritní osy 2 se řadí:¹⁸⁴

- „*Zvyšování konkurenceschopnosti podniků v česko-polské příhraniční oblasti.*“
- „*Rozšíření nabídky cestovního ruchu v česko-polské příhraniční oblasti.*“
- „*Zvyšování znalostí a dovedností obyvatel v česko-polské příhraniční oblasti.*“

Rozvoj cestovního ruchu představuje pro toto území obrovský potenciál. Nachází se zde velké množství atraktivit přírodního i kulturního charakteru, které je možné využít pro různé druhy udržitelného cestovního ruchu. Především přírodní atraktivity na česko-polském příhraničním území představují přirozené rekreační zázemí pro návštěvníky i místní obyvatelstvo. Přetrvávajícím problémem je zde nevyhovující úroveň infrastruktury CR a s tím související nedostatečná celoroční nabídka produktů a služeb CR. Potřeba podpory rozvoje CR v dané příhraniční oblasti, včetně venkovské turistiky, je značně významná, neboť je spojena se vznikem drobných, malých a středních podniků, zde mohou následně vznikat nová stálá pracovní místa. Vytváří možnost pro dynamizaci rozvoje v této oblasti. Je však důležité, aby podpora CR zde probíhala vyváženým způsobem a rozvíjela tak hodnoty příhraniční oblasti, velmi zásadní je totiž otázka ochrany ŽP, kulturního dědictví a všech zdrojů, které jsou podstatným bohatstvím území. Propagovány jsou rovněž přírodní hodnoty, včetně oblastí, které patří do evropské soustavy *NATURA 2000* a nacházejí se v této oblasti.¹⁸⁵

Mezi podporované projekty zaměřené na CR v rámci prioritní osy 2 lze zařadit např. ochrana nebo obnova kulturního a přírodního dědictví, řemeslných tradic, rozvoj cyklistických stezek, turistických a lyžařských stezek či tras, zlepšení vybavenosti území pro volnočasové aktivity, zřizování nebo činnost turistických informačních center, tvorba nových možných produktů CR a jejich následná propagace, zavádění a využívání ICT v oblasti CR, podpora destinačního managementu apod.

¹⁸⁴ MMR ČR, ref. 177.

¹⁸⁵ Tamtéž.

4.6 Hodnocení a realizace OPPS ČR - PR v rámci podpory CR na území Olomouckého kraje

OPPS ČR-PR je rovněž úspěšným programem s velkými zásluhami v oblasti podpory CR nejen na území Olomouckého kraje. Vzhledem k tříměsíční aktualizaci dat o čerpání na základě spolupráce se zahraničními partnery z Polské republiky je hodnocení finančního pokroku programu mírně opožděno oproti ROP SM. Hodnocením věcného pokroku OPPS ČR-PR se z důvodu velké roztržitosti dat DP dále nezabývá.

4.6.1 Hodnocení čerpání finančních prostředků a realizace OPPS ČR-PR jako celku

V OPPS ČR-PR bylo k 31. 12. 2011 **podáno 524 žádostí** o celkové výši **411,7 mil. EUR**. Tato suma představuje více než **187 %** celkové alokace OP. Řídící orgán vydal **218 Rozhodnutí a Smluv o poskytnutí dotace** v hodnotě přes **208 mil. EUR**, což se podílí na celkové alokaci OPPS ČR-PR téměř **95 %**. **Proplacené prostředky** na účty příjemců činí více než **101,8 mil. EUR**, což představuje téměř **46,4 %** celkové alokace programu. Objem **certifikovaných výdajů** dosahuje **93,2 mil. EUR**, to je bezmála **42,5 %** celkové alokace na programové období mezi lety 2007 až 2013.¹⁸⁶

Tab. 4.10: Údaje o počtu projektů a jejich finančním krytí v rámci OPPS ČR-PR dle jednotlivých prioritních os se zaměřením na podporu CR (stav k 31. 12. 2011)

Prioritní osa/ Oblast podpory	Podané žádosti		Žádosti ve schvalovacím procesu		Projekty s vydaným rozhodnutím/ Smlouvou		Finančně ukončené projekty	
	počet	mil. EUR	počet	mil. EUR	počet	mil. EUR	počet	mil. EUR
1	151	182,4	5	2,8	21	49,3	26	33,3
2	208	138,2	11	3,0	49	43,5	35	21,3
2.1	29	19,8	5	1,1	4	2,1	1	0,2
2.2	138	106,0	2	0,8	37	39,6	32	20,8
2.3	41	12,3	4	1,1	8	1,8	2	0,4
3	114	83,4	20	4,0	22	49,3	17	4,1
4	51	7,7	2	0,2	24	4,5	24	2,9
Celkem	524	411,7	38	10,0	116	146,6	102	61,6

Zdroj: FONDY EU, 2012; vlastní zpracování

¹⁸⁶ FONDY EU. *Měsíční monitorovací zpráva o průběhu čerpání Strukturálních fondů, fondu Soudržnosti a národních zdrojů v programovém období 2007-2013 - Prosinec 2011* [online]. MMR ČR, 2012 [7.4.2012]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/Files/df/df7c6989-baba-439c-a3d8-b018df67feba.pdf>.

Tabulka 4.10 zahrnuje údaje o počtu projektů a jejich finančním krytí v rámci OPPS ČR-PR dle jednotlivých prioritních os se zaměřením na podporu CR. Počet podaných žádostí v rámci **prioritní osy 2** bylo k danému datu celkem 208 o celkové hodnotě **138 mil. EUR**.

K 31. 12. 2011 bylo ve schvalovacím procesu celkem 11 projektů o hodnotě více než 3 mil. EUR, projektů s vydaným rozhodnutím nebo smlouvou bylo ke stejnému datu 49 o hodnotě více než 43 mil. EUR. Finančně ukončených projektů je v rámci 2 prioritní osy 35 v celkové finanční hodnotě více než 21 mil. EUR. Mezi oblastmi podpory 2 prioritní osy OPPS ČR-PR vévodí oblast podpory 2.2 „*Rozšíření nabídky cestovního ruchu v česko-polské příhraniční oblasti*“ a to ve všech zkoumaných skupinách projektů.

Celková alokace finančních prostředků OPPS ČR-PR činí necelých 219,5 mil. EUR, z čehož největší objem finančních prostředků připadá na prioritní osu 1 „*Posilování dostupnosti, ochrana životního prostředí a prevence rizik*“, jedná se o částku 81,6 mil. EUR z čehož je již vše přislíbeno realizujícím se schváleným projektům. Prioritní osa 3 „*Podpora spolupráce místních společenství*“ má svou alokaci již téměř vyčerpanou.

Tab. 4.11 zobrazuje finanční pokrok v rámci OPPS ČR-PR se zaměřením na podporu CR, kterou má na starost prioritní osa 2 „*Podpora rozvoje podnikatelského prostředí a cestovního ruchu*“.

Tab. 4.11: **Finanční pokrok v rámci OPPS ČR-PR se zaměřením na podporu CR**
(stav k 31. 12. 2011)

Prioritní osa/ Oblast podpory	Celková alokace podpory 2007-2013	Podané žádosti	Projekty s vydaným rozhodnutím/ Smlouvou	Proplacené prostředky příjemcům	Certifikované výdaje předložené EK
	mil. EUR	%	%	%	%
1	81,627	223,4	101,1	59,8	56,7
2	69,605	198,5	93,1	43,4	40,2
2.1	5,573	355,8	41,5	14,4	12,5
2.2	59,254	178,9	101,9	48,1	44,5
2.3	4,778	257,8	44,8	19,2	17,9
3	55,059	151,5	97,0	36,9	31,1
4	13,168	58,7	56,1	18,7	14,6
Celkem	219,459				

Zdroj: FONDY EU, 2012; vlastní zpracování

V rámci DP klíčová **prioritní osa 2** má své finanční prostředky přidělené na současné programové období již téměř vyčerpány. Podíl **podaných žádostí** byl dokonce k danému datu více než **198 %** celkové alokace, **projekty s vydaným rozhodnutím** nebo kryté smlouvou o poskytnutí dotace se podílejí na celkové alokaci více než **93 %**.

Proplacené prostředky příjemcům se v rámci prioritní osy podílejí na celkové alokaci více než **43 %** a **prostředky certifikované**, předložené EK více než **40 %**. V okruhu jednotlivých oblastí podpory prioritní osy 2 dominuje opět **oblast podpory 2.2**, kde se projekty kryté smlouvou podílejí na celkové alokaci na oblast podpory bezmála **102 %**, více než **48 %** celkové alokace je již proplaceno příjemcům a bezmála **45 %** je certifikováno.

4.6.2 Hodnocení čerpání finančních prostředků a realizace OPPS ČR-PR v Olomouckém kraji

V rámci operačního programu bylo za **schválené projekty** přislíbeno na všechny prioritní osy bezmála **176,3 mil EUR**, nejvíce v roce 2010. V rámci **prioritní osy 2** bylo přislíbeno na podporu projektů v souvislosti s CR **68,4 mil. EUR**, nejvíce bylo schváleno opět v roce 2010. Dle jednotlivých oblastí podpory připadlo nejvíce na 2.2 „Rozšíření nabídky cestovního ruchu v česko-polské příhraniční oblasti“.

Tab. 4.12: **Finanční pokrok realizace OPPS ČR-PR dle jednotlivých let se zaměřením na Olomoucký kraj (stav k 22. 11. 2011)**

Rok	Schválená finanční podpora v rámci OPPS ČR-PR	Schválená finanční podpora v rámci prioritní osy 2 OPPS ČR-PR	Jednotlivé oblasti podpory prioritní osy 2			Schválená finanční podpora v rámci prioritní osy 2 OPPS ČR-PR v Olomouckém kraji	Jednotlivé oblasti podpory prioritní osy 2		
			2.1	2.2	2.3		2.1	2.2	2.3
	mil. EUR	mil. EUR	mil. EUR			mil. EUR	mil. EUR		
2008	60,559	21,537	0,213	20,465	0,859	2,058	0,213	1,715	0,13
2009	66,541	18,143	1,126	16,727	0,29	1,452	0	1,452	0
2010	44,119	26,41	1,245	24,174	0,991	2,649	0	2,649	0
2011	5,039	2,33	1,099	0	1,231	0,213	0	0	0,213
Celkem	176,258	68,42	3,683	61,366	3,371	6,372	0,213	5,816	0,343

Zdroj: MMR ČR [online], 2012c; vlastní tvorba

Tabulka 4.12 popisuje finanční pokrok realizace OPPS ČR-PR podle jednotlivých let schvalování se zaměřením na Olomoucký kraj ke dni 22. 11. 2011. V Olomouckém kraji bylo situováno v podpořených projektech 9,3 % finančních prostředků schválených v rámci celé

prioritní osy 2. Tento stav samozřejmě platil k výše uvedenému datu. Na projekty s účastí Olomouckého kraje v kontextu OPPS ČR-PR byla schválena částka přibližně 6,4 mil. EUR, kdy nejvíce pojmla opět oblast podpory 2.2 a to bezmála 5,8 mil. EUR. Nejvíce finančních prostředků bylo kraji připsáno v roce 2010. Rok 2011 byl rokem spíše doplňkovým, téměř celá původní finanční alokace pro prioritní osu 2 je již vyčerpána.

Obsahem tabulky 4.13 jsou souhrnné informace o počtu podpořených projektů z OPPS ČR-PR dle jednotlivých let se zaměřením na území Olomouckého kraje ke dni 22. 11. 2011. Mezi lety 2008 až 2011 bylo v rámci operačního programu schváleno celkem 207 projektů, z čehož bylo pod záštitou prioritní osy 2 celkem 96 projektů.

Tab. 4.13: Informace o počtu podpořených projektů z OPPS ČR-PR dle jednotlivých let se zaměřením na Olomoucký kraj (stav k 22. 11. 2011)

Rok	Počet podpořených projektů za OPPS ČR-PR	Počet podpořených projektů v rámci prioritní osy 2 OPPS ČR-PR	Jednotlivé oblasti podpory prioritní osy 2			Podpořené projekty s účastí Olomouckého kraje v rámci prioritní osy 2 OPPS ČR-PR	Jednotlivé oblasti podpory prioritní osy 2		
	Počet	Počet	2.1	2.2	2.3	Počet	2.1	2.2	2.3
2008	51	24	1	18	5	5	1	3	1
2009	64	25	2	22	1	4	0	4	0
2010	65	37	3	30	4	3	0	3	0
2011	27	10	5	0	5	1	0	0	1
Celkem	207	96	11	70	15	13	1	10	2

Zdroj: MMR ČR [online], 2012c; vlastní tvorba

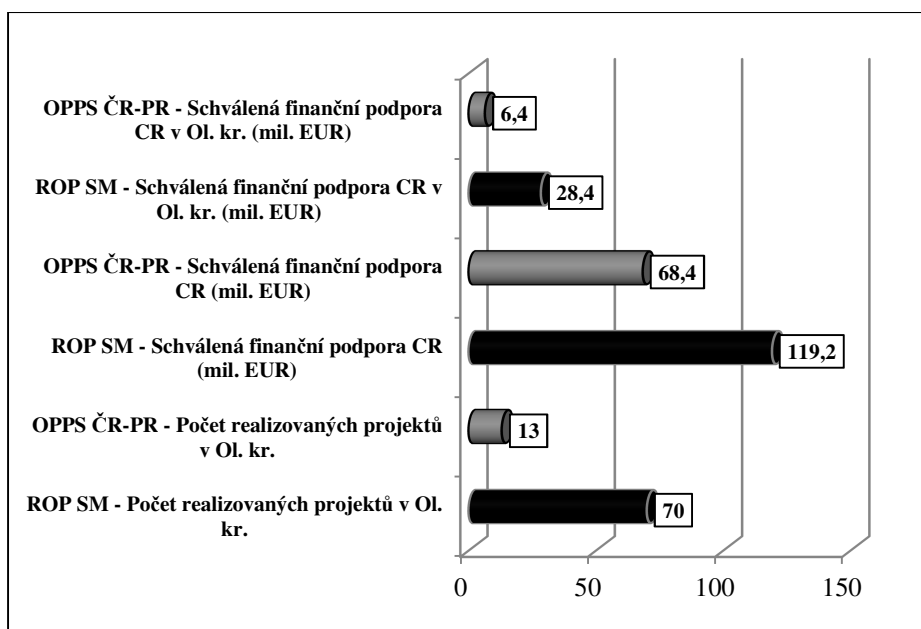
V uvedených letech bylo podpořeno 13 projektů na podporu CR s přímou účastí Olomouckého kraje. Nejvíce projektů bylo schváleno v rámci oblasti podpory 2.2, celkem 10 projektů. Pod záštitou oblasti podpory 2.1 „Zvyšování konkurenceschopnosti podniků v česko-polské příhraniční oblasti“ byl schválen jeden projekt, v oblasti podpory 2.3 „Zvyšování znalostí a dovedností obyvatel v česko-polské příhraniční oblasti“ byly schváleny dva projekty.

4.7 Srovnání podpory turismu v Olomouckém kraji z ROP SM a OPPTS ČR-PR

Na podpoře turismu v Olomouckém kraji se v kontextu politiky HSS EU podílejí ROP SM a OPPTS ČR-PR, přičemž ROP SM lze označit za hlavní zdroj podpory CR ze Strukturálních fondů EU.

Od počátku programového období bylo ke dni 8. 3. 2012 prokazatelně realizováno 70 projektů na podporu CR na území Olomouckého kraje v rámci ROP SM. Dalších 14 projektů na podporu turismu se nachází ve fázi realizace. Pod záštitou OPPTS ČR-PR bylo realizováno s účastí Olomouckého kraje celkem 13 projektů na podporu CR ke dni 22. 11. 2011. Porovnání realizované podpory CR v kraji se nachází v grafu 4.8.

Graf 4.8: Podpora CR v Olomouckém kraji z ROP SM a OPPTS ČR-PR

Zdroj: Vlastní tvorba

Schválená finanční podpora z ROP SM na prioritní osu 3 a oblast podpory 1.3, zabývající se podporou CR ke stanovenému datu činila více než 119 mil, z čehož plynulo na projekty realizované na území Olomouckého kraje 28,4 mil. EUR. U OPPTS ČR-PR byla výše alokované dotace z EU na prioritní osu 2 více než 68 mil. EUR, z čehož na projekty s účastí Olomouckého kraje připadá suma 6,4 mil. EUR. Významnějším zdrojem finanční podpory CR v kraji je tedy ROP SM.

5 Závěr

Cestovní ruch je jednou z klíčových oblastí národních ekonomik nejen samotných členských států ale i EU jako celku. Toto tvrzení podtrhuje začlenění agendy turismu do Lisabonské smlouvy. Lisabonská smlouva, která vešla v platnost v roce 2009, je z pohledu turismu reformním dokumentem. Od počátku evropské integrace je to poprvé, kdy se v základním dokumentu primárního práva EU objevuje pojem „cestovní ruch“, dochází k oficiálnímu zařazení problematiky cestovního ruchu mezi tzv. sektory s koordinující pravomocí EU. Na předpoklady k vzniku a rozvoji cestovního ruchu však působí základní podmínky, mezi něž lze zařadit přírodní a kulturní předpoklady, existenci významných či zajímavých míst ale také materiálně technickou základnu dané oblasti, tedy rozvinutou infrastrukturu, stabilní hospodářskou a politickou situaci v zemi. Heterogenní charakter politiky cestovního ruchu se vyznačuje roztržitostí této problematiky do různých navazujících oblastí a politik, mezi které patří mimo jiné podpora malého a středního podnikání, regionální rozvoj, politika ochrany spotřebitele aj.

Diplomová práce je zaměřena primárně na zkoumání podpory cestovního ruchu na území Olomouckého kraje. Olomoucký kraj spadá pod region soudržnosti NUTS II Střední Morava. Pro oblast Olomouckého kraje je charakteristická jeho strategicky výhodná poloha, rozvinutá infrastruktura, dopravní dostupnost, dostatečný počet kvalifikovaných pracovních sil a vstup možných zahraničních investorů na trh. Avšak v rámci kraje se nacházejí značné diference. Kraj je členěn na dva hlavní turistické regiony Jeseníky a Střední Morava, díky Euroregionu Praděd, situovanému v této oblasti dochází k přenosu kulturního dědictví v rámci České republiky a Polska, což je významným stimulem přeshraničního turismu.

V Olomouckém kraji představují dotační příležitosti v oblasti cestovního ruchu tři programové dokumenty politiky HSS EU. Jedná se o Regionální operační program Střední Morava a Integrovaný operační program, tyto programy spadají do cíle Konvergence v rámci HSS EU. Třetím programovým dokumentem je Operační program přeshraniční spolupráce Česká republika – Polská republika, spadající pod cíl Evropská územní spolupráce.

Hlavním cílem diplomové práce bylo zhodnocení finančního a věcného pokroku při využívání subvencí ze strukturálních fondů EU v kontextu podpory rozvoje cestovního ruchu na území Olomouckého kraje. Z hlediska obsahu a zaměření práce je možné konstatovat, že uvedený cíl **byl naplněn**.

Od počátku programového období bylo pod záštitou **ROP SM** ke dni 8. 3. 2012 prokazatelně realizováno 70 projektů v oblasti cestovního ruchu. Alokovaná částka na podporu turismu je celkem **151,2 mil. EUR**. Finanční prostředky kryté smlouvou či rozhodnutím o poskytnutí dotace se v relativním vyjádření podílejí přibližně **16 %** na celkové alokaci ROP SM na podporu turismu, ke stejnému datu bylo příjemcům na jejich účty proplaceno **12,9 %** z celkové alokace a certifikovány byly výdaje podílející se **11,4 %** na celkové alokaci ROP SM na podporu turismu. **Věcný pokrok** v realizaci ROP SM v oblasti podpory a rozvoje turismu na území Olomouckého kraje byl hodnocen ke dni 21. 10. 2011. Lze jej považovat za **úspěšný**. Počet návštěvníků podpořených zařízení a lokalit se zvýšil o **0,5 mil. osob**, z nichž téměř **30 tis. osob** jsou noví návštěvníci. Přírůstek nově vybudovaných lůžek v hromadných ubytovacích zařízeních představuje **1,83 %** lůžek stávajících. Modernizovaná lůžka se podílejí **1,8 %** na celkovém počtu lůžek v HUZ Olomouckého kraje. Vysoký počet, konkrétně **107** nově vytvořených pracovních pozic v oblasti CR je rovněž velkým úspěchem. Tato pracovní místa se na celkové zaměstnanosti Olomouckého kraje podílejí přibližně **0,035 %**.

OPPS ČR-PR je rovněž úspěšným programem s velkými zásluhami v oblasti podpory CR na území Olomouckého kraje. Vzhledem k tříměsíční aktualizaci dat o čerpání na základě spolupráce se zahraničními partnery z Polské republiky je hodnocení finančního pokroku programu mírně opožděno ve srovnání s ROP SM. Na území Olomouckého kraje bylo s finanční pomocí v rámci OPPS ČR-PR realizováno ke dni 22. 11. 2011 celkem 13 projektů v oblasti cestovního ruchu. Celková alokace na podporu cestovního ruchu činí **69,6 mil. EUR**, z čehož **6,4 %** připadá ke stejnému datu na finanční prostředky kryté rozhodnutím nebo smlouvou o poskytnutí dotace s účastí Olomouckého kraje. Hodnocením věcného pokroku OPPS ČR-PR se z důvodu velké roztržiténosti dat diplomová práce dále nezabývala.

Pod záštitou **IOP**, který má ve své kompetenci řešení společných regionálních problémů v oblasti podpory cestovního ruchu a kulturního dědictví, nedošlo doposud k realizaci žádného projektu na podporu cestovního ruchu na území Olomouckého kraje.

Dílčím cílem diplomové práce pak byla prezentace vybraných ukazatelů statistického monitoringu a zhodnocení územního potenciálu Olomouckého kraje pro rozvoj cestovního ruchu. Olomoucký kraj má na svém území poměrně velké rezervy v oblastech a místech vhodných pro rozšíření možností cestovního ruchu. **Potenciál** pro další rozvoj cestovního ruchu zde lze považovat za **vysoký**. Velkou předností regionu je jeho geografická poloha na mezinárodních trasách s dopravním napojením na trasy železničního koridoru. Krajina je

sídelně velmi pestrá, členitá a udržovaná s množstvím zachovalých kulturně historických památek a nepoškozených přírodních lokalit. Silná image regionu je dále spojena s horskou i venkovskou turistikou, zimními sporty, historií a kulturou, nachází se zde několik industriálních a technických památek, vyhlášené lázeňské komplexy apod. Z hlediska návštěvnosti patří Olomoucký kraj k nejméně navštěvovaným krajům v České republice, navštěvují jej převážně rezidenti. Kraj se však může pyšnit jednou z nejvyšších průměrných délek pobytu rezidentů v rámci ČR. Z nerezidentů mají nejvyšší zastoupení návštěvníci z Německa. Mezi nejnavštěvovanější lokality kraje se řadí Olomoucko, Jesenicko a Šumpersko. Dochází k nárůstu hostů v HUZ v kraji. V posledních letech se zde výrazně zvyšuje komfort ubytování, počet lůžek i pokojů.

Diplomová práce vycházela z **hypotézy**, že Regionální operační program Střední Morava představuje rozhodující programovou podporu cestovního ruchu na území Olomouckého kraje. Vzhledem k výši alokace, širokému záběru v možnostech dotační podpory a vysokému počtu realizovaných projektů je možné potvrdit, že ROP SM představuje rozhodující programovou podporu cestovního ruchu na území Olomouckého kraje. Hypotézu formulovanou v úvodu diplomové práce je tedy možné **přijmout**.

Cestovní ruch je oblastí ekonomiky, která sebou přináší velké množství pozitivních efektů. Jedním z nich je působení příjezdů zahraničních turistů do země na kladné saldo platební bilance. Pro regiony ekonomicky slabé je významný multiplikační efekt plynoucí z cestovního ruchu, neboť znázorňuje kvantitativní růst daného regionu. Pomocí relativně nízkých investičních nákladů lze v rámci cestovního ruchu generovat nové pracovní pozice. Je to odvětví, kde lze předpokládat poměrně stabilní ekonomický vývoj, bez výrazných cyklických výkyvů. V neposlední řadě má cestovní ruch pozitivní vliv na zdraví, psychický stav a duševní rozvoj obyvatel Unie, což vede ke zkvalitnění životní úrovně a lepšímu využití jejich volného času.

Z předložené diplomové práce vyplývá, že podpora cestovního ruchu je pro Olomoucký kraj přínosná a pomáhá realizovat a rozvíjet přirozený potenciál území v této oblasti, což by mohlo mít v budoucnu značný vliv na postavení kraje v rámci ekonomické výkonnosti ČR.

Seznam použité literatury

Knihy:

1. BAJER, Petr a Jiří MATYÁŠ. *Praktický průvodce dotacemi z fondů Evropské unie*. Brno: Eurospolečnosti a.s., 2009. 122s. ISBN 978-80-254-4017-9
2. BOHÁČKOVÁ, Ivana a Magdalena HRABÁNKOVÁ. *Strukturální politika Evropské unie*. Praha: Beck, 2009. 188 s. ISBN 978-80-7400-111-6.
3. HESKOVÁ, Marie. *Cestovní ruch pro vyšší odborné školy a vysoké školy*. Praha: Fortuna. 2006. 223s. ISBN 80-7168-948-3.
4. HOUŠKA, Petr a Zdenka PETRŮ. *Cestovní ruch v působnosti orgánů EU*. Praha: Oeconomica, 2010. 275 s. ISBN 978-80-245-1645-5.
5. JETMAR, Marek. *Cestovní ruch v příhraničních oblastech*. Praha: Vysoká škola hotelová, 2007. 122 s. ISBN 978-80-86578-65-1.
6. LEDNICKÝ, Václav a Jacek PYKA. *Management turistické destinace*. Karviná: Slezská univerzita v Opavě. 2011. 103 s. ISBN 978-80-7248-637-3.
7. MAREK, Dan a Tomáš KANTOR. *Příprava a řízení projektů strukturálních fondů Evropské unie*. 2. vyd. Brno: Barrister & Principal, 2009. 215 s. ISBN 978-80-87029-56-5.
8. MOLLE, Willem. *European Cohesion Policy*. London: Routledge, 2007, 368 s. ISBN 978-0415438124.
9. NEJDL, Karel. *Management destinace cestovního ruchu*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011. 204 s. ISBN 978-80-7357-673-8.
10. NOVOSÁK Jiří a Oldřich HÁJEK. *Kohézní politika v širších souvislostech*. Žilina: Georg, 2010. 216 s. ISBN 978-80-89401-19-2.
11. NOVOTNÁ, Martina. *Regionální politika EU*. Ostrava: VŠB-TU Ostrava EKF, 2007. 205 s. ISBN 978-80-248-1413-1.
12. PALATKOVÁ, Monika a Jitka ZICHOVÁ. *Ekonomika turismu: Turismus České republiky*. Praha: Grada. 2011. 205 s. ISBN 978-80-247-3748-5.
13. PALATKOVÁ, Monika. *Mezinárodní cestovní ruch*. Praha: Grada, 2011. 221 s. ISBN 978-80-247-3750-8.

14. PETRU, Zdenka. *Základy ekonomiky cestovního ruchu*. 2. vyd. Praha: Idea Servis, 2007. 124 s. ISBN 978-80-85970-55-5.
15. SKOKAN, Karel. *Konkurenceschopnost, inovace a klastry v regionálním rozvoji*. Ostrava: Repronis, 2004. 159 s. ISBN 80-7329-059-6.
16. STEJSKAL, Jan a Jaroslav KOVÁRNÍK. *Regionální politika a její nástroje*. Praha: Portál, 2009. 212 s. ISBN 978-80-7367-588-2.
17. ŠILHÁNKOVÁ, Vladimíra. *Vybraná témata z regionálního rozvoje*. Hradec Králové: Civitas per Populi o.s., 2010. 118 s. ISBN 978-80-904671-0-1.
18. *ÚZ Evropské právo základní dokumenty ve znění Lisabonské smlouvy*. Ostrava: Sagit, 2010. 304 s. ISBN 978-80-7208-785-3.
19. VYSTOUPIL, Jiří a Martin ŠAUBER a kol. *Základy cestovního ruchu*. Brno: Masarykova univerzita, 2006. 119 s. ISBN 80-210-4167-6.
20. WOKOUN, René a Jan MALINOVSKÝ a kol. *Regionální rozvoj – východiska regionálního rozvoje, regionální politika, teorie, strategie a programování*. Praha: Linde, 2008. 475 s. ISBN 978-80-7201-699-0.

Elektronické publikace:

21. CZECH TOURISM. *Cestovní ruch v regionech české republiky* [online]. Ostrava 2003 [17.2.2012]. Dostupné z: http://www.czechtourism.cz/files/regiony/rozvoj/cestovni_ruch.pdf.
22. ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Metodika satelitního účtu České republiky* [online]. ČSÚ, 2005 [28.1.2012]. Dostupné z: [http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/metodika_tabulky_satelitniho_uctu_cestovniho_ruchu/\\$File/metod_tsa.pdf](http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/metodika_tabulky_satelitniho_uctu_cestovniho_ruchu/$File/metod_tsa.pdf).
23. ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Statistická ročenka Olomouckého kraje 2011* [online]. Olomouc, ČSÚ, 2011 [27.1.2012]. Dostupné z: [http://www.olomouc.czso.cz/csu/2011edicniplan.nsf/t/600037B3D3/\\$File/71101111ch.pdf](http://www.olomouc.czso.cz/csu/2011edicniplan.nsf/t/600037B3D3/$File/71101111ch.pdf).
24. EUROPEAN COMMISSION. *Cohesion policy 2007–13 Commentaries and official texts* [online]. EC, 2007 [19.12.2011]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docoffic/official/regulation/pdf/2007/publications/guide2007_en.pdf.

25. FONDY EU. *Měsíční monitorovací zpráva o průběhu čerpání Strukturálních fondů, fondu Soudržnosti a národních zdrojů v programovém období 2007-2013 – Únor 2012* [online]. MMR ČR, 2012 [27.3.2012]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/getdoc/38ea521e-bf2c-40fe-9701-7d0a8d845167/Mesicni-monitorovaci-zprava---unor-2012>.
26. FONDY EU. *Měsíční monitorovací zpráva o průběhu čerpání Strukturálních fondů, fondu Soudržnosti a národních zdrojů v programovém období 2007-2013 - Prosinec 2011* [online]. MMR ČR, 2012 [7.4.2012]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/Files/df/df7c6989-baba-439c-a3d8-b018df67feba.pdf>.
27. FONDY EU. *Integrovaný operační program pro období 2007-2013* [online]. MMR ČR, 2011 [22.3.2012]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/Files/26/261d4c5c-ddad-421b-af17-7b505cce035c.pdf>.
28. MMR ČR. *Operační program přeshraniční spolupráce česká republika – Polská republika 2007-2013 – Verze 2* [online]. MMR ČR, 2010 [8.3.2012]. Dostupné z: <http://www.cz-pl.eu/programovy-dokument.html>.
29. OLOMOUCKÝ KRAJ. *Analýza území Olomouckého kraje s výraznými rozdíly v socio-ekonomickém vývoji* [online]. BermanGroup, 2010 [27.1.2012]. Dostupné z: <http://www.kr-olomoucky.cz/clanky/dokumenty/1350/priloha-2-se-analyzy-olk-uzemni-diferenciace-final.pdf>.
30. OLOMOUCKÝ KRAJ. *Socio-ekonomická analýza Olomouckého kraje* [online]. BermanGroup, 2010 [26.1.2012]. Dostupné z: <http://www.kr-olomoucky.cz/clanky/dokumenty/1350/se-analyza-olomouckeho-kraje-final-revised.pdf>.
31. REGIONÁLNÍ RADA REGIONU SOUDRŽNOSTI STŘEDNÍ MORAVA. *Regionální operační program regionu soudržnosti Střední Morava 2007-2013 - Verze 13* [online]. ROP Střední Morava, 2011 [18.3.2012]. Dostupné z: <http://www.rr-strednimorava.cz/file/2054>.
32. REGIONÁLNÍ RADA REGIONU SOUDRŽNOSTI STŘEDNÍ MORAVA. *PROVÁDĚCÍ DOKUMENT Regionální operační program regionu soudržnosti Střední Morava - Verze 1.1* [online]. ROP Střední Morava, 2012 [25.3.2012]. Dostupné z: <http://www.rr-strednimorava.cz/file/2602>.
33. REGIONÁLNÍ RADA REGIONU SOUDRŽNOSTI STŘEDNÍ MORAVA. *Jsme v polovině! Evropské peníze v Olomouckém kraji* [online]. ROP Střední Morava, 2010 [29.3.2012]. Dostupné z: <http://www.rr->

strednimorava.cz/uploads/publikace/ROP_INZERCE_8_STRAN_OLOMOUC_final.pdf.

34. REGIONÁLNÍ RADA REGIONU SOUDRŽNOSTI STŘEDNÍ MORAVA. *Výroční zpráva o realizaci ROP Střední Morava 2010* [online]. ROP Střední Morava, 2011 [7.4.2012]. Dostupné z: http://www.rr-strednimorava.cz/uploads/vyrocnizpravy/Vyrocnizprava_o_realizaci_ROP_Stredni_Morava_za_rok_2010.pdf.
35. TVRDÝ, Lubor. *Socioekonomické analýzy měst a regionů* [online]. VŠB-TU Ostrava, 2004 [26.1.2012]. Dostupné z: http://home1.vsb.cz/~tvr12/PUBLIKACE/2004/2004_soceko_analyzy.pdf.

Www stránky:

36. CZECH TOURISM. Seznam světového kulturního a přírodního dědictví UNESCO. *Czech.republic.cz* [online]. 2012a [29.1.2012]. Dostupné z: <http://czech.republic.cz/encyklopedie/objekty1.phtml?id=106224>.
37. COT BUSINESS. Profil Olomouckého kraje. *Cot.cz* [online]. 2011 [29.1.2012]. Dostupné z: <http://www.cot.cz/index.php?page=200&jazyk=1&id=1040814276>.
38. ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. Okres dle statistické klasifikace. *Czso.cz* [online]. 2011a [13.7.2011]. Dostupné z: http://www.czso.cz/csu/rso.nsf/i/okres_NUTS.
39. ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. Oblasti (NUTS 2) a kraje (NUTS 3) České republiky. *Czso.cz* [online]. 2007a [12.7.2011]. Dostupné z: http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/oblasti_%28nuts_2%29_a_kraje_%28nuts_3%29_ceske_republiky.
40. ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. Mezikrajové srovnání vybraných ukazatelů. *Czso.cz* [online]. 2012a [16.1.2012]. Dostupné z: http://www.czso.cz/csu/2011edicniplan.nsf/krajkapitola/711302-11-q3_2011-0105.
41. ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. Nezaměstnanost v Olomouckém kraji k 31.12.2011. *Czso.cz* [online]. 2012b [17.1.2012]. Dostupné z: http://www.czso.cz/xm/redakce.nsf/i/nezamestnanost_v_olomouckem_kraji_k_31_12_2011.
42. ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. Meziokresní srovnání vybraných ukazatelů. *Czso.cz* [online]. 2012c [16.1.2012]. Dostupné z: http://www.czso.cz/csu/2011edicniplan.nsf/krajkapitola/711302-11-q3_2011-0107.

43. ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. Charakteristika kraje. *Czso.cz* [online]. 2012d [28.1.2012]. Dostupné z: http://www.czso.cz/xm/redakce.nsf/i/charakteristika_kraje.
44. ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. Geografická mapa kraje. *Czso.cz* [online]. 2012e [27.1.2012]. Dostupné z: [http://www.czso.cz/xm/redakce.nsf/bce41ad0daa3aad1c1256c6e00499152/09d09923918d27eec1256f1c00282a41/\\$FILE/71101111mg.jpg](http://www.czso.cz/xm/redakce.nsf/bce41ad0daa3aad1c1256c6e00499152/09d09923918d27eec1256f1c00282a41/$FILE/71101111mg.jpg).
45. ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. Administrativní členění kraje. *Czso.cz* [online]. 2012f [27.1.2012]. Dostupné z: [http://www.czso.cz/xm/redakce.nsf/i/administrativni_cleneni_kraje/\\$File/71101111ma.jpg](http://www.czso.cz/xm/redakce.nsf/i/administrativni_cleneni_kraje/$File/71101111ma.jpg).
46. ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. Porovnání vybraných ukazatelů V Olomouckém kraji v roce 2010 s celorepublikovým průměrem. *Czso.cz* [online]. 2012g [27.1.2012]. Dostupné z: [http://www.olomouc.czso.cz/csu/2011edicniplan.nsf/t/600037B313/\\$File/71101111g01.jpg](http://www.olomouc.czso.cz/csu/2011edicniplan.nsf/t/600037B313/$File/71101111g01.jpg).
47. ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. Vybrané ukazatele v regionech soudržnosti podle krajů v roce 2010. *Czso.cz* [online]. 2012h [27.1.2012]. Dostupné z: [http://www.olomouc.czso.cz/csu/2011edicniplan.nsf/t/600037B3FE/\\$File/71101111g17.jpg](http://www.olomouc.czso.cz/csu/2011edicniplan.nsf/t/600037B3FE/$File/71101111g17.jpg).
48. ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. Euroregion Pradziad - Praděd. *Czso.cz* [online]. 2012ch [29.1.2012]. Dostupné z: 98ef26c5e4ad5b69c12571030028b63f.
49. ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. Metodika časové řady cestovní ruch. *Czso.cz* [online]. 2012i [30.1.2012]. Dostupné z: http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/metodika_casove_rady_cestovni_ruch.
50. ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. Cestovní ruch – časové řady. *Czso.cz* [online]. 2012j [30.1.2012]. Dostupné z: http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/cru_cr.
51. ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. Další údaje - cestovní ruch. *Czso.cz* [online]. 2012k [31.1.2012]. Dostupné z: http://www.olomouc.czso.cz/x/krajedata.nsf/oblast2/cestovni_ruch-xm.
52. ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. Hosté v hromadných ubytovacích zařízeních v Olomouckém kraji. *Czso.cz* [online]. 2012l [31.1.2012]. Dostupné z:

[http://www.olomouc.czso.cz/csu/2011edicniplan.nsf/t/600037B400/\\$File/71101111g14.jpg](http://www.olomouc.czso.cz/csu/2011edicniplan.nsf/t/600037B400/$File/71101111g14.jpg).

53. ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. Statistický bulletin - Olomoucký kraj 1. až 3. čtvrtletí 2011. *Czso.cz* [online]. 2012m [31.1.2012]. Dostupné z: http://www.czso.cz/csu/2011edicniplan.nsf/krajkapitola/711302-11-q3_2011-12.
54. ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. Průměrná délka návštěv v 1.-3. Čtvrtletí jednotlivých let podle nocí v hromadných ubytovacích zařízeních Olomouckého kraje. *Czso.cz* [online]. 2012n [1.2.2012]. Dostupné z: [http://www.czso.cz/xm/redakce.nsf/bce41ad0daa3aad1c1256c6e00499152/5f3bdad5ea0935c7c1257943003199ef/\\$FILE/CR2011_3q_g3.gif](http://www.czso.cz/xm/redakce.nsf/bce41ad0daa3aad1c1256c6e00499152/5f3bdad5ea0935c7c1257943003199ef/$FILE/CR2011_3q_g3.gif).
55. ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. Využití kapacit lůžek a pokojů, hotelů a penzionů v krajích. *Czso.cz* [online]. 2012o [1.2.2012]. Dostupné z: http://vdb.czso.cz/vdbvo/tabdetail.jsp?kapitola_id=39&potvrd=Zobrazit+tabulku&go_zobraz=1&cislatab=CRU0040PU_KR&cas_1_19=2010&vo=tabulka&voa=tabulka&str=tabdetail.jsp.
56. ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. Kapacity lázeňských zařízení podle kategorie. *Czso.cz* [online]. 2012p [1.2.2012]. Dostupné z: http://vdb.czso.cz/vdbvo/tabdetail.jsp?kapitola_id=39&cas_2_18=20101231&potvrd=Zobrazit+tabulku&go_zobraz=1&pro_1_19=CZ071&cislatab=CRU0210UU_KR&vo=tabulka&voa=tabulka&str=tabdetail.jsp.
57. ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. Podíl zahraničních hostů v hromadných ubytovacích zařízeních v Olomouckém kraji v 1.-3. čtvrtletí 2011. *Czso.cz* [online]. 2012q [29.1.2012]. Dostupné z: [http://www.czso.cz/csu/2011edicniplan.nsf/t/6B004632C1/\\$File/w-71130211q3n1.jpg](http://www.czso.cz/csu/2011edicniplan.nsf/t/6B004632C1/$File/w-71130211q3n1.jpg).
58. ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. Hosté v hromadných ubytovacích zařízeních na tisíc obyvatel podle správních obvodů obcí s rozšířenou působností v roce 2010. *Czso.cz* [online]. 2012r [29.1.2012]. Dostupné z: [http://www.olomouc.czso.cz/csu/2011edicniplan.nsf/t/600037B370/\\$File/101111m20.jpg](http://www.olomouc.czso.cz/csu/2011edicniplan.nsf/t/600037B370/$File/101111m20.jpg).
59. ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. Databáze regionálních účtů. *Czso.cz* [online]. 2012s [15.2.2012]. Dostupné z: http://apl.czso.cz/pll/rocenka/rocenka.indexnu_reg.

60. ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. Základní makroekonomické ukazatele regionálních účtů. *Czso.cz* [online]. 2012t [17.2.2012]. Dostupné z: <http://apl.czso.cz/pll/rocenka/rocnkavyber.volba?titul=Z%E1kladn%ED%20makroekonomick%E9%20ukazatele%20region%E1ln%EDch%20%FA%E8t%F9&mypriznak=RB&typ=2&proc=rocenka.presmsocas&mylang=CZ&jak=4>.
61. ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. Metainformace k ukazateli hrubá přidaná hodnota. *Czso.cz* [online]. 2012u [17.2.2012]. Dostupné z: http://vdb.czso.cz/vdbvo/mi/mi_ukazatel.jsp?kodukaz=2365&kodjaz=203&maketa_id=42836&app=vdb.
62. ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. Čistý disponibilní důchod domácností. *Czso.cz* [online]. 2012v [17.2.2012]. Dostupné z: http://www.czso.cz/xe/redakce.nsf/i/neu_cisty_disponibilni_duchod_domacnosti_.
63. ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. Zaměstnanost. *Czso.cz* [online]. 2012w [29.3.2012]. Dostupné z: <http://www.olomouc.czso.cz/x/krajedata.nsf/oblast2/zamestnanost-xm>.
64. ČESKOJEDE. Olomoucký kraj. *Ceskojede.cz* [online]. 2011 [28.1.2012]. Dostupné z: <http://www.ceskojede.cz/rubriky/kraje-cr/olomoucky>.
65. EUROPEAN COMMISSION. NUTS - Nomenclature of territorial units for statistics. *Europa.eu*. [online]. 2011 [7.3.2012]. Dostupné z: http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/nuts_nomenclature/principles_characteristics.
66. EUROREGION PRADĚD. Vznik Euroregionu Praděd. *Europraded.cz* [online]. 2012a [29.1.2012]. Dostupné z: <http://www.europraded.cz/index.php?show=uvodem>.
67. EUROREGION PRADĚD. Zajímavá místa. *Europraded.cz* [online]. 2012b [29.1.2012]. Dostupné z: <http://www.europraded.cz/index.php?show=turisticky-ruch-zajimava-mista>.
68. EUROREGION PRADĚD. O programu OPPS ČR-PR. *Europraded.cz* [online]. 2012c [7.3.2012]. Dostupné z: <http://www.europraded.cz/index.php?show=OPPS-o-programu>.
69. EUROSOKOP. Regionální politika. *Eurosokop.cz* [online]. 2011a [7.12.2011]. Dostupné z: <http://www.eurosokop.cz/8948/18033/clanek/regionalni-politika>.
70. EUROSOKOP. Regionalni politika. *Eurosokop.cz* [online]. 2011b [7.12.2011]. Dostupné z: <http://www.eurosokop.cz/8948/sekce/regionalni-politika>.

71. EVROPSKÁ KOMISE. Euroregiony. *Ec.europa.eu* [online]. 2011[14.7.2011]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/ceskarepublika/cr_eu/euroregions/index_cs.htm.
72. FONDY EU. Cíle regionální politiky. *Strukturalni-fondy.cz* [online]. 2007a [12.7.2011]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/Informace-o-fondech-EU/Regionalni-politika-EU>.
73. FONDY EU. Programy 2007-2013. *Strukturalni-fondy.cz* [online]. 2011c [12.7.2011]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/Programy-2007-2013>.
74. FONDY EU. Jak se finanční podpora z EU získává? *Strukturalni-fondy.cz* [online]. 2011a [12.7.2011]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/Informace-o-fondech-EU>.
75. FONDY EU. Cíle regionální politiky. *Strukturalni-fondy.cz* [online]. 2011b [14.7.2011]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/Informace-o-fondech-EU/Regionalni-politika-EU>.
76. FONDY EU. ROP NUTS II Střední Morava. *Strukturalni-fondy.cz* [online]. 2012a [20.3.2012]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/Programy-2007-2013/Regionalni-operacni-programy/ROP-NUTS-II-Stredni-Morava>.
77. FONDY EU. Aktuální seznam příjemců / List of Beneficiaries. *Strukturalni-fondy.cz* [online]. 2012b [20.3.2012]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/getdoc/7dbbee9-9668-479f-9383-929c35fa04fb/aktualni-seznam-prijemcu>.
78. FONDY EU. Integrovaný operační program. *Strukturalni-fondy.cz* [online]. 2012c [22.3.2012]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/iop>.
79. FONDY EU. OP Přeshraniční spolupráce Česká republika - Polská republika 2007—2013. *Strukturalni-fondy.cz* [online]. 2012d [7.3.2012]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/Programy-2007-2013/Evropska-uzemni-spoluprace/OP-Preshranicni-spoluprace-Ceska-republika---Polsk>.
80. FONDY EU. Řídící orgán. *Strukturalni-fondy.cz* [online]. 2012e [6.4.2012]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/getdoc/a730173e-2de7-42ea-82f7-63704cc3e53f/R-%281%29>.
81. FONDY EU. Zprostředkující subjekt. *Strukturalni-fondy.cz* [online]. 2012f [6.4.2012]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/glosar/z>.

82. INFORMAČNÍ PORTÁL LIBERECKÉHO KRAJE PRO INOVACE. Tvorba hrubého fixního kapitálu na obyvatele. *Portal-inovace.cz* [online]. 2009 [17.2.2011]. Dostupné z: <http://www.portal-inovace.cz/cz/technologicky-profil-lk/makroekonomika/tvorba-hrubeho-fixniho-kapitalu>.
83. MMR ČR. Dotace a programy. *Mmr.cz* [online]. 2011b [18.8.2011]. Dostupné z: <http://www.mmr.cz/Cestovni-ruch/Programy-Dotace>.
84. MMR ČR. Programovací období 2007 - 2013 (Pro využití fondů EU). *Mmr.cz* [online]. 2011a [17.8.2011]. Dostupné z: <http://www.mmr.cz/Cestovni-ruch/Programy-Dotace/Programovaci-obdobi-2007---2013>.
85. MMR ČR. Koncepce státní politiky cestovního ruchu v ČR na období 2007–2013. *Mmr.cz* [online]. 2011c [14.10.2011]. Dostupné z: <http://www.mmr.cz/Cestovni-ruch/Koncepce-Strategie/Koncepce-statni-politiky-cestovniho-ruchu-v-CR-na->.
86. MMR ČR. Koncepce státní politiky cestovního ruchu v ČR na období 2007–2013. *Mmr.cz* [online]. 2007 [14.10.2011]. Dostupné z: <http://www.mmr.cz/CMSPages/GetFile.aspx?guid=9436a891-44cd-426a-88b9-373e4ce4900a>.
87. MMR ČR. Národní program podpory cestovního ruchu (2010 - 2013). *Mmr.cz* [online]. 2011d [14.10.2011]. Dostupné z: <http://www.mmr.cz/Cestovni-ruch/Programy-Dotace/Narodni-program-cestovniho-ruchu>.
88. MMR ČR. Operační program přeshraniční spolupráce Česká republika - Polská republika 2007 – 2013. *Cz-pl.eu* [online]. 2012a [7.3.2012]. Dostupné z: <http://www.cz-pl.eu/>.
89. MMR ČR. Zasedání MV Třinec – Navázání prostředků ERDF po zasedání MV v Třinci. *Cz-pl.eu* [online]. 2012b [28.3.2012]. Dostupné z: <http://www.cz-pl.eu/mv-trinec.html>.
90. MMR ČR. Přehled doporučených projektů. *Cz-pl.eu* [online]. 2012c [28.3.2012]. Dostupné z: <http://www.cz-pl.eu/prehled-doporucenych-projektu.html>.
91. NÁRODNÍ PAMÁTKOVÝ ÚSTAV. Úmluva o světovém dědictví UNESCO. *Npu.cz* [online]. 2012 [29.1.2012]. Dostupné z: <http://www.npu.cz/pro-odborniky/pamatky-a-pamatkova-pece/zakony-mezinarodni-dokumenty/mezinarodni-dokumenty/unesco>.
92. OLOMOUCKÝ KRAJ. Cestovní ruch. *Kr-olomoucky.cz* [online]. 2012a [31.1.2012]. Dostupné z: <http://www.kr-olomoucky.cz/cestovni-ruch-cl-1.html>.

93. OLOMOUCKÝ KRAJ. Statistiky návštěvnosti turistických cílů. *Kr-olomoucky.cz* [online]. 2012b [31.1.2012]. Dostupné z: <http://www.kr-olomoucky.cz/statistiky-navstevnosti-turistickych-cilu-cl-102.html>.
94. REGIONÁLNÍ INFORMAČNÍ SERVIS. Infrastruktura v okresech. *Risy.cz* [online]. 2011a [17.1.2012]. Dostupné z: <http://www.risy.cz/cs/krajske-ris/olomoucky-kraj/okresy/hospodarske-prostredi/infrastruktura>.
95. REGIONÁLNÍ INFORMAČNÍ SERVIS. Přímé zahraniční investice v okresech. *Risy.cz* [online]. 2011b [17.1.2012]. Dostupné z: <http://www.risy.cz/cs/krajske-ris/olomoucky-kraj/okresy/hospodarske-prostredi/prime-zahranicni-investice>.
96. REGIONÁLNÍ INFORMAČNÍ SERVIS. Vybavenost okresů Olomouckého kraje. *Risy.cz* [online]. 2011c [17.1.2012]. Dostupné z: <http://www.risy.cz/cs/krajske-ris/olomoucky-kraj/okresy/vybavenost-okresu>.
97. REGIONÁLNÍ RADA REGIONU SOUDRŽNOSTI STŘEDNÍ MORAVA. „Můj projekt“ ROP Střední Morava. *Mujprojekt.eu*[online]. 2011a [15.3.2012]. Dostupné z: <http://www.mujprojekt.eu>.

Seznam zkratek

CF	Cohesion Fund Kohézní fond (Fond soudržnosti)
CIP	Community Initiative Programme Program Iniciativy společenství
CK	Cestovní kancelář
CR	Cestovní ruch
CSG	Community Strategic Guidelines Strategické obecné zásady společenství
ČDDD	Čistý disponibilní důchod domácností
ČR	Česká republika
ČS	Členský stát
ČSÚ	Český statistický úřad
EAFRD	European Agriculture Fund for Rural Development Evropský fond pro rozvoj venkova
EC	European Council Evropská rada
ECB	European Central Bank Evropská centrální banka
EEC	European Economic Community Evropské hospodářské společenství
EK	European Commission Evropská komise
EMU	European Monetary Union Evropská měnová unie
EP	European Parliament Evropský parlament
ERDF	European Regional Development Fund Evropský fond regionálního rozvoje
ESF	European Social Fund Evropský sociální fond
ETAG	European Travel and Tourism Action Group Evropská akční skupina pro turismus

ETC	European Travel Commission Evropská komise turismu
EU	European Union Evropská unie
GŘ	Generální ředitelství
HDP	Hrubý domácí produkt
HNP	Hrubý národní produkt
HPH	Hrubá přidaná hodnota
HSS	Hospodářská a sociální soudržnost
HUZ	Hromadné ubytovací zařízení
CHKO	Chráněná krajinná oblast
IOP	Integrovaný operační program
KSP CR	Koncepce státní politiky cestovního ruchu
LAU	Local administrative unit Lokální statistická území
LS	Lisabonská smlouva
LUZ	Lázeňské ubytovací zařízení
MMR ČR	Ministerstvo pro místní rozvoj České republiky
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
MSP	Malé a střední podnikání
NDP	National Development Plan Národní rozvojový plán
NOK	Národní koordinační orgán
NPP CR	Národní program podpory cestovního ruchu
NSRF	National Strategic Reference Framework Národní strategický referenční rámec
NUTS	Nomenclature des unités territoriales statistiques Nomenklatura územně statistických jednotek
OP	Operační program
OP D	Operační program Doprava
OP LZZ	Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost
OP PA	Operační program Praha Adaptabilita
OP PI	Operační program Podnikání a inovace
OP PK	Operační program Praha Konkurenceschopnost

OP TP	Operační program Technická pomoc
OP VaVpI	Operační program Výzkum a vývoj pro inovace
OP VK	Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost
OP ŽP	Operační program Životní prostředí
OPPS	Operační program přeshraniční spolupráce
PCO	Platební a certifikační orgán
PRV	Program rozvoje venkova
PZI	Přímé zahraniční investice
ROP	Regionální operační program
ROP SM	Regionální operační program Střední Morava
ROP JV	Regionální operační program Jihovýchod
ROP JZ	Regionální operační program Jihozápad
ROP MS	Regionální operační program Moravskoslezsko
ROP SČ	Regionální operační program Střední Čechy
ROP SV	Regionální operační program Severovýchod
ROP SZ	Regionální operační program Severozápad
RR	Regionální rada
ŘO	Řídící orgán
SF	Structural Funds Strukturální fondy
SFEU	Smlouva o fungování Evropské unie
SLDB	Sčítání lidí, domů a bytů
SR	Státní rozpočet
SROP	Společný regionální operační program
SRR	Strategie regionálního rozvoje
THFK	Tvorba hrubého fixního kapitálu
TOP	Tematický operační program
TSA	Tourism Satellite Account Satelitní účet turismu
UNESCO	United Educational, Scientific and Cultural Organization Organizace spojených národů pro výchovu, vědu a kulturu
UNWTO	United Nations World Tourism Organisation Mezinárodní obchodní organizace cestovního ruchu
VÚSC	Vyšší územně samosprávné celky

ZS	Zprostředkující subjekt
ŽP	Životní prostředí

Seznam tabulek

- Tab. 2.1: Klasifikační kritéria NUTS dle nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 1059/2003
- Tab. 2.2: Vybrané legislativní normy na národní úrovni ovlivňující dopady v oblasti cestovního ruchu na území ČR
- Tab. 2.3: Priority Koncepce státní politiky ČR 2007-2013
- Tab. 2.4: Cíle a nástroje politiky HSS EU na léta 2007 až 2013
- Tab. 3.1: Základní charakteristika vývoje nezaměstnanosti v Olomouckém kraji (stav k 31. 12. 2011)
- Tab. 3.2: Meziokresové srovnání vybraných statistických ukazatelů v rámci Olomouckého kraje (stav k 1. 1. 2011)
- Tab. 3.3: Silniční infrastruktura okresů v Olomouckém kraji (stav k 31. 12. 2009)
- Tab. 3.4: Stav přímých zahraničních investic v okresech Olomouckého kraje (stav k 31. 12. 2008)
- Tab. 3.5: Vybavenost okresů Olomouckého kraje (stav k 31. 12. 2009)
- Tab. 3.6: Kapacita HUZ v krajích ČR rok 2010
- Tab. 3.7: Základní informace a vývoj počtu ubytovacích kapacit v Olomouckém kraji
- Tab. 3.8 : Návštěvnost v HUZ v krajích ČR v roce 2010
- Tab. 3.9: Návštěvnost v HUZ podle krajů v 1. - 3. čtvrtletí 2011
- Tab. 3.10: Čisté využití lůžek a využití pokojů v HUZ Olomouckého kraje v roce 2010
- Tab. 3.11: Návštěvnost v lázeňských ubytovacích zařízeních v krajích ČR v roce 2010
- Tab. 3.12: Návštěvnost nerezidentů v HUZ v Olomouckém kraji v roce 2010
- Tab. 4.1: Údaje o počtu projektů dle jednotlivých OP v programovém období 2007 až 2013 (stav k 7. 3. 2012)
- Tab. 4.2: Údaje o počtu projektů a jejich finančním krytí v rámci ROP SM dle jednotlivých prioritních os (stav k 7. 3. 2012)
- Tab. 4.3: Finanční pokrok v rámci ROP SM v oblasti podpory ČR (stav k 7. 3. 2012)

- Tab. 4.4: Údaje o projektech na podporu CR dle prioritních os a oblastí podpory ROP SM (stav k 7. 3. 2012)
- Tab. 4.5: Stav čerpání finančních prostředků prostřednictvím ROP SM na podporu CR v Olomouckém kraji (stav k 8. 3. 2012)
- Tab. 4.6: Konkrétní ukazatele výstupu a dopadu realizovaných projektů na podporu CR v Olomouckém kraji oblasti podpory 1.3 - Bezmotorová doprava (stav k 21. 10. 2011)
- Tab. 4.7: Konkrétní ukazatele výstupu, výsledku a dopadu realizovaných projektů na podporu CR v Olomouckém kraji prioritní osy 3 – Cestovní ruch (stav k 21. 10. 2011)
- Tab. 4.8: Souhrnné ukazatele výstupu, výsledku a dopadu realizovaných projektů v rámci ROP SM na podporu CR v Olomouckém kraji (stav k 21. 10. 2011)
- Tab. 4.9: Finanční rámec OPPS ČR-PR v programovém období 2007 až 2013
- Tab. 4.10: Údaje o počtu projektů a jejich finančním krytí v rámci OPPS ČR-PR dle jednotlivých prioritních os se zaměřením na podporu CR (stav k 31. 12. 2011)
- Tab. 4.11: Finanční pokrok v rámci OPPS ČR-PR se zaměřením na podporu CR (stav k 31. 12. 2011)
- Tab. 4.12: Finanční pokrok realizace OPPS ČR-PR dle jednotlivých let se zaměřením na Olomoucký kraj (stav k 22. 11. 2011)
- Tab. 4.13: Informace o počtu podpořených projektů z OPPS ČR-PR dle jednotlivých let se zaměřením na Olomoucký kraj (stav k 22. 11. 2011)

Seznam grafů

- Graf 2.1: Finanční alokace na politiku HSS EU v programovém období 2007 až 2013
- Graf 2.2: Finanční alokace politiky HSS EU v ČR v rámci programového období 2007 až 2013
- Graf 2.3: Rozdělení finančních prostředků mezi Operační programy v cíli Konvergence (v mld. EUR)
- Graf 3.1: Srovnání počtu obyvatel v krajích ČR
- Graf. 3.2: Srovnání ukazatele HDP na obyvatele v PPS v krajích ČR (stav k 31. 12. 2010)
- Graf 3.3: Srovnání míry ekonomické aktivity a nezaměstnanosti v krajích ČR (stav k 31. 12. 2010)
- Graf. 3.4 : Návštěvnost v HUZ Olomouckého kraje v roce 2010
- Graf. 3.5: Průměrná délka návštěv v HUZ Olomouckého kraje
- Graf 3.6: Deset zemí světa odkud pocházelo nejvíce návštěvníků HUZ Olomouckého kraje v roce 2010
- Graf 3.7: Podíl zahraničních hostů dle národnosti v HUZ v Olomouckém kraji (1. – 3. čtvrtletí 2011)
- Graf 3.8: Pět nejnavštěvovanějších atraktivit turistického regionu Jeseníky v roce 2010
- Graf 3.9: Pět nejnavštěvovanějších atraktivit turistického regionu Haná v roce 2010
- Graf. 4.1: Podíl jednotlivých prioritních os ROP SM na finanční alokaci programu
- Graf 4.2: Porovnání finanční alokace na jednotlivé oblasti podpory související s podporou CR v rámci ROP SM v mil. EUR
- Graf 4.3: Podíl finančních prostředků krytých Rozhodnutím/Smlouvou o poskytnutí dotace na celkové finanční alokaci pro jednotlivé OP v programovém období 2007 - 2013 v % vyjádření (stav k 7. 3. 2012)
- Graf 4.4: Podíl stavu proplacených finančních prostředků příjemcům vzhledem k celkové alokaci na jednotlivé OP v programovém období 2007 - 2013 v % vyjádření (stav k 7. 3. 2012)

Graf 4.5: Podíl stavu certifikovaných finančních prostředků vzhledem k celkové alokaci na jednotlivé OP v programovém období 2007 - 2013 v % vyjádření (stav k 7. 3. 2012)

Graf 4.6: Finanční pokrok ROP SM v oblasti CR realizovaných na území Olomouckého kraje v mil. Kč (stav k 8. 3. 2012)

Graf 4.7: Podíl jednotlivých prioritních os OPPS ČR-PR na finanční alokaci programu

Graf 4.8: Podpora CR v Olomouckém kraji z ROP SM a OPPS ČR-PR

Seznam obrázků

Obr. 2.1: Víceúrovňový pohled na cestovní ruch

Obr. 2.2: Obecný model regionu

Obr. 2.3: Logika programování strukturální pomoci v EU v letech 2007 až 2013

Obr. 3.1: Turistické regiony na území Olomouckého kraje

Obr. 4.1: Schéma průběhu čerpání finančních prostředků z fondů EU

Prohlášení o využití výsledků práce

Prohlašuji, že

- jsem byla seznámena s tím, že na mou diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- беру на vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, diplomovou práci užít (§ 35 odst.3);
- souhlasím s tím, že diplomová práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího diplomové práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o diplomové práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, diplomovou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne

.....

jméno a příjmení studenta

Seznam příloh

- Příloha 1: Systém cestovního ruchu
- Příloha 2: Euroregiony na území ČR
- Příloha 3: Souhrn Operačních programů platných v ČR v rámci programového období 2007 až 2013
- Příloha 4: Geografická mapa Olomouckého kraje
- Příloha 5: Administrativní členění Olomouckého kraje
- Příloha 6: Vývoj základních makroekonomických ukazatelů Olomouckého kraje v letech 2007 až 2010
- Příloha 7: Porovnání vybraných ukazatelů Olomouckého kraje s celorepublikovým průměrem v roce 2010
- Příloha 8: Vybrané ukazatele v regionech soudržnosti podle krajů ČR v roce 2010
- Příloha 9: Památky UNESCO na území ČR
- Příloha 10: Územně-správní členění Euroregionu Praděd
- Příloha 11: Přehled základního systému satelitního účtu turismu v ČR
- Příloha 12: Hosté v HUZ na 1000 obyvatel v Olomouckém kraji
- Příloha 13: Hosté v HUZ podle zemí v 1. - 3. čtvrtletí 2011
- Příloha 14: Turistické atraktivity v Olomouckém kraji dle počtu návštěvníků v roce 2010
- Příloha 15: Globální a specifické cíle prioritních os ROP SM v programovém období 2007 – 2013
- Příloha 16: Globální a specifické cíle prioritních os ROP SM v programovém období 2007 – 2013
- Příloha 17: Údaje o stavu čerpání finančních prostředků podle jednotlivých OP a fondů EU v programovém období 2007 až 2013 ke dni 7. 3. 2012
- Příloha 18: Projekty na podporu CR realizované v rámci oblasti podpory 1.3 ROP SM

Příloha 19: Cyklostezky realizované z ROP SM na území Olomouckého kraje ke dni 15. 9. 2010

Příloha 20: Projekty na podporu CR realizované v rámci oblasti podpory 3.1 ROP SM

Příloha 21: Projekty na podporu CR realizované v rámci oblasti podpory 3.2 ROP SM

Příloha 22: Projekty na podporu CR realizované v rámci oblasti podpory 3.3 ROP SM

Příloha 23: Globální a specifické cíle prioritních os OPPS ČR-PR v programovém období 2007 – 2013